

UiT

NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi, Norges fiskerihøgskole.

Kvotefordeling av norsk vårgytende sild og havretten

Med særlig vekt på rettshistoriske, rettsdogmatiske og rettspolitiske forhold

—

Ann-Kristin Fallmyr Jensen

Masteroppgave i fiskeri- og havbruksvitenskap – Ressursforvaltning FSK-3960 (60 stp.)

November 2018.



Forord

En flott studietid på Norges fiskerihøgskole går mot slutten. Denne masteroppgaven symboliserer avslutningen som fiskeri- og havbruksvitenskapstudent på Norges arktiske universitet i Tromsø. Det har vært noen fine og kunnskapsrike år.

Jeg ønsker å takke min veileder Peter Ørebech for god veiledning til oppgaven. Det har vært et spennende og innholdsrikt arbeid.

Jeg vil også rette en takk til familien min som har vært så støttende. En spesiell takk til min morfar, Simon, som gjorde at jeg valgte denne studieretningen. Takk til min svigerfar, Leif Petter, som har skrevet ut utallige dokumenter og utkast til meg.

Ikke minst, tusen takk til min samboer Bjørn Kristoffer. Takk for at du har holdt ut med en til tider hysterisk student. Takk for at du har gitt så mange gode råd, gjort ekstra husarbeid og laget gode middager. Takk til Frøya (retriever) som har dratt meg med ut på tur for frisk luft og rekreasjon, og som også har vært et fantastisk selskap i lange dager med oppgaveskriving (om enn noe lei mot slutten).

Harstad, november 2018

Ann-Kristin Fallmyr Jensen

Sammendrag

Masterprosjektet presenterer en rettshistorisk, rettsdogmatisk og rettspolitisk analyse av kvotefordelingen av norsk vårgytende sild. De involverte parter er Norge, Russland, EU, Island og Færøyene. Er det slik at multilaterale avtaler om norsk vårgytende sild ikke vil lykkes dersom kvoteandeler tildelt deltakende land er vesentlig mindre enn den mengde fisk som staten kan fiske innenfor sin eksklusive økonomiske sone? Bakteppet til hele oppgaven er det juridiske rammeverket som består av havrett – havrettskonvensjonen og åpne hav-konvensjonen. Ved hjelp av ulike fordelingsprinsipper og forhandlingsteori blir den historiske bakgrunnen til fordelingen og tidligere tvister presentert. Fordelingsprinsipper er grunnlaget for de årlige forhandlingene om kvotefordeling av NVG-sild, som optimalt skal ende i fempartsavtale mellom de berørte statene. Forhandlingsmakten til statene viser seg å være avgjørende for fordelingen. Deretter blir dagens situasjon – ikke inngått fempartsavtale – analysert ved hjelp av de samme fordelingsprinsipper og forhandlingsteori.

Det viser seg at en multilateral avtale om norsk vårgytende sild ikke vil lykkes dersom kvoteandeler tildelt deltakende land er vesentlig mindre enn den mengde fisk som staten kan fiske innenfor sin eksklusive sone. Det viser seg derimot at løsningen ikke er så lett som å benytte kun sonetilhørighetsprinsippet. Oppgaven ender i en diskusjon om muligheter for fremtiden for kvotefordeling. Det blir lagt vekt på å finne en langvarig og bærekraftig løsning gjennom blant annet forhandlingsteori. Den optimale løsningen (vinn-vinn løsning) viser seg å være kodifiserte fordelingsprinsipper som baseres på ulike typer eksisterende og forslåtte prinsipper.

Innholdsfortegnelse

Figur- og tabelloversikt.....	1
1. Innledning	2
1.1 Problemstilling	7
1.2 Avgrensninger	9
1.3 Metode og oppgavens oppbygning.....	9
2. Juridiske rammeverk og internasjonale organisasjoner	11
2.1 Havrettskonvensjonen	11
2.2 Åpne hav-konvensjonen	17
2.3 NEAFC.....	21
3. Fordelingsprinsipper	25
3.1 Relativ stabilitet.....	25
3.2 Historisk fordelingsprinsipp	25
3.3 Sonetilhørighetsprinsippet.....	26
4. Forhandlingsteori	28
5. Historiske bakgrunn for fordeling av norsk vårgytende sild	31
6. Tidligere tvister.....	43
6.1 Norge krever høyere andel av totalkvoten	43
6.2 Færøyene krever høyere andel av totalkvoten.....	49
7. Dagens situasjon – Færøyene og Norge krever høyere andel av totalkvoten	61
8. Konsekvens av Brexit.....	64

9. Muligheter for fremtiden	66
9.1 Forhandlede løsninger	66
9.2 Fremtidig fordeling gjennom eksisterende fordelingsprinsipper	69
9.2.1 Relativ stabilitet.....	69
9.2.2 Historisk fordelingsprinsipp	69
9.2.3 Sonetilhørighetsprinsippet.....	70
9.3 Fordeling i andre regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner	80
9.4 Fordeling gjennom åpne-havkonvensjonen.....	84
9.5 Ensidige løsninger	89
9.6 Kodifiserte fordelingsprinsipper.....	92
10. Bibliografi	94

Figur- og tabelloversikt

Figur 1.	Migrasjonsmønster for NVG-sild	s. 4
Figur 2.	Hele det kjente distribusjonsområde til norsk vårgytende sild.	s. 5
Figur 3.	Eksklusive økonomiske soner i NEA.	s. 12
Figur 4.	NEAFCs konvensjonsområde.	s. 22
Figur 5.	Ulike løsninger for forhandling og konsekvenser for disse.	s. 29
Figur 6.	Bestandsstørrelse for NVG-sild i perioden 1952-2015.	s. 32
Figur 7.	Eksklusive økonomiske soner i NEA, inkl. gråsona.	s. 34
Figur 8.	Vandringsmønster for NVG-sild ift. eksklusive økonomiske soner, 1995.	s. 37
Figur 9.	Tidslinje for den historiske utviklingen til sildefiskeriet.	s. 42
Figur 10.	Englands eksklusive økonomiske sone.	s. 64
Figur 11.	Utbredelsesområde for NVG-sild for 2017	s. 64
Figur 12.	Fangst, rekruttering, fiskedødelighet og gytemasse for NVG-sild i et historisk perspektiv	s. 70
Figur 13.	Utbredelsesområde for NVG-sild for 2017.	s. 72
Figur 14.	Utbredelsesområde for NVG-sild for 2010.	s. 73
Figur 15.	Utbredelsesområde for NVG-sild for 1950-1974.	s. 75
Figur 16.	Fiskeri som prosentandel av BNP. Norge og Færøyene.	s. 86
Figur 17.	Sysselsetting i fiskerinæringen. Norge og Færøyene.	s. 87
Tabell 1.	Bestandskarakteristikk for norsk vårgytende sild.	s. 2
Tabell 2.	Fordeling av totalkvote for NVG-sild for 1996.	s. 38
Tabell 3.	Fordeling av totalkvote for NVG-sild for 1997.	s. 39
Tabell 4.	Oversikt over anbefalt kvote og avtalt kvote, 1996-2000.	s. 40
Tabell 5.	Oversikt over anbefalt kvote og avtalt kvote, 2000-2009.	s. 47
Tabell 6.	Oversikt over anbefalt kvote og avtalt kvote, 2010-2016.	s. 60
Tabell 7.	Status for bestand og fiskeri, referansepunkter, 2017.	s. 77
Tabell 8.	Status for bestand og fiskeri, referansepunkter, 2018.	s. 78
Tabell 9.	Kvotefordeling i andre RMFOer.	s. 81
Tabell 10.	Koalisjonsspill mellom statene som fisker NVG-sild	s. 91

1. Innledning

Fisk ser ikke landegrensar. Det gjør at en god forvaltning av fiskebestandene som vandrer mellom ulike kyststaters 200 miles eksklusive økonomiske soner er avhengig av gode internasjonale avtaler om kvotefordeling mellom de berørte stater. Fordeling av en fiskebestand blir regulert gjennom flere internasjonale lovverk og organisasjoner. Fordelingen av totalkvoten for norsk vårgytende sild¹ har vært et konfliktfylt tema siden årtusenskiftet. Den første fempartsavtalen ble opprett i 1996. Det har oppstått flere uenigheter siden det, og det har ofte endt med at det ikke er inngått noen avtale mellom statene. Generell bestandskarakteristikk for NVG-sild er vist i tabell 1. NVG-sild kan ha variasjoner på opptil 15 millioner tonn, og kan potensielt være den største fiskebestanden i Norskehavet.²

Tabell 1 – Bestandskarakteristikk for norsk vårgytende sild.³

Norsk vårgytende sild	
Latinsk navn	Clupea harengus L.
Familie	Clupeidae
Maks størrelse	40 cm og 500 g
Maks levetid	25 år
Leveområde	Nordøst-Atlanteren
Hovedgyteområde	Møre og Nordland
Gytetidspunkt	Februar – mars
Føde	Plankton
Spesielle kjennetegn	Lever i tette stimer som beveger seg som en enhet

Norge deler nærmere 90% av sine fiskeressurser med andre land. Hvert år arrangeres det forhandlinger mellom kyststatene om fordeling av ”felles bestander”, dette med utgangspunkt i det havrettslige rammeverket. Norge har tre overordna mål når de går inn i fiskeriforhandlinger

¹ Atlanto-skandisk = NVG-sild = *Clupea harengus* L.

² Holst (2011)

³ Informasjon til tabell hentet fra: Havforskningsinstituttet (27.06.2014) Norsk vårgytende sild. Bergen

med andre nasjoner. Disse er beskrevet i Meld. st. 28 (2016-2017) Noregs fiskeriatvatar for 2017 og fisket etter avtalene i 2015 og 2017 ⁴:

- *Å fremme en bærekraftig forvaltning av de levende marine ressursene, basert på den best tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen og en økosystembasert tilnærming.*
- *Å sikre Norge en rettferdig del ved kvotefordelingen av felles bestand.*
- *Å sikre tilfredsstillende kontroll og håndheving innen de forvaltningsregimene Norge tar del i.*

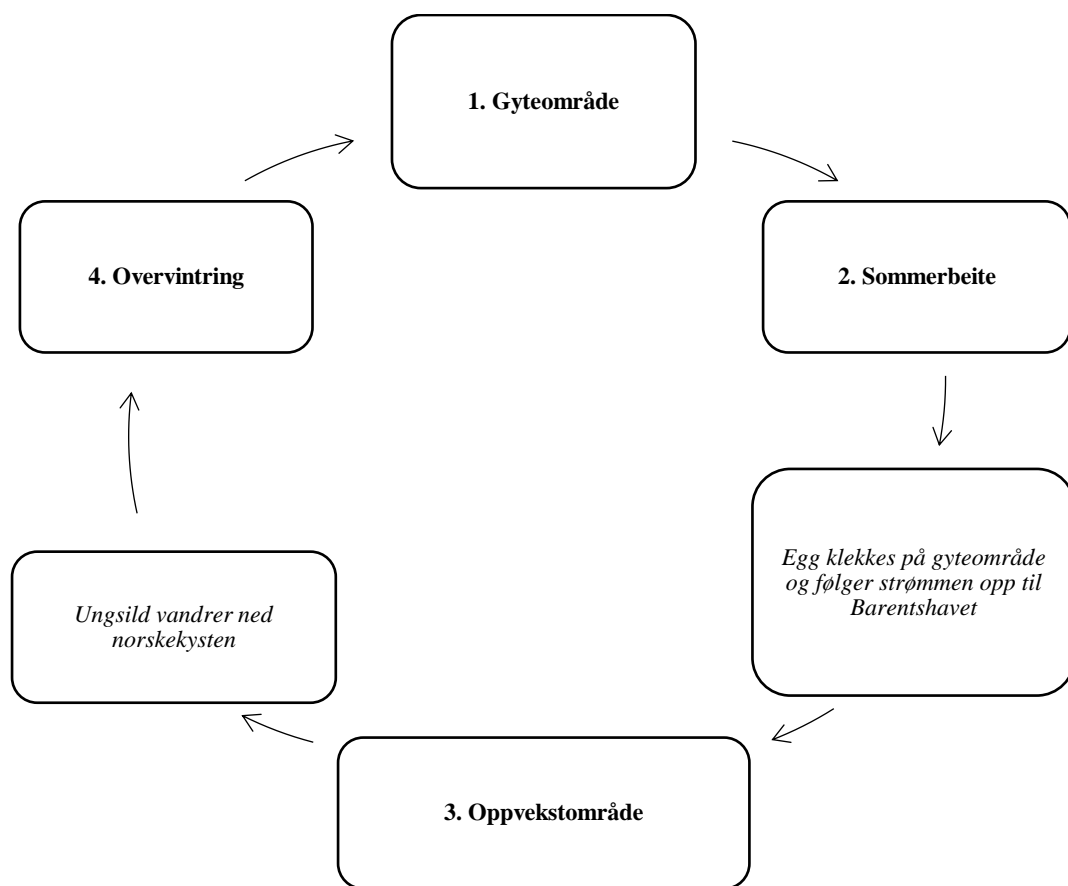
De første sildetoktene tok sted i 1951. Finn Devold (Norges ledende sildeforsker på tidspunktet) dro på sildetokt med avansert akustiske utstyr for å lokalisere sildestimene. Målet var å finne hvor innsiget av sild kom til å treffe norskekysten. Informasjonen videreførte han til fiskerne, slik at de kunne stå klare på riktig plass når silda kom inn mot kysten.⁵ Det var på dette tidspunktet man begynte å kartlegge hvor silda befant seg. I hovedsak ble dette gjort for å hjelpe fiskerne, og ikke av forvaltningsmessige årsaker. Likevel har kartleggingen av migrasjonen til bestanden vært til hjelp i senere tid når det er prøvd å bygge en forståelse for vandringsmønsteret og sonetilhørighet. Det ble i tiden før dette trodd at silda bare ”forsvant” når den ikke oppholdt seg langs norskekysten.⁶ Devold konkluderte med at NVG-sild har 4 hovedområder den oppholder seg i.⁷ Hovedområdene er vist i figur 1 – og er fremdeles gjeldende i dag.

⁴ St. meld. nr. 28 (2016-2017) Noregs fiskeriatvatar for 2017 og fisket etter avtalene i 2015 og 2017. s. 29

⁵ Dragesund og Østvedt (2008) s. 59.

⁶ Johansen (2014) s. 447-482.

⁷ Devold (1961) s. 3-4.



Figur 1 – Migrasjonsmønster for norsk vårgytende sild. Gyteområde, sommerbeite, oppvekstområde og overvintringsområde.⁸

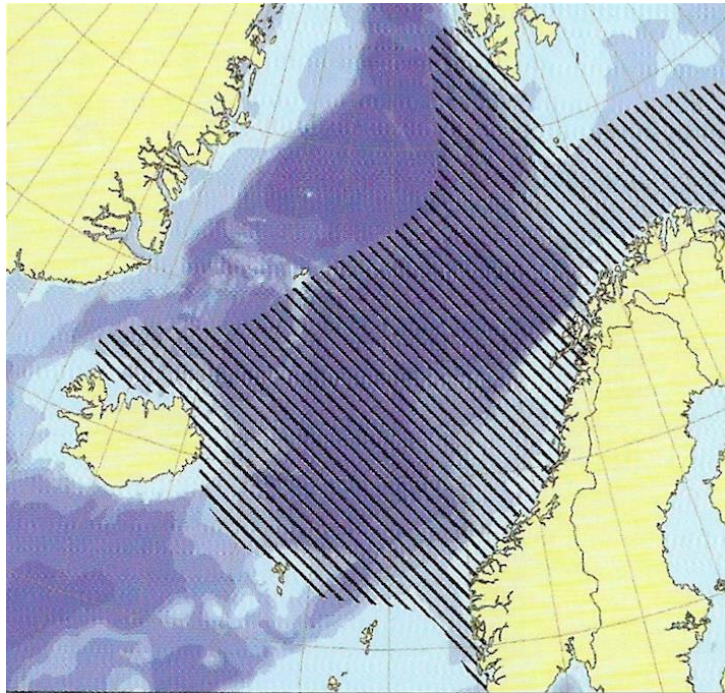
Gyteområdet ligger relativt kystnært, deretter vil den gå ut i havet for sommerbeite. Når den voksne silda vandrer fra gyteområdet til sommerbeite vil eggene følge strømmen nord til Barentshavet, hvor den har sitt oppvekstområde. Den voksne silda vil så vandre fra sommerbeite til overvintringsområde. Samtidig vil ungsilda vandre sørover fra oppvekstområdet for å slå seg sammen med den voksne silda. Deretter vil silda igjen gå til gyteområdene.

⁸ Informasjon til figur hentet fra: Devold (1961) s. 3-4.

Silde-fiskeriet blir representert av ulike livsstadier til fisken, og da tre hovedfisk erier:

- Vinterfiske ved gyteområdene ved norskekysten
- Sommerfiske på voksen sild på beiteområdene nord og øst for den islandske kyst
- Ungsildfiske ved oppvekstområdene i norske fjorder og kystfarvann.⁹

NVG-sild oppholder seg i dag i norsk, russisk, islandsk og EUs eksklusive økonomiske soner.



Figur 2 – Hele det kjente distribusjonsområde til norsk vårgytende sild.¹⁰

Hele det kjente distribusjonsområdet til NVG-sild er nøye undersøkt, og er vist i figur 2.

I EU fisker Danmark, Tyskland, Grønland, Irland, England og Nederland på NVG-sild. Da England etter Brexit vil ha full jurisdiksjon for sin eksklusive økonomiske sone kan man regne med at det vil bli gjennomført nye forhandlinger som betrakter Storbritannia som en egen part. Det er flere ulike fordelingsprinsipper og forhandlingsmetoder som kan benyttes ved forhandlinger om kvotefordeling. Relativ stabilitet, historisk fordelingsprinsipp og sonetilhørighetsprinsippet er det tre vanligste. Prinsippene må tilrettelegges etter det juridiske

⁹ Dragesund og Østvedt (2008) s. 45

¹⁰ Dragesund og Østvedt (2008) s. 41

rammeverk og internasjonale organisasjoner. For fordeling vil det havrettslige rammeverket i høyeste grad gjelde havrettskonvensjonen og åpne hav-konvensjonen. Det er også lovpålagt at det skal være samarbeid mellom de berørte statene og en regional fiskeriforvaltningsorganisasjoner. NEAFC er organisasjonen som arbeider med Nordøst-Atlanteren og dermed norsk vårgytende sild.

1.1 Problemstilling

Det rettslige bakteppet for denne masteroppgaven er lovverket som rammer inn multilaterale og bilaterale avtaler om norsk vårgytende sild. Dette er et dagsaktuelt tema siden det pr. i dag ikke er enighet om en fempartsavtale mellom Norge, Russland, Island, Færøyene og EU. Er det slik at multilaterale avtaler om norsk vårgytende sild ikke vil lykkes dersom kvoteandeler tildelt deltakende land er vesentlig mindre enn den mengde fisk som staten kan fiske innenfor sin eksklusive økonomiske sone? For å rydde opp og skape klarhet i denne situasjonen er det nødvendig med en problemstilling. Denne problemstillingen blir nødt til å omhandle fortid (rettshistorisk), nåtid (rettsdogmatisk) og fremtid (rettspolitisk). Med denne bakgrunnen er hovedproblemstillingen for oppgaven følgende:

Hvilke historiske, rettsdogmatiske og rettspolitiske prinsipper har vært utslagsgivende for fordelingen av norsk vårgytende sild mellom Norge, Russland, EU, Island og Færøyene?

Ved å se på det rettshistoriske aspektet av fordelingen vil man kunne komme frem til en grundig bakgrunnskunnskap for problematikken som er i dag om fordelingen. For å kunne utføre en rettsdogmatisk analyse ser man på de rettsregler som er. Deretter tolke disse ved hjelp av naturlig forståelse. Man ser på det faktum som oppstår, og til slutt selve rettsanvendelsen. På en slik måte vil man kunne komme frem til ulike rettslige utfordringer for fordelingen i dag. Det vil være nødvendig med en rettspolitisk analyse for å komme med forslag for hva som kan gjøres for at fordelingsproblematikken skal kunne løses. Dette gjøres ved å se på både den rettshistoriske og rettsdogmatiske analyse, og derav komme med løsninger til de problemer som oppstår.

Det er flere ulike spørsmål som må besvares for å kunne gi en grundig redegjørelse for hovedproblemstillingen. Disse spørsmål må være knyttet til fordelingsforhold som har oppstått tidligere, er tilstede i dag og kan oppstå i fremtiden. Samt må spørsmålene knyttes til løsninger for disse forhold – både for fortid, nåtid og fremtid. De underliggende problemstillingene er følgende:

Hvordan har fordelingen av norsk vårgytende sild vært fordelt historisk sett og hvordan har fordelingen utviklet seg i forhold til det rettslige rammeverket?

Dette må besvares med bakgrunn i det rettslige rammeverket og de fordelingsprinsipper som har blitt benyttet. Det vil være viktig å undersøke om dette har fungert på en god måte.

Har det oppstått tvister om fordeling av norsk vårgytende sild tidligere?

Et svært viktig spørsmål vil også være om det har oppstått tvister om fordelingen tidligere. Om det har oppstått vil det videre bli nødvendig å undersøke om disse tvistene har blitt løst, og i så fall på hvilke måte.

Hvorfor er det ikke inngått multilateral avtale om fordelingen av norsk vårgytende sild pr. i dag, og hvilke lov- og avtaleverk benyttes?

Dette spørsmål må besvares for å kunne undersøke hvorfor det ikke er inngått noen multilateral avtale om fordelingen pr. i dag. Det vil være nødvendig å undersøke hvilke utfordringer lovverket møter i sammenheng med dagens fordeling.

Hvilke muligheter har man for videre fordeling av norsk vårgytende sild i fremtiden?

Er fordelingsprinsippene som benyttes i dag så anvendelige at de kan benyttes videre år etter år? Hvordan kan man unngå lignende (eller nye) tvister i fremtiden? Hvilke fordelingsprinsipper kan alternativt benyttes? Gjennom rettspolitiske analyse vil man kunne komme med forslag for hvordan man kan angripe kvotefordeling i fremtiden.

Målet med denne oppgaven er å få en grundig forståelse for fordelingsproblematikken for NVG-sild, og vise til ulike løsninger for dette. Det er mange ulike løsninger som kan benyttes, som historisk fordeling, relativ stabilitet, sonetilhørighetsprinsippet og forhandlingsprinsippet. Alle disse ulike løsningene er nødvendig å bli diskutert opp mot situasjonen for NVG-sild og deretter satt opp mot hverandre.

1.2 Avgrensninger

Avhandlingen skildrer fordeling av norsk vårgytende sild mellom Norge, Russland, EU, Island og Færøyene. Avgrensninger her vil være å - i størst mulig grad - benytte det juridiske rammeverk, fordelingsprinsipper og forhandlingsteori for å svare på hovedproblemstilling og underproblemstillinger. Avhandlingen vil ikke gå inn på generell forhandling av andre fiskebestander, og heller ikke det mye bredere temaet om generell forvaltning. Det vil i stor grad bli fokusert på Norge. Det færøyske perspektivet vil bli fokusert på i den grad det finnes dokumentasjon på engelsk. Samtidig blir det nødvendig å gå gjennom tvisten mellom EU og Færøyene, også denne tvisten blir presentert i den grad det finnes dokumentasjon på engelsk.

1.3 Metode og oppgavens oppbygning

Det er benyttet litteratur for å besvare denne oppgavens problemstilling, og det er derfor en litteraturbasert oppgave. Den historiske analyse baseres i hovedsak på ulike litteraturkilder fra vitenskapelige artikler, statlige kilder og avtaleverk. Den havrettslige analysen – både rettshistorisk, rettsdogmatisk og rettspolitisk – blir utført ved å gå gjennom det havrettslige rammeverket. I hovedsak havrettskonvensjonen og åpne-havkonvensjonen. Det teoretiske grunnlaget i forhold til fordelingsprinsipper og forhandlingsteori er i stor grad basert på vitenskapelige artikler og teoribøker på emnet.

Gjennom innledningen i denne oppgaven vil det gis et innblikk i situasjonen til norsk vårgytende sild. Det vil også bli gitt en introduksjon i vandringsmønster, det juridiske rammeverk, internasjonale organisasjoner, fordelingsprinsipper og viktigheten av forhandlinger. Etter dette presenterer innledningen problemstilling, avgrensninger og metode for oppgaven. Videre er oppgaven delt inn i 3 kapitler for det teoretiske bakteppet til oppgaven. Først blir det juridiske rammeverket og internasjonale organisasjoner presentert i forhold til kvotefordeling. Deretter vil teorien bak de tre vanligste fordelingsprinsippene bli gjennomgått – relativ stabilitet, historisk fordelingsprinsipp og sonetilhørighetsprinsippet. Forhandlingsteori bli deretter presentert – da spesielt med tanke på resultatene av forhandlinger og konsekvensene av disse resultater. Videre vil oppgaven bli delt inn etter underproblemstillingene som er presentert i kapittel 1.1. Først blir den historiske bakgrunnen for fordeling gjennomgått (kapittel 5), det historiske aspektet er delt i to kapitler – historiske bakgrunn for fordeling og tidligere tvister. Den historiske delen strekker seg fra sildekrisen og frem til første tvist i 2001. Det har i hovedsak oppstått to tvister historisk sett – Norge krever høyere andel av totalkvoten og

Færøyene krever høyere andel av totalkvoten. De to tvistene blir presentert hver for seg (kapittel 6), men blir sammenlignet når det passer seg. Kapittel 5 og 6 vil bli diskutert opp mot det juridiske rammeverket, fordelingsprinsipper og forhandlingsteori. Dagens situasjon ift. fordeling blir presentert i kapittel 7. Konsekvensene for fordeling som følge av Brexit er også nødvendig, og derfor presentert i kapittel 8. Til slutt blir det sett på muligheter for fremtiden. En rekke ulike løsningsforslag vil bli diskutert – forhandlede løsninger, fremtidig fordeling gjennom fordelingsprinsipper (relativ stabilitet, historisk fordelingsprinsipp og sonetilhørighetsprinsippet), fordeling i andre regionale RMFO, fordeling gjennom åpne havkonvensjonen, ensidige løsninger og kodifiserte fordelingsprinsipper. Igjen vil dette bli diskutert opp mot det juridiske rammeverk, fordelingsprinsipp og forhandlingsteori, samt det historiske aspektet og det nåværende aspektet for kvotefordeling av NVG-sild.

2. Juridiske rammeverk og internasjonale organisasjoner

Fordeling av norsk vårgytende sild er i dag regulert gjennom flere ulike lover, konvensjoner, organisasjoner og bilaterale og multilaterale avtaler. I dette kapittel vil det internasjonale lov- og avtaleverk som omhandler dagens fordeling av NVG-sild bli presentert. I første omgang blir to store konvensjoner betraktet – havrettskonvensjonen og åpne hav-konvensjonen. Deretter blir den internasjonale fiskeriorganisasjonen NEAFC presentert. Det blir undersøkt hvilke rettslige krav som ligger til grunne når fordelingen av totalkvoten finner sted.

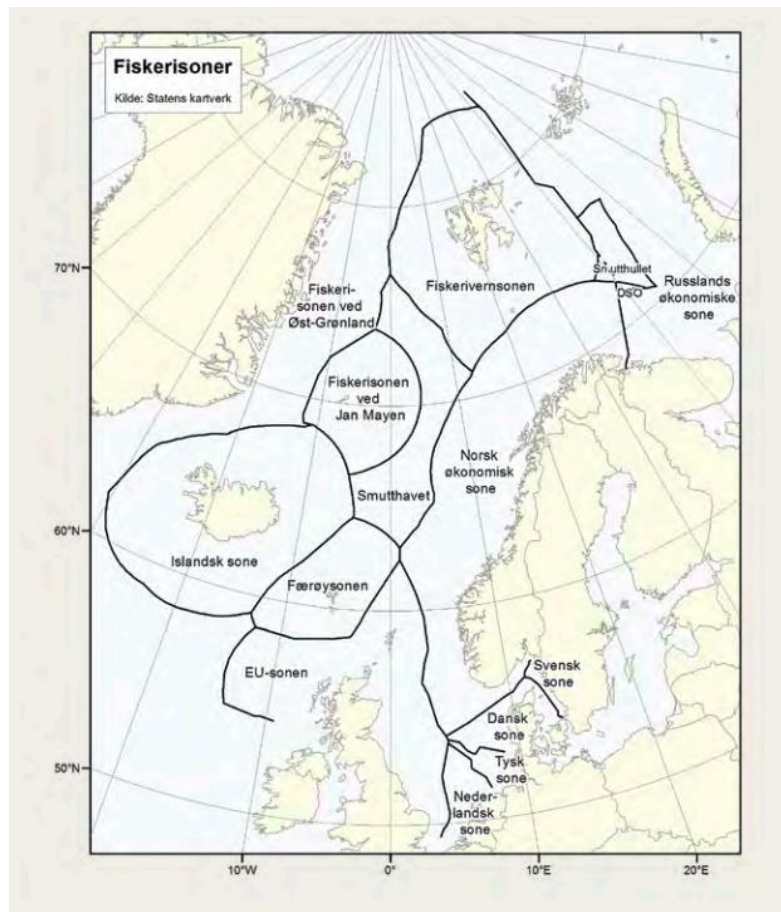
2.1 Havrettskonvensjonen

Havrettskonvensjonen (de forente nasjoners havrettskonvensjon av 10. desember 1982)¹¹ består delvis av tidligere sedvane- og traktatsrett, og delvis av ny havrett. Konvensjonen omhandler all utnyttelse av havet (unntak av noen militære forhold). Den tar spesielt hensyn til de ulike måter å utnytte havet på. Havrettskonvensjonens viktigste innhold i denne sammenhengen er eksklusive økonomiske soner på inntil 200 nautiske mil, og kyststatenes suverene rettigheter til hva som ligger innenfor sin sone. Rettighetene går ut på undersøkelse og utnyttelse av naturressursene, i tillegg til suveren jurisdiksjon til å utnytte ressursene.¹²

Sjøterritoriets grenser ligger i konvensjonens del II avsnitt 2. Norge har fastsatt sitt territorialfarvann ved Lov om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone av 27 Juni 2003 nr. 57. Loven dekker det havområdet som ligger fra grunnlinjen og ut til 12 nautiske mil. Videre fastsetter Norge sin økonomiske sone gjennom Lov om Norges økonomiske sone av 17 desember 1976 nr. 91. Havområdet som trekkes 200 nautiske mil fra grunnlinjen - men ikke over midtlinjen i forhold til andre stater – dekkes i loven. Loven er i dag hjemlet i De forente nasjoners havrettskonvensjon av 1982. Figur 3 viser de ulike nasjoners eksklusive økonomiske soner i Nordøst-Atlanteren.

¹¹ De forente nasjoners havrettskonvensjon av 10. desember 1982.

¹² Nærings- og fiskeridepartementet (11.03.2014) Havrettskonvensjonen.



Figur 3 – Eksklusive økonomiske soner i Nordøst-Atlanteren ¹³

Det er flere artikler i havrettskonvensjonen som er av interesse for samarbeid mellom kyststater om en fiskebestand. Artiklene befinner seg hovedsakelig i del V om de eksklusive økonomiske soner. I artikkel 56 blir kyststatens rettigheter, jurisdiksjon og plikter i sin økonomiske sone introdusert. Artikkel 56.1.a sier at i den eksklusive økonomiske sone har kyststaten:

”Suverene rettigheter for det formål å undersøke og utnytte, bevare og forvalte såvel levende som ikke-levende naturforekomster i vannmassene over havbunnen, på havbunnen og i undergrunnen, og med hensyn til annen virksomhet med sikte på økonomisk utnyttelse og utforskning av sonen, slik som energiproduksjon fra vann, strømmer og vind.”

(Artikkel 56.1.a, Havrettskonvensjonen)

¹³ Havforskningsinstituttet (2013) Oversiktstabeller og kart. s. 194.

Det vil si at en kyststat har en eksklusiv rettighet til å høste innen sin økonomiske sone. Artikkelen gir suverene rettigheter til å utnytte levende naturforekomster i vannmassene over havbunnen. NVG-sild kommer under denne beskrivelsen. Når silda oppholder seg i den økonomiske sonen til en kystnasjon vil det være denne nasjonen som har rettigheter til bestanden på det gitte tidspunkt. I tillegg til rettighetene til å høste av ressursene gir artikkelen rettigheter til å bevare og forvalte levende naturforekomster i vannmassene. Forvaltningen er ikke presisert, men gir kyststaten rett til å tillate, forby eller regulere fiskeriet på silda. Regulering kan være gjennom blant annet begrenset deltakelse eller bruk av ulike typer kvoter. I Norge blir dette gjennomført ved nasjonale tiltak og lovgivninger. For eksempel gjennom forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild (nvg) i 2018¹⁴.

Det er også fastsatt gjennom artikkel 56.2 i havrettskonvensjonen at forvaltningen skal ta;

”...tilbørlig hensyn til andre staters rettigheter og plikter, og skal opptre på en måte som er forenelig med bestemmelsene i denne konvensjonen.”

(Artikkel 56.2, Havrettskonvensjonen)

Til tross for at en stat har suveren jurisdiksjon innen sin eksklusive økonomiske sone, må det likevel bli tatt hensyn til andre stater når det kommer til forvaltning. Hensynet må bære tilbørlig – altså slik det sømmer seg. Det vil si at hensynet skal bli tatt slik det passer for eller kreves av forholdene.

Krav om fastsettelse av totalkvote på bestanden (sild) i kyststatens eksklusive økonomiske sone blir fastsatt i artikkel 61.1 (bevaring av levende ressurser). Det er først i artikkel 61.2 krav om samarbeid først blir presentert.

¹⁴ Forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild (nvg) i 2018.

”Kyststaten skal under hensyntagen til de beste tilgjengelige vitenskapelige data gjennom passende bevarings- og forvaltningstiltak sikre at opprettholdelsen av de levende ressurser i den eksklusive økonomiske sone ikke settes i fare av overbeskatning. Når det er hensiktsmessig, skal kyststaten og kompetente internasjonale organisasjoner, det være seg subregionale, regionale eller globale, samarbeide for dette formål.”

(Artikkel 61.2, Havrettskonvensjonen)

Denne artikkel har også ordspråk som må tas til i betraktning. Under hensyntagen – ta hensyn til – de beste tilgjengelige vitenskapelige data. Det skal bli tatt hensyn til – men det tilsier ikke nødvendigvis hvordan det skal bli tatt hensyn til. Hensynet skal være en del av bevarings- og forvaltningstiltakene. Samarbeidet det blir referert til i denne artikkel er ikke mellom kyststatene, men mellom kyststaten og kompetente internasjonale organisasjoner. For NVG-sild vil det si samarbeid mellom den regionale fiskeriforvaltningsorganisasjonen NEAFC og de berørte stater. Tiltakene skal ha som mål å opprettholde eller gjenoppbygge bestander til nivåer som gir det maksimale langtidsutbyttet. Det skal også bli tatt hensyn til økonomiske faktorer, som de økonomiske behov i fiskerisamfunn ved kysten. Kyststaten skal ta til bruk de beste vitenskapelige data som finnes på bestanden, og bruke dette til å forme bevarings- og forvaltningstiltak for å hindre overbeskatning. Det er også krav om at alle de berørte stater deltar for å oppnå målet (artikkel 61.5).

Tidligere artikler må også sees i sammenheng med artikkel 63.1 og 63.2 som omhandler bestander som finnes innenfor to eller flere kyststaters eksklusive økonomiske soner. Både artikkel 63.1 og 63.2 vil i denne situasjonen være gjeldende siden NVG-sild oppholder seg både i et tilstøtende område utenfor de økonomiske sonene og innenfor to eller flere kyststaters økonomiske soner.

”Dersom samme bestand eller bestander av arter som er forbundet med hverandre, finnes innenfor to eller flere kyststaters eksklusive økonomiske soner, skal disse stater, enten direkte eller gjennom egnede subregionale eller regionale organisasjoner, søke å bli enige om de nødvendige tiltak for å samordne og sikre bevaring og utvikling av slike bestander, med forbehold for de øvrige bestemmelser i denne del. ”

(Artikkel 63.1, Havrettskonvensjonen)

”Dersom samme bestand eller bestander av arter som er forbundet med hverandre, finnes både innenfor den eksklusive økonomiske sone og i et tilstøtende område utenfor sonen, skal kyststaten og de stater som fisker etter slike bestander i det tilstøtende område, enten direkte eller gjennom egnede subregionale eller regionale organisasjoner, søke å bli enige om de tiltak som er nødvendige for bevaring av disse bestander i det tilstøtende område.”

(Artikkel 63.2, Havrettskonvensjonen)

Som skrevet i artikkel 63.1 skal det være et samarbeid mellom kyststater som deler på samme ressurs som befinner seg i begges økonomiske sone. Et slikt samarbeid kan gjennomføres på mange måter - enten direkte mellom kyststatene hvor man blir enige om tiltak eller mellom subregionale eller regionale organisasjoner. Slike organisasjoner kan være NEAFC. Artikkelen er en viktig grunnmur for ressursforvaltning av en ”felles bestand”. Både artikkel 63.1 og 2. er myntet på samme tanke hvor ressursforvaltning står i sentrum og et fokus på å vedlikeholde en bærekraftig ressurs. For NVG-silda vil både artikkel 63.1 og 63.2 være gjeldene da bestanden oppholder seg i Norges naborasjoners farvann, samt i tilstøtende område utenfor NØS (Smuthavet). For en bestand som bare oppholder seg innen NØS ville ikke denne artikkel bli tatt i betraktning. I en slik situasjon ville Norge alene ha kontroll over forvaltningen. Denne artikkel krever at kyststater skal søke om å bli enige. Ordet ”skal” kan tolkes som et pålegg, og kan sees på som at kyststatene er pliktige til å følge dette. Ordet ”søke” er derimot vagere. Dersom man møtes ved forhandlingsbordet har man søkt om å bli enige, og derav oppfylt kravene.

Havrettskonvensjonen sier likevel ikke noe om hvilke kriterier som ligger i grunnen for fordelingen av fiskerettigheter. Det nevnes heller ikke noe om fordeling basert på historisk fiske eller sonetilhørighet. Det er ei heller noen oppnevnte krav tilknyttet bestanden og hvordan den skal utnyttes, bortsett fra at det skal være bærekraftig.

Del XV av havrettskonvensjonen omhandler tvisteløsning. Da denne avhandlingen i stor grad tar for seg tvister vil dette være av viktighet for denne oppgaven. Artikkel 279 sier:

”Statspartene skal løse enhver tvist seg imellom om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjonen ved fredelige midler i samsvar med artikkel 2 nr. 3 i de forente nasjoners pakt, og skal for dette formål søke å oppnå en løsning ved de midler som er angitt i paktens artikkel 33 nr. 1. ”

(Artikkel 279, Havrettskonvensjonen)

Twistene om NVG-sild kan betraktes som en tvist om anvendelse av havrettskonvensjonen, og da sier artikkel 279 at tvisten skal løses ved fredelige midler som samsvarer med artikkel 2.3 i de forente nasjoners pakt av 1945. Artikkel 1.1 i paktens beskriver at formålet er å sørge for at mellomfolkelige tvister som kan lede til fredsbrudd blir løst ved fredelige midler som er i samsvar med rettferdighetenes og folkerettens prinsipper.¹⁵ Havrettskonvensjonens artikkel 279 henviser til artikkel 2.3 og 33.1 i de forente nasjoners pakt.

”Alle medlemmer skal bilegge sine mellomfolkelige tvister ved fredelige midler på en slik måte at mellomfolkelig fred, sikkerhet og rettferdighet ikke settes i fare.”

(Artikkel 2.3 i de forente nasjoners pakt)

Artikkel 2.3 sier at twistene skal løses på en fredelig måte. Videre sier artikkel 33.1 at partene som er uenige skal søke en fredelig løsning gjennom flere ulike tvisteløsningsmetoder. Disse metodene er forhandling, undersøkelse, megling, forlik, voldgift, rettsavgjørelse, benyttelse av regionale organer eller ordninger og andre fredelige midler etter deres eget valg.

¹⁵ De forente nasjoners pakt av 26. juni 1945.

2.2 Åpne hav-konvensjonen

Åpne hav-konvensjonen (avtale om gjennomføring av bestemmelsene i de forente nasjoners havrettskonvensjon av 10. desember 1982 om bevaring og forvaltning av vandrende fiskebestander og langtmigrerende fiskebestander av 04. august 1995)¹⁶ er et supplement til havrettskonvensjonen, og er en multilateral avtale. Hovedformålet med avtalen kommer frem i artikkel 2 i konvensjonen:

”Denne avtale har som formål å sikre langsiktig bevaring og bærekraftig bruk av vandrende fiskebestander og langtmigrerende fiskebestander ved en effektiv gjennomføring av de relevante bestemmelser i konvensjonen.”

(Artikkel 2, Åpne hav-konvensjonen)

Formålet med konvensjonen skal oppfylles ved blant annet å bedre samarbeidet mellom de involverte statene i avtalen. Norsk vårgytende sild er en vandrende fiskebestand, og kommer derav under denne multilaterale avtalen. Konvensjonen gjelder det åpne hav - som vil si de havområder som ikke er innen eksklusive økonomiske soner til noen nasjon. I NEA-området vil denne konvensjon være gjeldene i Smutthullet og Smutthavet for NVG-sild. I Smutthavet kan det i perioder oppholde seg mye NVG-sild. Det er i disse områdene konvensjonen vil gjelde for kystnasjonene i Nordøst-Atlanteren.

¹⁶ Åpne hav-konvensjonen av 04.august 1995.

”Med mindre det er bestemt noe annet, får denne avtale anvendelse på bevaring og forvaltning av vandrende fiskebestander og langtmigrerende fiskebestander utenfor områder under nasjonal jurisdiksjon, med det unntak at artikkel 6 og 7 får anvendelse også på bevaring og forvaltning av slike bestander i områder under nasjonal jurisdiksjon, med forbehold for de forskjellige rettsordninger som etter konvensjonen får anvendelse i områder under nasjonal jurisdiksjon og i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon.”

(Artikkel 3.1, Åpne hav-konvensjonen)

Gjennom artikkel 3.1 skal konvensjonen benyttes i internasjonalt farvann, men med unntak av artikkel 6 og 7.

”I utøvelse av sine suverene rettigheter for det formål å undersøke og utnytte, bevare og forvalte vandrende fiskebestander og langtmigrerende fiskebestander i områder under nasjonal jurisdiksjon, skal kyststaten anvende de generelle prinsipper som er angitt i artikkel 5 på tilsvarende måte.”

(Artikkel 3.2, Åpne hav-konvensjonen)

For vandrende fiskebestander – som NVG-sild – skal kyststaten benytte seg av de prinsipper som blir gitt i artikkel 5 på samme måte som når bestanden oppholder seg i internasjonalt farvann. Både artikkel 3.1 og 3.2 angir derfor at konvensjonen til en viss grad også skal benyttes innenfor de eksklusive økonomiske soner. Det er gjennom prinsippene i artikkel 5 at de berørte kyststater skal samarbeide. De kyststater som fisker på det åpne hav er pliktig til å samarbeide i samsvar med denne konvensjonen. Det kommer ikke frem i artikkel 5 hvordan fordelingen av bestanden skal finne sted, men heller 12 punkter for hva det skal samarbeides om.

Gjennom artikkel 7.1.a - som allerede er forklart gjeldende for også områder innenfor nasjonal jurisdiksjon – henvises det til bruken av egnede samarbeidsmekanismer som er fastsatt i del III av konvensjonen. Mekanismene skal benyttes for å kunne bevare de bestander som oppholder seg i tilstøtende områder på det åpne hav. Da dette gjelder for vandrende fiskebestander vil det

være avgjørende hvordan kyststatene forvalter bestanden innen deres jurisdiksjon for at den også skal kunne bevares på det åpne hav.

Del III tar hånd om samarbeid mellom kyststatene om de vandrende bestander. Artikkel 8 går gjennom 6 punkter for samarbeid om bevaring og forvaltning, hvor punkt 1-4 kan være gjeldende i denne sammenhengen. Første punkt går ut på at kyststater og stater skal samarbeide om bestanden som fiskes på for å kunne sikre en effektiv bevaring og forvaltning. Punkt 2 sier at statene skal rådføre seg med hverandre, dette spesielt når en bestand kan være truet med overbeskatning. Punkt 3 sier at når fiskeriforvaltningsorganisasjoner som har en myndighet til å fastsette bevarings- og forvaltningstiltak for en bestand, skal kyststatene samarbeide. Det fjerde punktet sier at de stater som er medlem av organisasjoner eller deltar på tilknyttende arrangementer er de eneste som skal ha tilgang til gjeldene fiskebestand. Alle de involverte kyststater er i dag medlem av NEAFC.

Det er dog kun kommet frem (til nå) et krav om samarbeid, og da ved hjelp av organisasjoner. Det har ikke på noen måte kommet frem noe om fordeling av bestanden. Dette kommer først frem i artikkel 10.b:

”...eventuelt bli enige om deltakerrettigheter, slik som fordeling av tillatt fangst eller fiskeinnsatsnivåer”.

(Artikkel 10.b, Åpne hav-konvensjonen)

Her er det først et eventuelt med, noe som tilsier at dette ikke er påkrevd eller strengt tatt nødvendig. Det sies heller ikke noe direkte om hvordan bestanden skal fordeles. Det er opp til de ulike organisasjoner - som i dette tilfellet er NEAFC - å bestemme.

Artikkel 11 forklarer prinsippene for nye medlemmer eller deltakere, men prinsippene kan også være relevante for allerede deltagende nasjoner som høster en bestand som ikke er blitt fullt utnyttet tidligere. I en slik situasjon skal følgende prinsipper bli tatt hensyn til:

- a) *situasjonen for vandrende fiskebestander og langtmigrerende fiskebestander og fiskeinnsatsens aktuelle nivå;*
- b) *nye og gamle medlemmers eller deltakeres interesser, fiskemønstre og praksis i fisket;*
- c) *nye og gamle medlemmers eller deltakeres respektive bidrag til arbeidet med å bevare og forvalte bestandene, med å innhente og spre nøyaktige data og med å utføre vitenskapelig forskning om bestandene;*
- d) *behovene i fiskerisamfunn ved kysten som i hovedsak er avhengig av å fiske etter bestandene;*
- e) *behovene i kyststater hvis økonomi i overveldende grad er avhengig av utnyttelsen av de levende ressurser i havet; og*
- f) *interessene til utviklingsland i subregionen eller regionen, når bestandene også forekommer i områder under deres jurisdiksjon.*

(Artikkel 11, Åpne-havkonvensjonen)

Det skal altså i følge disse prinsippene tas hensyn til interesse, fiskemønster, praksis, bidrag til bevaring, forvaltning og forskning, fiskerisamfunnets behov og kyststatens behov. Per i dag har ikke alle disse punktene blitt tatt i betraktning i de multilaterale avtalene om NVG-sild mellom statene.¹⁷

¹⁷ United Nations (1995) Agreement for the implementation of the provision of the united nations convention on the law of the sea of 10. December 1982 relating to the conservation and management of straddling fish stocks and highly migratory fish stocks.

2.3 NEAFC

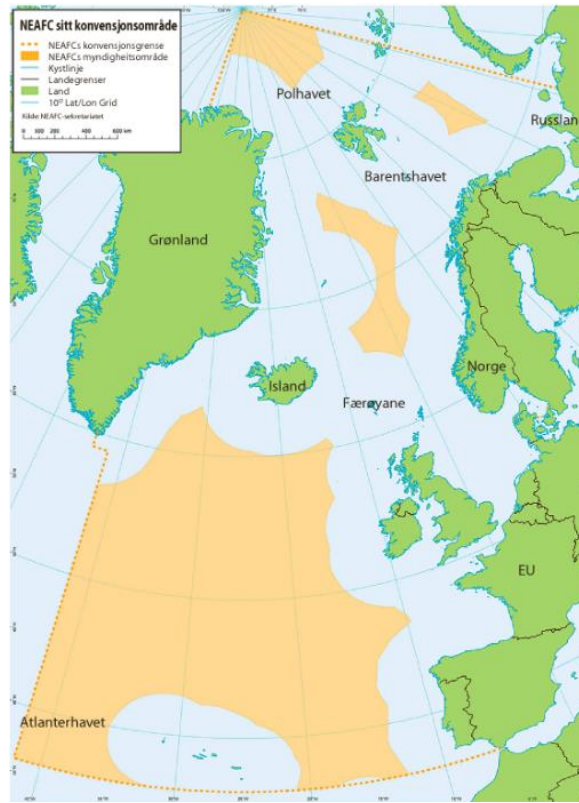
NEAFC (den nordøst-atlantiske fiskeriforvaltningskommisjon) er den regionale forvaltningsorganisasjon for fiskerier i Nordøst-Atlanteren. Kommisjonen ble etablert i 1963, og revidert i 1982. Kontraktspartnerne i denne fiskerikommisjonen er Danmark (for Færøyene og Grønland), EU, Island, Norge og Russland - de samme partene som samarbeider om norsk vårgytende sild. NEAFCs mål er å sikre en langsiktig bevaring og optimal utnyttelse av fiskeressursene i Nordøst-Atlanteren, gi bærekraftig økonomiske, miljømessige og sosiale fordeler.¹⁸ NEAFC har i oppgave å koordinere/samkjøre reguleringene av fiskebestander som vandrer mellom de ulike nasjoner økonomiske soner og det åpne hav. Den første kommisjonen ble etablert allerede i 1959, men organisasjonen tilpasser seg utviklingen i den internasjonale havretten. Det er også innført en bindende anordning for tvisteløsning og mandat. Dette for å kunne gjennomføre en bedre forvaltning av fiskeressursene.¹⁹

Området som blir regulert av NEAFC er i Nordøst-Atlanteren, og de delene av arktisk farvann som er tilstøtende dette området. I hovedsak ligger det meste av dette området under medlemsstatenes fiskerijurisdiksjon, og det er i de tre internasjonale farvannene innenfor reguleringsområdet som blir regulert av NEAFC.²⁰

¹⁸ North-East Atlantic Fisheries Commission (2018) About the work of NEAFC.

¹⁹ Nærings- og fiskeridepartementet (11.03.2014) Den nordaust-atlantiske fiskerikommisjonen.

²⁰ Dankel, Harladsson et. al (2015). s. 32



Figur 4 - NEAFCs konvensjonsområde. Innenfor den oransje striplete linjen. Områdene som er merket oransje er internasjonalt område.²¹

Figur 12 viser konvensjonsområdet til NEAFC. Det er kun områdene utenfor området til de ulike nasjoners eksklusive økonomiske soner at NEAFC har fullstendig myndighetsområdet – det internasjonale farvann. Dette kommer frem i artikkel 8.1 i konvensjonen;

”The Commission may by a qualified majority make recommendations concerning measures of control relating to fisheries conducted beyond areas under the jurisdiction of Contracting Parties for the purpose of ensuring the application of this Convention and any recommendations adopted thereunder.”

(Artikkel 8.1 NEAFC konvensjonen)

For at NEAFC skal kunne bruke sin kompetanse innenfor de ulike økonomiske sonene er det avhengig av kyststatenes aksept av NEAFCs fiskerireguleringer. Om kyststatene ikke klarer å

²¹ Meld. St. 9 (2017-2018) Noregs fiskeriavtaler for 2018 og fisket etter avtalene i 2016 og 2017.

bli enige om forvaltning og fordeling har ikke NEAFC myndighet til å gjøre noe. Dette har vært et faktum flere ganger de siste årene – både når de gjelder NVG-sild, men også bl.a. makrell. Det er de pelagiske bestandene som står for hoveddelen av de totale landingene innen NEA, og representerer mer enn en tredjedel av totalen. Av de totale landingene er det meste høstet innen de ulike kyststaters økonomiske soner.²²

Det er ingen eksakte kriterier i verken havrettskonvensjonen eller den åpne hav-konvensjonen for hvordan NEAFC skal se på fordelingen av fiskerettigheter og fiskemengde til de ulike kyststatene. NEAFC har heller ikke definert noen eksakte prinsipper for fordeling. Dette resulterer i at fordelingen blir avhengig av forhandlingskraften til kyststatene. Det er gjennom *Konvensjon om det fremtidige multilaterale samarbeid om fisket i det nordøstlige Atlanterhavet*²³ kyststatene samarbeider om norsk vårgytende sild. Konvensjonen er undertegnet av Norge, Russland, EU, Island og Danmark (på vegne av Færøyene). Denne konvensjonen har som formål å sikre en langsiktig bevaring og en optimal utnyttelse av de fiskeressursene som finnes innen konvensjonsområdet. Dette skal gi bærekraftig økonomiske, miljømessige og sosiale fordeler som skrevet i artikkel 2 av konvensjonen. Den neste artikkel som er av interesse for denne oppgave er artikkel 4. Artikkelen forteller hva som skal ligge til grunne når kommisjonen skal gi anbefalinger gjennom artikkel 5 og 6 i denne konvensjon. Det skal etterstrebtes å basere rådene på den beste tilgjengelige vitenskap, føre-var tilnærming, hensyn til innvirkning på andre fiskearter og økosystem og bevare det marine biologiske mangfold. I tillegg til dette skal kommisjonen sørge for et forum for konsultasjoner og utnyttelse av informasjon mellom de kyststater som fiskeressursen gjelder for. Det er altså gjennom artikkel 5 kommisjonen kommer med råd til kyststatene. Disse rådene skal søke å sikre samsvar (artikkel 5 §2);

- *Alle anbefalinger som gjelder for en bestand eller gruppe av bestander som forekommer både innen et område som er under jurisdiksjon av en kyststat eller utenfor, eller noen anbefaling som ville ha en effekt gjennom arter inter-relasjoner på en bestand eller gruppe av bestander som oppstår i hele eller i deler innen et området under jurisdiksjon av et medlemsland.*

²² Dankel, Harladsson et. al (2015) s. 31

²³ NEAFC (2004) Convention of future multilateral cooperation in north-east atlantic fisheries.

- *Alle tiltak og vedtak tatt av en slik avtalepart for forvaltningen og bevaringen av en bestand eller gruppe av bestander med hensyn til fiskeri i området under dets jurisdiksjon.*
- *Den aktuelle kyststat og kommisjonen skal derfor fremme koordinering av slike anbefalinger, tiltak og vedtak.*

(Artikkel 5.2, NEAFC konvensjonen)

I 2017 kom NEAFC ut med en anbefaling for bevaring og forvaltningstiltak for norsk vårgytende sild i NEAFC's reguleringsområde. Anbefalingen var hjernet i artikkel 5 av konvensjonen. Kommisjonen vedtok følgende anbefalinger for 2018:

1. *Each Contracting Party shall establish conservation and management measures for its Norwegian Spring-Spawning (Atlanto-Scandian) herring fishery in the NEAFC Regulatory Area for 2018.*
2. *Conservation and management measures shall include catch limits.*
3. *Only vessels entitled to fly the flag of a NEAFC Contracting Party, having been authorized by its flag State to fish for Norwegian Spring-Spawning (Atlanto-Scandian) herring in the NEAFC Regulatory Area, may take part in the fishery.*
4. *Each Contracting Party shall notify the conservation and management measures it has taken to the Secretary by 1 May 2018. The Secretary shall without delay notify these measures to the other Contracting Parties.*
5. *These conservation and management measures shall be without prejudice to any future conservation and management measures to be taken for Norwegian Spring-Spawning (Atlanto-Scandian) herring in the North-East Atlantic*

(Artikkel 5, NEAFC konvensjonen)

Det kommer ikke noe frem i denne anbefalingen om fordelingen av silda, og heller ikke noe om hvordan NEAFC anbefaler å løse tvisten som pågår. Det som fremgår i anbefalingen er hvilke krav NEAFC setter for fiske av NVG-sild i deres reguleringsområde, som altså vil si det åpne hav. Gjennom punkt 1 er det opp til hver kyststat å etablere forvaltning og bærekraftige tiltak for NVG-sild i hver stats økonomiske sone.

3. Fordelingsprinsipper

Ulike fordelingsprinsipper ligger til grunn når kvotefordelingen blir forhandlet. Det finnes flere ulike fordelingsprinsipper som kan benyttes. De tre vanligste er relativ stabilitet, historisk fordeling og sonetilhørighetsprinsippet. Ved konflikter om fordelingen er det ofte med bakgrunn i disse prinsipper. De siste konfliktene om NVG-sild har i stor grad omhandlet sonetilhørighet.

3.1 Relativ stabilitet

Relativ stabilitet er en måte å fordele TAC på hvor hver stat får en viss prosentandel av TAC. EU bruker dette prinsippet mellom sine medlemsstater, og det ble i hovedsak introdusert for å unngå konflikter om kvotefordeling. Det er denne fikserte prosentandelen av kvoten som blir sett på som prinsippet relativ stabilitet.²⁴ Originalt sett har dette vært basert på tre elementer:

- Historisk fangst
- Preferert behandling for regioner som er spesifikt avhengig av fisk (Haag-preferansen)
- Jurisdiksjonstap som følge av innføringen av de eksklusive soner på 200 nautiske mil.²⁵

3.2 Historisk fordelingsprinsipp

Både fremgangsmåten med historisk fangst og historisk fiskeaktivitet innen en kyststats økonomiske sone går ut på tall og statistikk fra tidligere år. Det er altså en mulighet å bruke distribusjonen av de kommersielle fangstene som en base for kalkulering av hvor mye av bestanden hver berørte stat skal få. Kalkuleringen unngår derimot betydningen av de områder med egg, larve, ung fisk og gyteområder. Ved kalkulering på denne måten vil det baseres på voksen fisk, og den ”tilgjengelige” delen av bestanden med grunnlaget av gjennomsnittlig fordelte fangster i de ulike sonene, gitt en historisk periode. Denne metoden er influert av en rekke faktorer, som fiskeinnsats (f.eks. antall fartøy), distanse til hjemmehavn, forskjellig utstyr i det forskjellige områdene, og ikke distribusjonen av en bestand i en spesiell periode.²⁶

²⁴ Hoefnagel og Vos (2015) s. 111

²⁵ Molenaar (2017) s. 9.

²⁶ Engesæter og Hamre (1993) s. 1

3.3 Sonetilhørighetsprinsippet

Geografisk distribusjon vil i denne sammenhengen bli sett på som sonetilhørigheten til fiskebestanden. Sonetilhørighet kan defineres og måles på mange ulike måter. NVG-sild har som nevnt tidligere flere ulike oppholdssteder i løpet av et år. Gyteområde, oppvekstområde, beiteområde og overvintringsområde, hvor den endrer på hvilke eksklusive økonomiske sone den oppholder seg. Noen fiskebestander kan ha gyteområde eller oppvekstområde i en økonomisk sone, men er kanskje ikke klar til å bli fisket på før den har flyttet seg til en annen sone. Dette er f.eks. tilfellet for Russland og NVG-sild. NVG-silda har sitt oppvekstområde i Barentshavet, i russisk sone, men er ikke fiskeklar før den har flyttet seg ut av denne sonen. Det er mange ulike metoder som brukes for å avgjøre hvor stor del av en bestand som tilhører en spesiell sone. For eksempel kan det brukes biomasse multiplisert med tiden bestanden er i ett gitt område.

Siden det ikke finnes noen internasjonale avtaler om kriterier for hvordan man skal kalkulere sonetilhørighet, er det ofte her uenighetene i fiskeriattalene oppstår. I 1978 ba NEAFC ICES om å lage en rapport om *"The Biology, distribution and state of exploitation of the stocks in the North Sea area"*. Denne rapporten kommer med flere ulike kriterier og faktorer som kunne forme en base for å kalkulere hvordan bestandene skulle fordeles mellom kyststatene basert på sonetilhørighet.²⁷

1. Gyteområde
2. Distribusjon av egg og larver
3. Tilstedeværelse av juvenile og pre-rekrutt fisk
4. Tilstedeværelse og migrasjon av den fiskbare delen av bestanden
5. Fiskerihistorien, inkludert distribusjonen av fangst, rate av utnyttelse og fiskerireguleringer.
6. Statusen for utnyttelse av bestanden.

På tidspunktet rapporten ble utgitt sa ICES at disse kravene ville gi en urealistisk mengde arbeid for å kunne samle inn data for å bestemme sonetilknytning. I samme rapport sier også ICES at det ikke er noen objektive vitenskapelige metoder for å kunne bestemme de ulike kriterier for

²⁷ Engesæter og Hamre (1993) s. 3

å lage en fordelingsnøkkel for de bestander som kan endre sine migrasjonsmønstre fra år til år. Det er ca. 30 år siden ICES uttalelse, og vitenskapen har utviklet seg siden denne kommentaren fra ICES. Utnyttelseshistorikken til NVG-sild har vært nøye observert over lang tid, samt statusen for utnyttelse blir kartlagt årlig. Bestemmelsene for hvilke elementer som skal inkluderes i kalkuleringen av sonetilørighet og hvor mye de ulike kriteriene skal veie er et tema av forhandling mellom de inkluderte kyststater. Forhandlingenes valg er alltid begrenset av statusen av den biologiske vissheten ved tidspunktet av forhandlingene.²⁸

²⁸ Engesæter og Hamre (1993) s. 2

4. Forhandlingsteori

Hvordan bestemmes så hvilke fordelingsprinsipper som skal benyttes, og på hvilken måte skal prinsippene benyttes? Norsk vårgytende sild blir behandlet årlig gjennom forhandlinger mellom de berørte stater om totalkvote og kvotefordeling. Disse blir så nedtegnet i protokoller til de generelle fiskeriavtaler. Norge prøver i all hovedsak å forhandle i henhold til anbefalte kvoteråd fra ICES. For selve fordelingen arbeider Norge med et fordelingsprinsipp hvor de legger vekt på sonetilhørighet. Det vil si hvor mye av bestanden som oppholder seg i norsk sone (og hvor lenge den oppholder seg der) skal gjenspeiles i den norske andelen av totalkvoten.²⁹ En gjennomgang av forhandlingsteori er viktig grunnet de årlige forhandlingene om norsk vårgytende sild mellom de berørte statene. Forhandlingene mellom statene har svært mye å si for kvotefordelingen. Resultatet av forhandlingene vil være viktig å se på i forhold til forhandlingsteori. Er det kommet frem til en varig løsning? Hvilke forhandlingsstrategi burde bli prioritert?

Forhandlinger stilles svært høyt for å få et ønsket utfall for kvotefordelingen. Norge har som nevnt tidligere tre overordnede mål når de går inn i forhandlinger med andre nasjoner;

- *Å fremje ei berekraftig forvaltning av dei levande marine ressursane, basert på den best tilgjengelege vitenskapelege kunnskapen og ei økosystembasert tilnærming.*
- *Å sikre Noreg ein rettferdig del ved kvotefordeling av felles bestandar.*
- *Å sikre tilfredsstillande kontroll og handheving innan dei forvaltningsregima der Noreg tek del.*³⁰

²⁹ Regjeringen (2011) Norges forvaltning av havets levende ressurser.

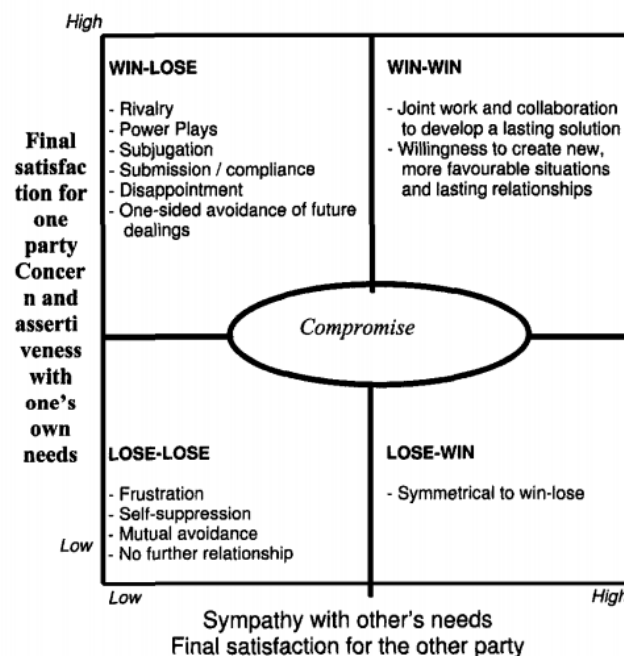
³⁰ Meld. St. 28 (2016-2017) Noregs fiskeriavtaler for 2017 og fisket etter avtalane i 2015 og 2016.

Det finnes mange ulike forhandlingstaktikker og teorier. Jørn Rognes bok *forhandlinger* (1994)³¹ definerer forhandlinger på følgende måte:

Når to eller flere parter med delvis motstridende interesser prøver å komme fram til en felles beslutning, forhandler de.

(Jørn Rognes, 1994)

Det er flere ulike utfall av en forhandling. Hva vil så være et godt resultat fra forhandlingene? Det vil være alt etter hvilke løsninger man ønsker. Martinelli og Almeida (1998) viser til konsekvenser av ulike løsninger (se figur 5).³²



Figur 5 – Ulike løsninger for forhandling - og konsekvenser for løsningene.³³

Det vil i hovedsak kunne være 4 ulike utfall av forhandlinger. Vinn-tap, vinn-vinn, tap-tap og tap-vinn. Det vil i en vinn-vinn situasjon følge til en varig løsning og villighet til et videre godt

³¹ Rognes (1994) s. 12-14

³² Martinelli og Almeida (1998) s. 322.

³³ *Ibid.*

samarbeid. I en vinn-tap og tap-vinn situasjon vil det på den ”tapende” siden kunne utvikle en unngåelse til videre forhandlinger. Det vil derfor i en situasjon med NVG-sild - og et videre godt samarbeid - være nødvendig med en vinn-vinn situasjon for at det skal kunne skapes et godt samarbeid, langvarig løsning og videre forvaltning av NVG-sild. Det optimale vil altså være en vinn-vinn situasjon. Hvordan kan man oppnå en slik situasjon?

Vidar Schei (2002) skriver i artikkel *vinn-vinn forhandlinger* at det finnes tre ulike måter å oppnå et vinn-vinn resultat. Det kan tilføres ressurser, bytte saker og/eller benytte underliggende interesser. Tilførsel av ressurser til forhandlingsbordet vil være en mulighet siden sild er en knapp ressurs (det er ikke mer sild enn det er). Det kan derfor være en mulighet å forhandle om også eksterne ressurser, og derav øke størrelsen på ”kaken” som det blir forhandlet om. Forhandlingene kan legge bytting av saker. Det kan gjøres ved å gi innrømmelse, eller gi etter, i andre saker som er av mindre viktighet for en part enn for den andre. Altså benytte seg av ”bytteobjekter”. Underliggende interesser omhandler kreative løsninger, en må se de bakenforliggende ønsker til den motsatte part. Dette er en utfordrende og kraftfull måte å skape en vinn-vinn løsning på. Et eksempel på dette er to søstre krangler om å dele en appelsin. De ender med å dele appelsinen i to, og tar en halv hver. Den ene søsteren bruker sin halvdel til å presse juice, og kaster resten. Den andre søsteren bruker skallet på sin halvdel i en kake, og kaster resten. Om de heller hadde fokusert på de underliggende interessene til hverandre, kunne de optimalisert appelsinen, og tilfredsstilt begge ønsker. ³⁴

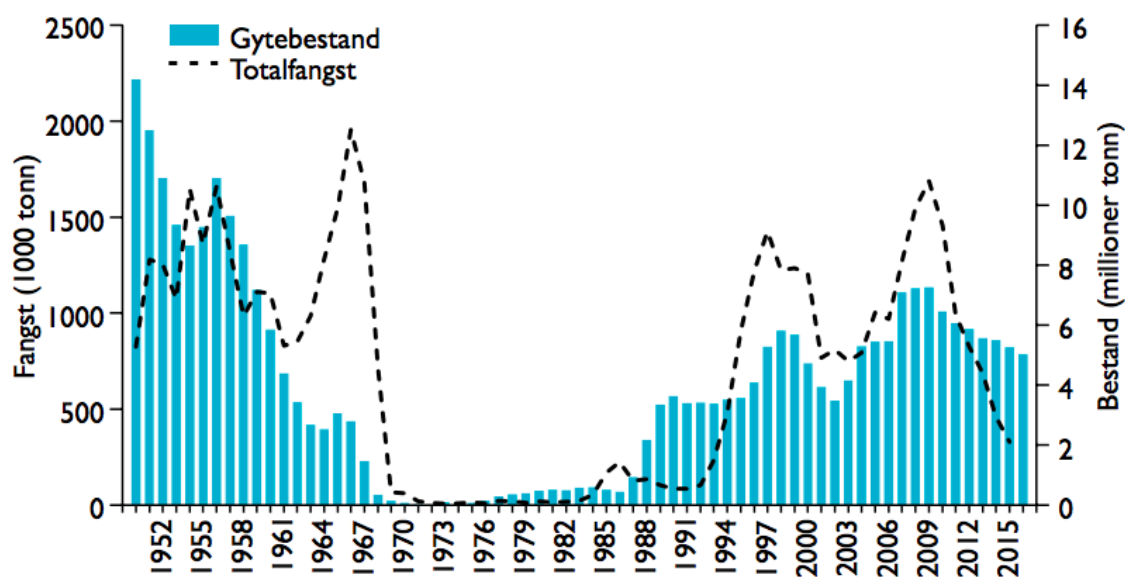
Dette er alle forhandlingsmetoder som kan benyttes på fordeling av NVG-sild.

³⁴ Schei (2002)

5. Historiske bakgrunn for fordeling av norsk vårgytende sild

Hvordan har norsk vårgytende sild vært fordelt historisk sett, og hvordan har fordelingen utviklet seg i forhold til det havrettslige rammeverket? Fordeling av fiskebestander mellom kyststater er et relativt nytt konsept som ble dannet med et juridisk rammeverk ved innførelsen av 200-mils eksklusive økonomiske soner. Selve prosentandelen til de ulike stater presenteres ved bruk av tall og statistikk, men hvordan fordelingen har blitt til trenger en litt nøyere gjennomgang. Før 200-mila ble innført var det samarbeid mellom de berørte stater, men ikke i forhold til fordeling av bestanden. Samarbeidet mellom Norge og Russland kan bli sett på som en slags fordeling da det var enighet mellom disse to stater om ikke å fiske på sildebestanden for å la den gjenoppbygges. Det var enighet om en totalkvote på null. Da det ikke har vært noen betydelig form for fordeling og internasjonalt samarbeid om bevaring av sildebestanden før sildekrisen var et faktum, virker det logisk å starte den historiske gjennomgangen fra dette tidspunkt.

Sildekrisen refererer til perioden mellom 1969 og 1980-tallet hvor sildebestanden var svært liten. Resultatet av høy fiskeinnsats og ingen reguleringer gjorde at bestanden av norsk vårgytende sild kollapset i 1969. Utviklingen av bestandsstørrelsen på NVG-sild for perioden 1952 til 2015 kan sees i figur 6. Figuren viser tydelig kollapsen i sildebestanden i perioden fra 1969 og frem til slutten av 1980-tallet.



Figur 6 - Bestandsstørrelse for NVG-sild i perioden 1952-2015. ³⁵

Før sildekollapsen var det ikke noe betydelig lovverk som regulerte fiskeriene. Når krisen oppstod var det plutselig ikke snakk om å forvalte en bestand som var der, men heller å gjenoppbygge en bestand som var totalt nedfisket. ³⁶ Melding fra fiskeridirektøren J.212 av 1 oktober 1970 forbyr fangst av sild til annet enn menneskeføde eller agn. ³⁷ Det ble lagt ned forbud mot å fange, ilandbringe eller omsette sild. Dette i henhold til §37 i lov av 25. Juni 1937 om sild- og brisling- fiskeriene og kongelig resolusjon av 17. Januar 1964. Forskrift om forbud mot fangst av spesifisert atlanto-skandisk sild ble videreført i årene som fulgte i meldinger fra fiskeridirektøren. ³⁸

³⁵ Bakketeig, Hauge og Kvamme(red) (2017) s. 71

³⁶ Dragesund, Østvedt et al. (2008) s. 69

³⁷ Fiskeridirektøren. (01.10.1970) Melding fra fiskeridirektøren. J. 212.

³⁸ Fiskeridirektøren (14.02.1972) Melding fra fiskeridirektøren. J. 309.

Forskrift om forbud mot fangst og fangstbegrensning av Atlanto-skandisk sild av 14. februar 1972 §1 sier:

”Det er forbudt å fange, ilandbringe eller omsette kjønnsmoden atlanto-skandisk sild (storsild, vårsild og islandssild)”

(§1, Forskrift om forbud mot fangst og fangstbegrensninger av atlanto-skandisk sild av 14. februar 1972)

Gjennom §3 i samme forskrift kommer det frem at fangstbegrensningene i §1 også var gjeldende langs kysten av Sovjetunionen. Det kom flere dispensasjoner fra forbudet i 1973. Blant annet ble det dispensasjon fra forbudet ved fiske med faststående garn innenfor grunnlinjen. Fiskeriet skulle da bare gjennomføres for eget bruk og det var forbudt med omsetning.³⁹ I 1970 ble det også opprettet et forbud mot registrering av nye ringnotfartøyer. Dette var et akutt krisetiltak som ble igangsatt av sildekrisen. Vedtaket var hjemlet i lov om eigeomsrett til fiske- og fangstfarkoster. Videre kom deltakerloven i 1972. Stortinget vedtok lov om deltakelsen i fiske 16. Juni 1972. Loven gjorde at fangstkapasiteten kunne tilpasses. Sammen med prinsippet om at fartøy skulle eies av fiskere som var aktive gjorde dette til et effektivt tiltak.⁴⁰

I 1977 fikk kyststatene større innflytelse på ressursene langs deres kyst. 200-mils eksklusive økonomiske soner ble innført. Norge har gjennom Lov av 17. Desember 1976 om Norges økonomiske sone (økonomiske soneloven) opprettet tre soner på 200 nautiske mil.⁴¹

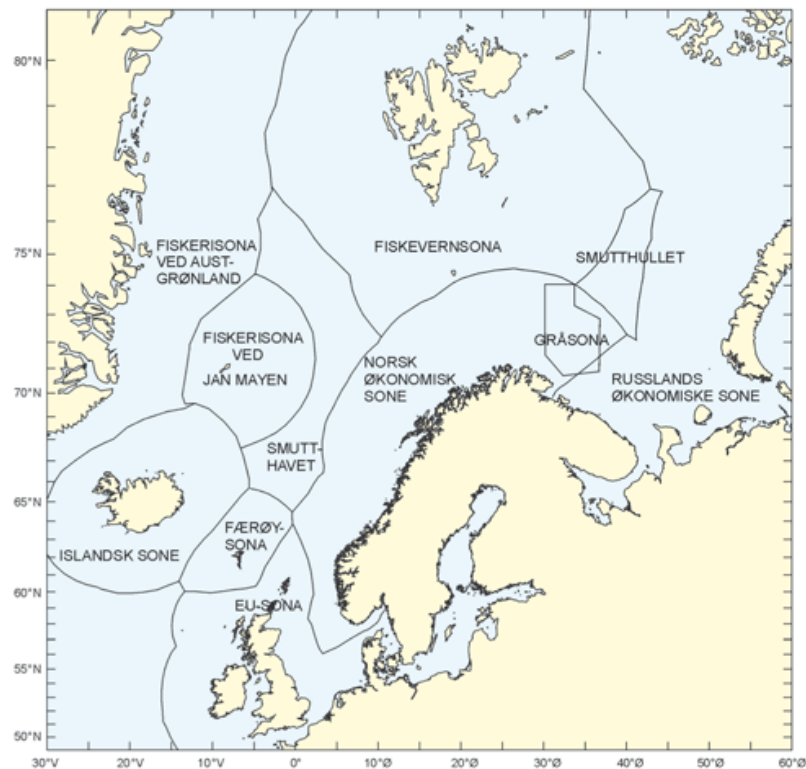
³⁹ Fiskeridirektøren (02.07.1973) Melding fra fiskeridirektøren. J. 399.

⁴⁰ NOU 2016: 26 Et fremtidsrettet kvotesystem.

⁴¹ Nærings- og fiskeridepartementet (12.03.2014) Norges økonomiske sone

De eksklusive økonomiske sonene i NEA er vist i figur 6. (Figuren inkluderer gråsona mellom Norge og Russland som var et faktum på dette tidspunktet). Sonene som ble opprettet var følgende: ⁴²

- Økonomisk sone rundt det norske fastland, Norges økonomiske sone (NØS). (Virkning fra 1. Januar 1977)
- Fiskevernsona ved Svalbard. (Virkning fra 15. Juni 1977)
- Fiskerisona ved Jan Mayen (Virkning fra 29. Mai 1980)



Figur 7 - Eksklusive økonomiske soner i NEA. (Inkl gårsona)⁴³

Gjennom soneloven fikk Norge en utvidet norsk fiskerijurisdiksjon. Det hadde på den tiden loven ble innført blitt en større og mer effektiv utenlandsk fiskeflåte som fisket i farvannet ved

⁴² St. meld. nr. 45 (2008-2009) Om det fiskeriavtalane Noreg har inngått med andre land for 2009 og fisket etter avtalane i 2007 og 2008.

⁴³ St. meld. nr. 45 (2008-2009) Om det fiskeriavtalane Noreg har inngått med andre land for 2009 og fisket etter avtalane i 2007 og 2008.

den norske kysten.⁴⁴ Dette ble en stor trussel for fiskebestandene, og da spesielt NVG-sild som på tidspunktet oppholdt seg ved den norske og russiske kyst hele året (og enda var i dårlig forfatning).

De nye begrensningene til den utenlandske fiskeflåten er beskrevet gjennom §3 i økonomiske soneloven:

”Det er forbudt å drive fiske eller fangst eller annen utnyttelse av villlevende marine ressurser innenfor den økonomiske sone for den som ikke er norsk statsborger eller likestilt med norsk statsborger i henhold til lov av 17. Juni 1966 nr 19 om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. i Norges territorialfarvann.”

(§3, Økonomiske soneloven)

Fiskerigrenseloven på 12 nautiske mil fra 1961 ble dermed utvidet. Det var ikke lenger bare suveren jurisdiksjon innen 12 nautiske mil, men hele 200. Etterhvert har det kommet flere tilskudd til soneloven. F.eks. står det i §4 i økonomiske soneloven som er gjeldende i dag at kongen kan gi forskrifter om fiske og fangst av villlevende marine ressurser i den økonomiske sonen. I tillegg står det at disse forskriftene skal inneholde tillatt fangstmengde og fangsttinnings, samlet og for bestemte fiskeslag og bestemte områder. §4.b gir lovbestemmelser også for rasjonell og forsvarlig utøving av fisket. Det vil si hvordan fisket skal gjennomføres med tanke på antall fartøy, størrelse på fartøy, bruk av redskaper, begrensninger av redskaper, fredningstid og områder hvor det ikke skal fiskes med trål. Norske myndigheter fikk nå en langt større kontroll over sildefisket og dermed bestandstilstanden. Det ble lovpålagt at det norske folk skulle følge de retningslinjer som ble satt på fiske av NVG-sild.³¹ Det var ikke bare i Norge denne endringen innen forvaltning foregikk. Samtlige av de andre kystnasjonene som fisket på silda opprettet sine eksklusive økonomiske soner. De eksklusive økonomiske sonene til Island, Russland, Færøyene og EU kan sees i figur 7. Kyststatene fikk nå et nytt syn på ressursene i havet og nasjonene ønsket nå å ”passe på” sine bestander. På tidspunktet Norge fikk sin eksklusive økonomiske sone oppholdt silda seg kun innen norsk og russisk økonomisk sone.

⁴⁴ Nærings- og fiskeridepartementet (12.03.2014) Norges økonomiske sone.

Gjennom 70-tallet var anbefalingen fra ICES at det ikke skulle fiskes på silda. Norge og Russland valgte å følge dette rådet.⁴⁵

Avtalen mellom Norge og Russland i 1978 nevner forvaltning av NVG-sild. Avtalen dekket en foreløpig felles fiskesone i Barentshavet (se gråsona i figur 6). Dette i avventing av avtale om sjøgrensene (gråsona) mellom de to nasjonene. Samarbeidet mellom partene gjaldt fastsettelse av TAC, utveksling av informasjon ang. fartøy, fiske fra fartøy fra tredjestater, bevaringsforanstaltninger og forvaltning av atlanto-skandisk sild.⁴⁶

Forvaltningstiltakene som ble iverksatt fungerte, og silda begynte å bygge seg opp igjen. Når bestanden ble tilstrekkelig stor begynte den igjen å migrere til områder utenfor norsk og russisk regulering. På dette tidspunktet var 200-milssonen innført. Det ble satt mer tillit til de vitenskapelige rådene, samt hvordan utviklingen skulle bli de påfølgende år. Dette gjaldt ikke bare silda, men også flere og flere andre fiskeslag.⁴⁷ Når silda begynte å gjenoppbygges ble det viktig å få på plass flere multilaterale avtaler for å ”beskytte” sildebestanden. Det ble viktig med avtaler mellom de stater hvor silda nå oppholdt seg slik at bestanden kunne fortsette å vokse. Norge benytter seg av tre ulike typer internasjonale fiskeriavtaler – tosidige avtaler, kyststatsavtaler og avtaler i regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner (RFMO). Norge hadde på dette tidspunktet en tosidig avtale med Russland om bevaring av NVG-sild. Nå ble det også viktig å inngå en multilateral kyststatsavtale for de berørte statene. En kyststatsavtale er en flersidig avtale mellom tre eller flere kyststater.⁴⁸

Etterhvert som bestanden nå begynte å gjenoppbygges flyttet den seg også tilbake ut i Norskehavet og utenfor den norske sone for sommerbeite. På dette tidspunktet begynte silda å bli et interessant tema for NEAFC. Etterhvert som silda begynte å nærme seg internasjonalt farvann og andre nasjoners farvann ble det større interesse for bestanden igjen. Bestanden hadde alltid blitt diskutert i NEAFC, men når silda også beveget seg inn i flere nasjoners økonomiske

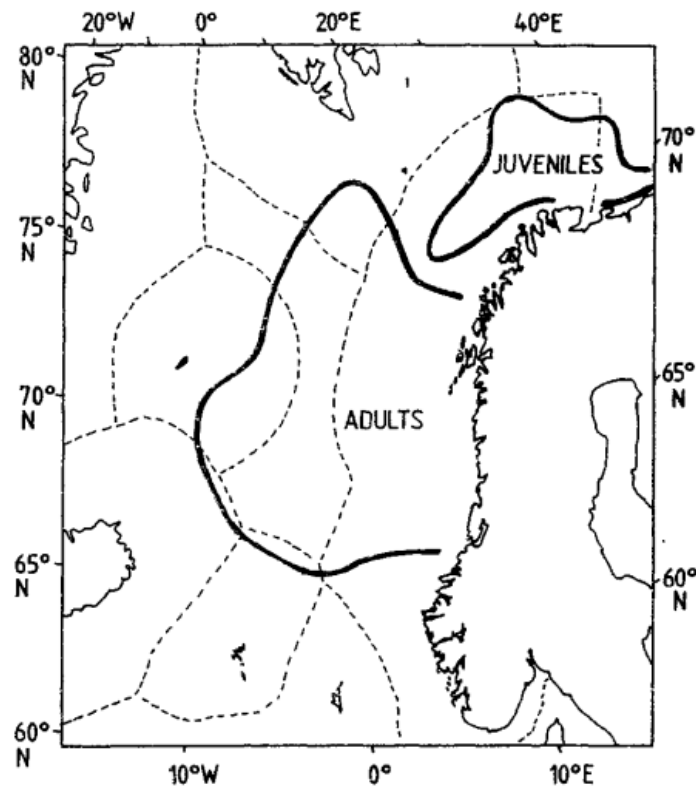
⁴⁵ Dragesund, Østvedt et al. (2008) s. 77

⁴⁶ FAO (2018) Norway/Russia 1978 Agreement.

⁴⁷ Bjordal (2016)

⁴⁸ Meld. St. 28 (2016-2017) Noregs fiskeriavtaler for 2017 og fisket etter avtalene i 2015 og 2017.

soner fikk NEAFC en mer aktiv rolle.⁴⁹ På dette tidspunktet var også havrettskonvensjonen innført, som satte krav til bevaring og forvaltning av felles fiskebestander. Slik man ser fra figur 8 oppholder silda seg innenfor nesten hele det internasjonale farvannet i Smutthavet, i tillegg oppholder den seg akkurat innenfor sonene til Island og Færøyene i 1995. Havrettskonvensjonen var nå et faktum, og berørte stater skulle samarbeide om felles bestander.



Figur 8 – Vandringsmønster og oppholdssted til NVG-silda i forhold til de ulike staters eksklusive økonomiske soner for 1995.⁵⁰

I 1995 innledet Norge forhandlinger med de andre kyststatene som var berørte av NVG-silda - i tillegg til Russland. Norge, Russland, Island og Færøyene tok del i forhandlingene. Forhandlingene ble igangsatt for å kunne etablere et internasjonalt forvaltningsregime siden silda var begynt å bevege seg ut av norsk og russisk sone. Det ble satt sammen en vitenskapelig arbeidsgruppe i 1995, hvor Island, Russland, Færøyene og Norge var representert. Arbeidsgruppen skulle fastsette sonetilhørighet. Rapporten var ferdigstilt samme år.³⁹ Norge,

⁴⁹ Dragesund, Østvedt, et al. (2008) s. 77

⁵⁰ Dragesund, Johannessen og Ulltang (2012) s. 104

Russland, Færøyene og Island inngikk 6. Mai 1996 en protokoll om bevaring, rasjonell utnyttelse og forvaltning av norsk vårgytende (atlanto-skandisk) sild i Nordøst-Atlanteren. EU ønsket ikke å være den del av denne avtalen, og satte en eget kvote. Avtalen fastsatte at partene skulle samarbeide om bevaring, rasjonell utnyttelse og forvaltning av NVG-sild i Nordøst-Atlanteren. Dette skulle utføres ved bruk av de beste tilgjengelige vitenskapelige rådene. Partene sa seg enig i å etablere de tiltak som var nødvendig for å sikre at gytebestanden ble opprettholdt, og at det skulle forekomme en tilstrekkelig rekruttering til bestanden, og derav muliggjøre en langsiktig bærekraftig utnyttelse.⁵⁹ Protokollen begrenset sildefisket til 1 107 000 tonn i 1996 – samtlige nasjoner måtte redusere sine tidligere egensatte kvoter. Fordelingen av den totale kvoten ble vedtatt i protokollen. Norge fikk 62,8%, Russland 15% og Færøyene og Island 23,1%.⁵¹ Tabell 1 viser totalkvote og fordeling mellom de berørte kyststater for 1996.

Tabell 2 – Fordeling av totalkvote for norsk vårgytende sild for 1996 mellom Norge, Russland, Færøyene og Island.⁵²

Totalkvote	1 107 000 tonn
Norge	695 000 tonn (ca. 62,8% av TAC)
Russland	166 000 tonn (ca. 15% av TAC)
Færøyene og Island	256 000 tonn (ca. 23,1% av TAC)

Det ble også for 1996 inngått bilaterale avtaler om adgang til fiske i partenes økonomiske soner. Protokollen inneholdt i tillegg til kvotefordeling forordninger om fangstrapportering og vitenskapelig samarbeid. FN-avtalen om fiske på det åpne hav sa også at alle partene som lå innen rammen til Den nordøst-atlantiske fiskerikommisjon (NEAFC) skulle samarbeide om reguleringen på de bestander som lå utenfor nasjonal fiskerijurisdiksjon. Det vil si at nasjonene måtte samarbeide om reguleringen av NVG-sild i blant annet Smutthavet.⁵³

⁵¹ Fiskeridepartementet (1996) Protocol On the conservation, rational utilization and management of Norwegian spring spawning herring(atlanto-scandian herring) in the Northeast Atlantic. s. 60.

⁵² Informasjon til tabell hentet fra: *Ibid.*

⁵³ Fiskeridepartementet (1996) Protocol On the conservation, rational utilization and management of Norwegian spring spawning herring(atlanto-scandian herring) in the Northeast Atlantic. s. 62.

Avtalen om NVG-sild ble igjen underskrevet for 1997 i Oslo 14. Desember 1996. EU undertegnet også avtalen.⁵⁴ Fordelingen av totalkvoten mellom de berørte kyststater er vist i tabell 2.

Tabell 3- Fordeling av totalkvote for norsk vårgytende sild for 1997 mellom Norge, EU, Russland, Island og Færøyene.⁵⁵

Fordeling av totalkvote for NVG-sild for 1997

Totalkvote	1 500 000 tonn (1 498 000 tonn fordeles)
Norge	854 000 tonn (ca. 56,9% av TAC)
EU	125 000 tonn (ca. 8,3% av TAC)
Russland	204 000 tonn (ca. 13,6% av TAC)
Island	233 000 tonn (ca. 15,5% av TAC)
Færøyene	82 000 tonn (ca. 5,5% av TAC)

I forbindelse med underskrivingen av protokollen inngikk Norge også bilaterale avtaler om gjensidig fiskeadgang. Det ble signert bilaterale avtaler mellom Norge og samtlige av de andre statene. Det vil si Norge – EU, Norge – Færøyene, Norge – Island og Norge – Russland. NEAFC gjorde vedtak i 1997 om at fangsten i Smuthavet ble satt til 127 000 tonn. Av disse tonnene ble 25 000 tonn hver gitt til Norge, EU, Færøyene, Island og Russland. I tillegg fikk Polen 2000 tonn.⁵⁶

Det ble inngått nye avtaler om forvaltning av NVG-sild for 1998, 1999 og 2000. Totalkvoten ble fordelt likt som de tidligere år.⁵⁷ Tabell 4 viser anbefalt kvote fra ICES og avtalt kvote for årene 1996 til 2000. Starten på den første uenigheten om fordelingen oppstod i 2001, som vil

⁵⁴ Nærings- og fiskeridepartementet (11.03.2014) Forvaltningen av norsk vårgytende sild.

⁵⁵ Informasjon til tabell hentet fra: Nærings- og fiskeridepartementet (11.03.2014) Forvaltningen av norsk vårgytende sild.

⁵⁶ *Ibidi.*

⁵⁷ Fiskeri- og kystdepartementet (2006) Ressurs- og havavdelingen. s. 34.

bli gjennomgått i neste kapittel.

Tabell 4 - Oversikt over anbefalt kvote og avtalt kvote for NVG-sild for 1996 til 2000.⁵⁸

Totalkvote for norsk vårgytende sild		
År	Anbefalt kvote fra ICES(tonn)	Avtalt kvote (tonn)
1996	Hold SSB over 2,5 mill. tonn	1 425 000*
1997	Hold SSB over 2,5 mill. tonn	1 500 000
1998	Ikke overstige harvest control rule	1 302 000
1999	1 263 000	1 302 000
2000	Max. 1 500 000	1 252 500

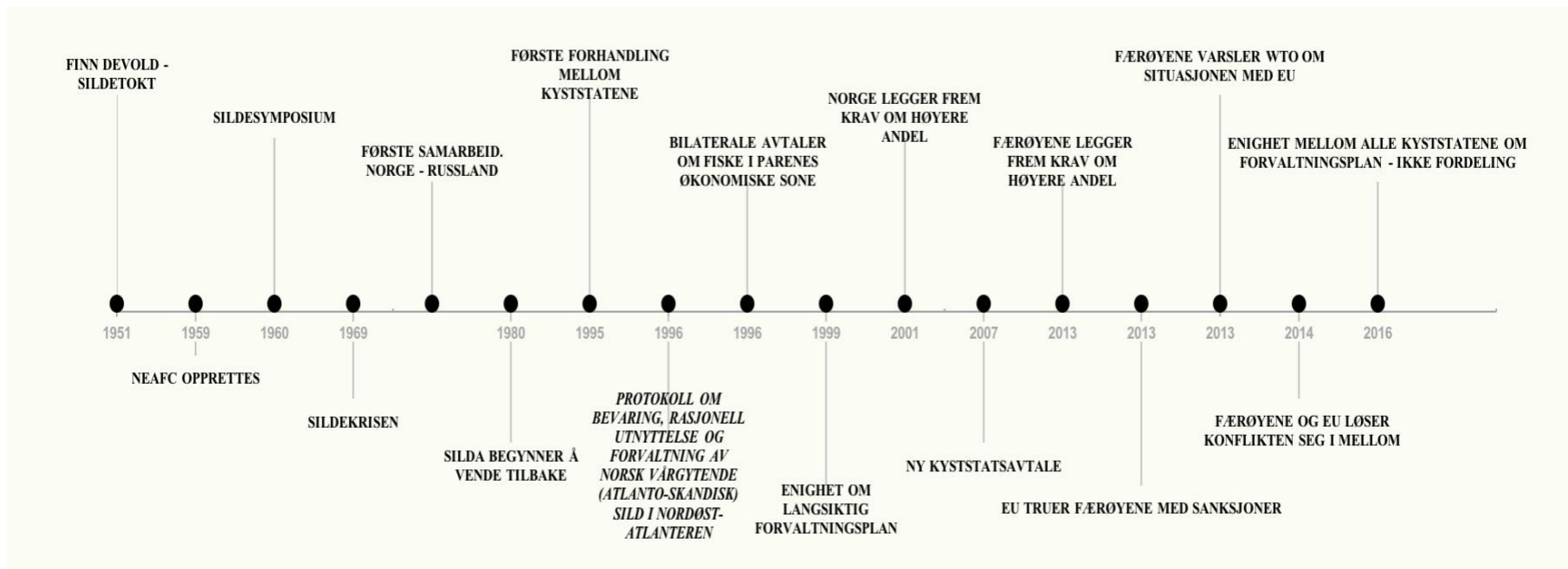
*viser når det ikke har vært inngått multilateral avtale

Det ble også inngått bilaterale avtaler om gjensidig fiskeadgang. NEAFC fastsatte kvoter for fiske i internasjonalt farvann for 1998, 1999 og 2000 til 102 000 tonn. Denne kvoten ble også fordelt slik som tidligere med 20 000 tonn til hver nasjon, pluss en kvote på 2000 tonn til Polen. I 2001 ble denne kvoten redusert til 76 500 tonn, hvor hver nasjon fikk 15 000 tonn, og Polen fikk 1500 tonn.⁴⁷ Det ble enighet om en langsiktig forvaltningsstrategi i 1999. Bakgrunnen til dette var å få et jevnere uttak fra bestanden, og for å opprettholde en god gytebestand som kunne produsere sterke årsklasser. Denne forvaltningsstrategien ble iverksatt fra og med 2002. Dette inkluderte en grense for fiskedødelighet og et minimum nivå for gytebestand. Om bestanden falt under noen av disse grensene var det planlagt hvilke tiltak som skulle iverksettes.⁵⁹

⁵⁸ Informasjon til tabell hentet fra: ICES (29.09.2017) s. 5.

⁵⁹ Fiskeri- og kystdepartementet (2006) Ressurs- og havavdelingen. s. 35.

Historisk sett har fordelingen basert på prosentandel av totalkvote vært relativt ukomplisert i løpet av 90-tallet. I det havrettslige perspektivet er det innføringen av 200-mila som har hatt mest å si for gjenoppbyggingen av sildebestanden. Havrettskonvensjonen gjorde det lettere å bygge opp bestanden igjen uten å måtte ta hensyn til at andre nasjoners fisket sild ved Norge og Russland. Da havrettskonvensjonen og åpne hav-konvensjonen ble inngått var ikke silda et tema for samarbeid for andre enn Norge og Russland, som allerede samarbeidet. Det var først et tema når bestanden begynte å bevege seg ut av norsk og russisk sone. Norge innledet til forhandlinger så fort silda hadde beveget seg langt nok ut i havet til å komme til andre nasjoners økonomiske soner, derfor vil allerede de første forhandlingene være i tråd med havrettskonvensjonen. I 1995/96 ønsket ikke EU å være en del av forhandlingene. Dette kan sees på som et brudd på havrettskonvensjonen som gir krav til å søke enighet, derav forhandle. På tidspunktet fikk ikke bruddet noen konsekvenser, og EU valgte å være med i forhandlingene allerede året etter. Det virker til å være relativt ukompliserte forhandlinger og fordeling mellom de berørte statene de første 5 årene. Tidslinje for den historiske utviklingen til sildefiskeriet kan sees i figur 9.



Figur 9 – Tidslinje for den historiske utviklingen til sildefiskeriet. ⁶⁰

⁶⁰ Informasjon til tidslinje dette kapittel i denne oppgave.

6. Tidligere tvister

Det tar ikke mer enn 5 år fra den første fempartsavtale (1996) ble innført før den første uenigheten oppstår. Det første kravet om endring av kvotefordelingen ble lagt frem av Norge i 2001. Det endte med at det ikke ble undertegnet noen fempartsavtale mellom 2003 og 2007. Hvorfor oppstod det uenighet så raskt etter inngåelsen av den første avtalen? Var ikke fordelingsprinsippene som ble lagt i grunnen gode nok? Hvordan løste det seg? Ble noen internasjonale lover brutt? I 2013 ble det igjen uenighet. Denne gangen krevde Færøyene en endring av kvotefordelingen bare 6 år etter den forrige fordelingstvisten var løst. Da den første fempartsavtale ble innført i 1996, betyr det at det ikke har vært enighet om fempartsavtale for 9 av de totale 22 år det har vært samarbeid og forhandlinger mellom de involverte parter.

6.1 Norge krever høyere andel av totalkvoten

Norge la i oktober 2001 frem krav om endring av fordelingsnøkkelen. På dette tidspunktet hadde Norge en andel på 57% av totalkvoten fra 1997-avtalen.⁶¹ De baserte kravet på sonetilhørighetsprinsippet, samt mente de at Norge var tildelt en urimelig lav kvoteandel når avtalen i 1997 ble inngått.⁶² Kravet om endring i henhold til sonetilhørighetsprinsippet gikk ikke gjennom, og etter to forhandlingsrunder inngikk Norge på nytt fempartsavtale som var lik den fra tidligere år. I oktober 2002 fant forhandlingene sted i St. Petersburg. Norge la igjen frem kravet om økning av kvoteandel. Det ble ikke enighet under møtet. Det ble arrangert et nytt møte under NEAFC i november samme år. Her la Norge frem krav om en kvoteandel på 70% av TAC.⁶³ Norge mente på dette tidspunktet at utbredelsen og fangsten av kvalitetssild de siste 5 årene i hovedsak var i Norges farvann. Norge har dermed endret grunnlaget for kravet fra 2001 som var sonetilhørighet. Utbredelse og fangst av en spesiell NVG-sild kan ikke defineres på en måte som gir høyere sonetilhørighet til Norge på dette tidspunktet. Det er heller ikke i

⁶¹ Nærings- og fiskeridepartementet (11.02.2014) Forvaltningen av norsk vårgytende sild.

⁶² St. meld. nr. 43 (2002-2003) Om dei fiskeriavtalane Noreg har inngått med andre land for 2003 og fisket etter avtalane i 2001 og 2002. s. 20.

⁶³ Nærings- og fiskeridepartementet (11.02.2014) Forvaltningen av norsk vårgytende sild.

dag noen konkrete holdepunkt å følge når man skal vurdere sonetilhørighet. Om grunnlaget til Norge er tilstedeværelse av kvalitetssild, vil det også si at Russland ikke skal ha en andel av kvoten siden det ikke er fiskbare sild i deres sone.

Med bakgrunnen i dette valgte Norge å ikke inngå fempartsavtale for 2003 da de ikke var enige om fordelingen. Samme året fremmet Norge et forslag for en ny fempartsavtale mellom partene med varighet på 4 år. Norge krevde også i denne avtalen en kvoteandel på 70%.⁶⁴ Partene ble ikke enige. Det ble holdt flere forhandlingsrunder frem til februar 2003. Som en konsekvens av dette valgte Norge å ta saken i egne hender for å oppnå sin ønskede kvoteandel. Norge valgte å inngå nye bilaterale avtaler med EU og Færøyene. EU overførte 1,8% av sin kvote til Norge, og fikk da full soneadgang tilbake. Færøyene overførte 1,2% av sin kvote til Norge mot samme soneadgang som EU. EU endte da opp med en kvoteandel på 6,58% og Færøyene 4,26%. Den bilaterale avtalen mellom Norge og Russland gikk ut på at Russland fikk fiske 13,6% av sin kvote i NØS, ved at de ikke fisket ungsilda i russisk sone (oppvekstområde i Barentshavet). Det ble også inngått avtale med Island i juni 2003. Island overførte 1% av sin kvote til Norge, og fikk da en økt adgang til fiske i NØS. Med dette endte Norge med en kvoteandel på 61% av TAC. Norge fastslo at de inngåtte bilaterale avtalene for 2003 var ad-hoc arrangementer.⁶⁵

Da det ikke kom til enighet om fempartsavtale valgte NEAFC å ikke gjøre vedtak om avgrensning av norsk vårgytende sild i det internasjonale farvannet i 2003.⁶⁶

⁶⁴ Fiskeridepartementet (21.02.2003) Endret fordeling av norsk vårgytende sild.

⁶⁵ Nærings- og fiskeridepartementet (11.02.2014) Forvaltningen av norsk vårgytende sild.

⁶⁶ St. meld. nr. 43 (2002-2003) Om dei fiskeriavtalane Noreg har inngått med andre land for 2003 og fisket etter avtalane i 2001 og 2002. s. 24.

Etter forhandlingsmøtet med Island i 2003 sier den norske utenriksministeren på tidspunktet, Jan Petersen ⁶⁷:

”Jeg er glad for at vi i dag er blitt enige om en videreføring av silderegimet, basert på en mer rettferdig fordeling. Både Island og Norge har interesse i en forsvarlig forvaltning av sildebestanden og ande levende ressurser av avgjørende betydning for våre samfunn. En videreføring av samarbeidsmodellen for norsk vårgytende sild er i vår felles langsiktige interesse.”

(Jan Pettersen, Norges utenriksminister, 2003)

Ministeren sier også at til tross for de bilaterale avtalene som sikret Norge en større andel av silda vil Norge fremdeles stå på sine krav. Målet er en fempartsavtale fra 2004 hvor fordelingen av TAC er endret til det Norge foreslo for 2003. ⁶⁸ Det ble ikke oppnådd en enighet om avtale om silda for verken 2004 eller 2005, til tross for at det var enighet om totalkvote i 2004. Dette resulterte i at utenlandske fartøyer ikke hadde lov å fiske sild i NØS- og Jan Mayen-sonen, og de hadde heller ikke lov å lande sild i norske havner.

Norge har altså ikke fått gjennom sitt krav, til tross for at de gjennom bilaterale avtaler har fått ønsket kvoteandel. Norge ønsker en kvoteandel de ikke trenger å bytte noe bort for. Det virker til at de på dette tidspunktet velger en ny forhandlingstaktikk. Det går fra en gi-og-ta taktikk til en taktikk som omhandler ultimatum og ”trusler”. Dette er en forhandlingstaktikk som blir benyttet for å få den motsatte part til å gjøre akkurat slik de ønsker, eller så får de en straff. (s. 18). Dette kan sees på som en måte for Norge å vise makt på. De vet at de har en reell straff for de andre statene som kan gjøre at de innfrir kravene til Norge. Strakey et al. (2016) skriver at det er sjeldent at alle parter har like mye makt, derfor vil en sterkere part med mer makt få et bedre utfall og ende opp med den beste avtalen.

Det eneste unntaket til dette var Russland, som gjennom den bilaterale protokollen fra 33. Sesjon i Den norsk-russiske fiskerikommisjonen fikk adgang til å fiske i norske områder. Dette i hovedsak siden alternativet var at Russland fisket sild i oppvekstområdet i deres sone, noe

⁶⁷ Utenriksdepartementet (27.06.2003) Norges sildekvote øker fra 57 til 61 prosent.

⁶⁸ Fiskeridepartementet (21.02.2003) Endret fordeling av norsk vårgytende sild.

som ikke var gunstig.⁶⁹ Russland har altså en maktandel i denne forhandlingen som Norge ikke ønsker å komme i konflikt med – Norge ønsker ikke at Russland skal fiske ungsild i Barentshavet.

Til tross for at det ikke var inngått noen avtale om silda fastsatte Norge en egen kvote, denne kvoten utgjorde 65% av TAC. Dette var høyere enn den tidligere avtalte andelen.⁷⁰ Artikkel 61 i havrettskonvensjonen sier at kyststatene skal fastsette totalkvote på bestanden i sin eksklusive økonomiske sone. Derfor kan totalkvoten til Norge hjelmes i denne artikkel. Bryter så Norge noen andre artiklers i havrettskonvensjonen i forhold til samarbeid? Gjennom artikkel 63.1 skal kyststater søke om å bli enige. Partene har i dette tilfellet søkt om å bli enige ved å møtes ved forhandlingsbordet. Det står ikke noe om hva som skjer om partene ikke blir enige i havrettskonvensjonen. Er så sanksjonene Norge har innført et brudd på havrettskonvensjonen? For tvister som oppstår om tolkning eller anvendelse av havrettskonvensjonen skal det løses ved hjelp av fredelige midler. Det ble i dette tilfellet ikke satt opp noen beskyldninger om brudd på havrettskonvensjonen. Vil da brudd på havrettskonvensjonen være reell om det ikke blir satt opp noen ”tiltale” mot Norge?

Gjennom protokoll for den 33. Sesjon i den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon (Oktober 2004) kommer det frem i kapittel 7 at Norge og Russland har en enighet om et mål om å oppnå multilateral løsning for forvaltningen for 2005. Om denne løsningen ikke foreligger, vil det gjennomføres en midlertidig løsning mellom de to nasjonene som speiler det tradisjonelle fiskemønsteret deres. I denne sammenhengen arbeider disse nasjonene om det historiske forhandlingsprinsippet, og ikke sonetilhørighetsprinsippet. Protokollen fastsetter også at ved russisk tilgang til NØS, vil Russland avstå fiske i internasjonalt farvann i Norskehavet.⁷¹ Dette tilsier at Russland støttet Norge i deres krav om høyere kvoteandel.

Norges valg gav konsekvenser for de andre nasjonene. Spesielt for Island og Færøyene, siden de bilaterale avtalene mellom Norge og disse to nasjonene på mange måter var en større fordel for Island og Færøyene, enn det var for Norge. Kyststatene undertegnet en ny kyststatsavtale

⁶⁹ Protokoll for den 33. Sesjon i den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon (Oktober 2004)

⁷⁰ Nærings- og fiskeridepartementet (11.02.2014) Forvaltningen av norsk vårgytende sild.

⁷¹ Protokoll for den 33. Sesjon i den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon (Oktober 2004)

18. Januar 2007 om forvaltning av NVG-sild. Avtalen gav Norge 61% av totalkvoten. I tillegg inneholdt avtalen en langsiktig forvaltningsplan som alle partene ble enige om i den tidligere avtalen fra 1996. Det ble også enighet om tosidige avtaler om sonetilgang. Dette var separerte avtaler. En avtale for fordelingen av sild og en annen for kvotebytte og sonetilgang. Dette i likhet med slik det var gjort ved tidligere anledninger.⁷² Anbefalt kvote og fastsatt kvote for årene 2000 til 2009 er vist i tabell 5.

Tabell 5 - Oversikt over anbefalt kvote og avtalt kvote for NVG-sild for 2000 til 2009⁷³

Totalkvote for norsk vårgytende sild		
År	Anbefalt kvote fra ICES(tonn)	Avtalt kvote (tonn)
2000	1 500 000	1 252 500
2001	753 000	851 500
2002	853 000	851 500
2003	710 000	710 000*
2004	825 000	825 000*
2005	890 000	1 000 000*
2006	732 000	967 000*
2007	1 280 000	1 280 000
2008	1 518 000	1 518 000
2009	1 643 000	1 643 000

*viser når det ikke har vært inngått multilateralavtale

Norge hadde en andel på ca. 56,9 prosent før de fremmet krav om endring av fordelingsnøkkelen som skulle gi dem 70%. Etter forhandlinger over flere år endte Norge på 61%. Når Norge valgte å fastsette en totalkvote unilateralt endte den på 65%. Totalkvoten

⁷² Meld. St. 28 (2016-2017) Noregs fiskeriavtaler for 2017 og fisket etter avtalene i 2015 og 2017. s. 37

⁷³ Informasjon til tabell hentet fra: ICES (29.09.2017)

Norge fikk gjennom forhandlingen var midt mellom deres tidligere kvote og deres fastsatte unilaterale kvote, og kan dermed betraktes som en ”halfway solution”.

Hvordan kan man så definere dette resultatet ut fra Martinelli og Almeida (1998) 4 ulike utfall? Om man ser på resultatet som en vinn-vinn situasjon – Norge får høyere kvoteandel og andre nasjonene slipper sanksjoner – vil man kunne i følge denne teorien regne med en langvarig løsning og en villighet til et videre godt samarbeid. Om dette derimot er en vinn-tap situasjon – Norge får det de vil ha og de andre nasjonene må gi slipp på litt av deres andel til fordel for Norge – vil man regne med at den ”tapende” part vil utvikle unngåelse for videre forhandling og rivalisering videre. Denne situasjonen kan også betraktes som tap-tap – Norge oppnår ikke det de ønsker, den andre part mister litt av sin andel. Ingen av nasjonene kommer ut av situasjonen med ønsket utfall. Det vil i så fall ikke være en varig løsning, og det vil skape frustrasjon og et dårlig samarbeid videre. Det viser seg raskt at Færøyene ikke betrakter løsningen som vinn-vinn, da de få år senere legger frem krav om høyere andel. Ville så et annet fordelingsprinsipp kunne fungert bedre enn det som ble benyttet i dette tilfellet? Norge virker ikke til å gi opp sin mening om sonetilhørighetsprinsippet, og med den bakgrunn vil ikke historisk fordeling eller relativ stabilitet kunne fungert i dette tilfellet da det ikke ville ført frem til en fempartsavtale. Sonetilhørighet kan også virke til å ikke ha så stor betydning for Norge slik de fremstår det, da de gjennom bilaterale avtaler med Russland benytter seg av historisk fordelingsprinsipp.

6.2 Færøyene krever høyere andel av totalkvoten

Resultatet for avtalen som ble inngått i 2007 viser seg å ikke være en langvarig løsning – og en kan derav regne med at det ikke var en vinn-vinn situasjon. 28. januar 2013 gikk den daværende færøyske fiskeriministeren - Jacob Vestergaard - ut med en offisiell uttalelse om fordelingen av NVG-sild hvor han forklarer situasjonen som han mener er uvillighet av de andre kyststatene om å ta Færøyenes meninger om fordeling til betraktning. I denne uttalelsen sier han at kyststatene har valgt å basere seg på et historisk fiskeri, og at dette ikke reflekter distribusjonen av bestanden i Nordøst-Atlanteren i dag. Dette uten deltakelse av Færøyene. Han sier at Færøyene ikke lenger kan akseptere fordelingsavtalen hvor Færøyene får 5% av TAC, da det har vært åpenbare endringer i vandringsmønster og opphold til silda det siste tiåret.⁷⁴

”During the last decade, there have been major changes in the distribution of herring in the Northeast Atlantic. The distribution of herring has shifted in a south-westerly direction, leading to an increased proportion of herring feeding in Faroese waters during the summer. Herring has also been observed to feed in Faroese waters for a longer period than previously. Prolonged fishery in the Faroese zone has been reported for several years, and these last years, herring has been fished in Faroese waters from May to late November. The abundance of herring in Faroese waters has made fishing for other pelagic species increasingly difficult due to unavoidable by-catches of herring.”

*Jacob Vestergaard
Fiskeriminister, Færøyene*

Vestergaard mener at det er svært tydelig gjennom både undersøkelser og fiskeridata at vandringsmønster og oppholdssted for silda har endret seg. Sommerbeite og varighet på opphold i færøysk farvann ser han på som mye høyere enn i nabolandenes farvann, og at dette ikke skal tilsi at Færøyene bare skal ha 5% av TAC.⁷⁵

⁷⁴ Ministry of fisheries (28.01.2013) Statement regarding joint management of Norwegian Spring-Spawning (Atlanto-Scandian) herring

⁷⁵ *Ibid.*

Dette blir bekreftet via ICES WG WIDE rapport for 2011⁷⁶ som sier følgende om distribusjonen til NVG-sild:

”Recent changes in the herring migration have led to an increased proportion of the population feeding in Faroese and Icelandic waters”

Vil ikke da en høyere andel sild i færøysk økonomiske sone tilsi at de har krav på en høyere andel av totalkvoten? Da spesielt at det på dette tidspunktet ikke var mer sild i færøysk sone grunnet en større sildebestand men grunnet endring av migrasjonsmønster, derav en større andel av totalbestanden.

Færøyene ønsket å reforhandle fordelingen av bestanden både i oktober 2011, oktober og desember 2012 og i januar 2013. Hvor da Vestergaard mener at de andre nasjonene ikke har vært villige til å ta i betraktning Færøyenes posisjon, men heller har ekskludert Færøyene fra et arrangement for 2013. Vestergaard mener at tiden nå er inne for å tilpasse en sildeforvaltning som reflekteres realiteten av fiskeriet og legitimerer rettighetene til alle kyststatene, og derav gi en mer rettferdig fordeling.⁷⁷

”To ensure the long-term sustainability of the herring in the Northeast Atlantic, it is our joint responsibility to also ensure a fully agreed arrangement between all coastal states for the management of this valuable shared fisheries resource”

*Jacob Vestergaard
Fiskeriminister, Færøyene*

Dette kan bli sett på som en forhandlingstaktikk ved å utsette. Dette kan skje når forhandlinger ikke har et krav om å komme til en avtale. Gjennom havrettskonvensjonen er det ingen krav om å komme til en avtale, men et krav om å søke om å komme til en avtale. I en slik situasjon kan partene ha et valg om å forlate forhandlingene med den forståelse av at de skal møtes igjen – den eneste konsekvensen av dette er utsettelse og mulig mislykket avtale⁷⁸. I begynnelsen av

⁷⁶ ICES (29.08.2011)

⁷⁷ Ministry of fisheries (28.01.2013) Statement regarding joint management of Norwegian Spring-Spawning (Atlanto-Scandian) herring

tvisten med Færøyene argumenter de for at de ved flere anledninger har forsøkt å legge frem sine argumenter i over to år. De andre partene har ikke tatt dette til følge, og med dette kan de med vel og vilje valgt å ignorere, og derav utsette en beslutning. Om det er slik som Færøyene hevder, og at de har blitt ekskludert fra forhandling i 2013 vil det bety at de andre partene har brutt havrettskonvensjonens artikkel 63.1.

Videre argumenterer Vestergaard for viktigheten av de pelagiske fiskebestandene for Færøyene. De pelagiske fiskebestandene som deles med andre kyststater er en av basene for den Færøyske økonomien, samt svært viktig for fiskerisektoren og mange fiskerisamfunn på Færøyene. Han hevder videre at dette er mye viktigere for Færøyene enn for de andre Nordøst-Atlantiske fiskerinasjonene.⁷⁹

”Our challenge as responsible fisheries managers is to recognize the obvious changes that have taken place in the marine ecosystems in the Northeast Atlantic region by modernizing and adapting our joint management to better fit the realities of, and requirements for sustainable fisheries on which we so depend. The Faroe Islands urge our partners in the region to engage with us in a meaningful and forward-looking discussion on how we can best address these challenges and find sustainable solutions for the future of our long-standing cooperation.”

*Jacob Vestergaard
Fiskeriminister, Færøyene*

Avslutningsvis skriver daværende fiskeriminister at de velger å sette en egen færøysk kvote som skal sikre at fiskeriet skjer innen et ansvarlig rammeverk for forvaltning og kontroll. Dette på bakgrunn av at de andre kyststatene hadde satt sine egne sildekvoter for 2013.⁸⁰

⁷⁸ Dankel, Haraldsson et. al. (2015) s. 78

⁷⁹ Ministry of fisheries (28.01.2013)

⁸⁰ *Ibid.*

Som nevnt tidligere vil det bli tatt hensyn til viktigheten av fiskeriet for de berørte kyststater gjennom åpne hav-konvensjonen. Gjennom åpne hav-konvensjonen artikkel 11 kommer det frem flere fordelingskriterier som må bli tatt hensyn til for nye kyststater. Om det i dette tilfellet hadde blitt benyttet også for de berørte stater kunne Færøyenes økonomiske behov vært av betydning da det i artikkel 11 e) sier:

behovene i kyststater hvis økonomi i overveldende grad er avhengig av utnyttelsen av de levende ressurser i havet

Dette er likevel ikke noe som skulle bli tatt i betraktning ved dette tidspunkt, da den økonomiske tilstanden til en nasjon ikke hadde noe med fordelingsnøkkelen som ble benyttet. I tillegg pårøpte Færøyene det faktum at det var mer sild ved Færøyene, og derav sonetilhørighetsprinsippet.

I Mars 2013 bestemte den færøyske fiskeriministeren å sette en færøysk kvote på 17% av TAC.⁸¹ Dette utgjorde en kvote på 105 230 tonn i 2013. Som en kommentar til dette sier Vestergaard at han er overbevist om at den gamle fordelingen var totalt urettferdig og ikke basert på virkeligheten. I tillegg sier han at han er dypt skuffet over de andre kyststatene som nekter å være med i en ny fordelingsavtale om NVG-sild. Dette mener han er noe de er rettslig forpliktet til å gjøre gjennom internasjonal lov. Videre håper han at de andre kyststatene uttrykker sin respekt for sildebestanden og blir med i nye forhandlinger for å oppnå en rettferdig avtale som vil komme alle statene til gode.⁸²

På dette tidspunktet er ikke Færøyene med i en multilateral avtale – de andre partene har dannet en firepartsavtale. Igjen gjelder det samme av havrettskonvensjonen for Færøyene som det gjorde for Norge i 2003. Artikkel 61 i havrettskonvensjonen sier at kyststatene skal fastsette totalkvote på bestanden i sin eksklusive økonomiske sone. Derfor kan totalkvoten til Færøyene hjelmes i denne artikkel. I likhet med den tidlige situasjonen med Norge bryter ikke dette havrettskonvensjonen i og med at Færøyene hevder de har søkt om å bli enige ved å møtes ved forhandlingsbordet.

⁸¹ Ministry of fisheries (26.03.2013)

⁸² *Ibid.*

I et forhandlingsperspektiv må det tas til betraktning at Færøyene kunne ha betraktet seg som i en krise i forhold til deres utsagn om den økonomiske viktigheten av NVG-sild for landet. I følge Dankel, Haraldsson et. al. (2015) er ofte kriser sett på som en katalysator for systemendringer, og stater vil representere ett ”wild card” i forhandlinger. Dette gjør at en stat som føler de er i en krise vil innvirke på forhandlingsforløpet.⁸³

I mai samme år annonserte Europakommisjonen at de vil gjøre tiltak mot Færøyene om de velger å gjennomføre sin kvote på 17% for å sørge for et bærekraftig sildefiske. Tiltakene vil inkludere restriksjoner på import av sild og assosierte arter som blir fisket av Færøyene. I tillegg vil det kunne bli igangsatt restriksjoner for adgang for Færøyske fartøy i EUs havner. De skriver videre i sin uttalelse at Færøyene trakk seg ut av konsultasjonene av forvaltning av bestanden i 2013, og at de valgte å sette en kvote som er 145% høyere enn 2012-kvoten. Dette ble gjort til tross for at alle de andre partene hadde blitt enige om å redusere sine kvoter med 26% av bevaringsgrunner. Valget til Færøyene vil true sildebestanden, og EU sier at deres valg grunner i et bevaringsstandpunkt. De baseres sine valg på Regulation (EU) No 1026/2012, som er tiltak mot land som ikke samarbeider med EU i forvaltningen av bestander av felles interesse og vedtar forvaltningstiltak som setter fiskebestanden i fare.⁸⁴ Punkt 6 i Regulation (EU) No 1026/2012 står det følgende⁸⁵:

”Such measures should aim to remove the incentives for countries allowing non-sustainable fishing to fish the stock of common interest. This can be achieved inter alia by restricting the importation of fish products caught by vessels conducting fisheries on a stock of common interest under the control of the country allowing non-sustainable fishing, by restricting the access to ports for those vessels, or by preventing Union fishing vessels or Union fishing equipment from being used for fishing the stock of common interest under the control of the country allowing nonsustainable fishing”

⁸³ Dankel, Haraldsson et. al. (2015) s. 60

⁸⁴ European commission (17.05.2013)

⁸⁵ REGULATION (EU) No 1026/2012

Færøyene sier derimot: ⁸⁶

”The Faroe Islands did not leave the coastal state consultations. They were in fact excluded from discussions when the four other parties, including the EU, left the conference room in which the negotiations were being held to continue their discussions elsewhere.”

*Jacob Vestergaard
Fiskeriminister, Færøyene*

Igjen kan man se på denne situasjonen i forhold til artikkel 63.1 i havrettskonvensjonen. Dersom man møtes ved forhandlingsbordet har man søkt om å bli enige, og derav oppfylt kravene i artikkel 63.1. I begynnelsen av uenigheten mellom kyststatene mente Færøyene at de ble ekskludert fra forhandlingene. EU mente på sin side at Færøyene trakk seg fra forhandlingene. Ved å ekskludere eller ikke ta del i forhandlingene vil det ikke bli søkt om enighet, og derav vil ikke kravet i artikkel 63.1 bli overholdt. Det vil i denne situasjonen være ord-mot-ord. Kan det være at EU velger å si at Færøyene trakk seg fra forhandlingene for å kunne få grunnlag for sine sanksjoner, uten at det nødvendigvis var slik det var?

Igjen kan forhandstaktikken som nå benytter – ultimatum og trusler – bli betraktet som en metode for å få den motsatte part til å gjøre slik de vil, eller så får de straff. ⁸⁷ Sanksjonene EU satt mot Færøyene kan sees på som en slik forhandlingstaktikk. Igjen vil ikke en løsning som kommer av dette føre til en vinn-vinn situasjon.

Som svar på uttalelsen til Europakommisjonen ber den færøyske fiskeriministeren EU om å gå bort fra truslene om økonomisk tvang mot Færøyene.⁸⁸ Han ønsker heller en konstruktiv og fornuftig konsultasjon om den multilaterale og bærekraftige forvaltningen av NVG-sild. Færøyene oppfordrer EU til å respektere de suverene rettighetene Færøyene har og den langvarige tradisjonen av multilateralt fiskerisamarbeid mellom kyststatene i Nordøst-

⁸⁶ Ministry of fisheries (19.04.2013)

⁸⁷ Dankel, Haraldsson (2015) s. 18.

⁸⁸ Ministry of fisheries (17.06.2013)

Atlanteren. Færøyene mener at EUs plan vil ha potensielt svært ødeleggende økonomiske konsekvenser. De mener også at EUs plan er baserte på feilaktige påstander som om at Færøyene har trukket seg fra det internasjonale samarbeidet om NVG-sild.⁸⁹

“I am extremely concerned that EU’s insistence on finger-pointing and threats of economic coercion are simply a means of distracting attention from the real crux of the problem, which is the need to revise the allocation of shares of the herring stock.”

*Jacob Vestergaard,
Fiskeriminister, Færøyene*

Fordelingsnøkkelen for silda ble modifisert i 2007, dette etter fire år med uenigheter mellom kyststatene. Dette var på grunn av at Norge på dette tidspunktet nektet å signere den originale avtalen før deres andel var økt, påpeker Færøyene.⁹⁰ Videre påpeker ministeren at de foreslåtte straffesatsene mot Færøyene vil omgå en lang rekke anerkjente internasjonale verktøy, særlig under FNs havrettskonvensjon, som er tilgjengelige for å løse tvister som denne. Han finner det merkelig at EU velger å ignorere de tilgjengelige mulighetene for å løse dette gjennom for eksempel mekling og tvisteløsningsmekanismer. Han mener at denne ignoreringen strider mot de internasjonale avtalte prinsipper og prosedyrer for internasjonalt samarbeid om bevaring og forvaltning av fiskeriene. I tillegg mener han at sanksjonene går mot internasjonal handel av fiskeriprodukter. Videre sier han at han fremdeles har tro på at det enda finnes tilgjengelige ”normale” tilnærminger for å løse uenigheten, og det gjennom multilaterale konsultasjoner. Han oppfordrer derfor EU til å fortsette dialog og forhandling sammen med Norge, Island og Russland. Vestergaard sier han foretrekker en fredelig, balansert og inkluderende tilnærming til å løse tvisten. Om EU velger å forfølge en ensidig økonomisk tvang mot Færøyene, vil Færøyene forbeholde seg retten til å ta de nødvendige skritt for å innlede passende obligatoriske forlikforhandlinger under internasjonal rett.⁹¹

⁸⁹ Ministry of fisheries (17.06.2013)

⁹⁰ *Ibid.*

⁹¹ *Ibid.*

Hvorfor reagerer EU så sterkt på Færøyenes valg om økt kvote? Kjartan Hoydal, som blant annet er tidligere sekretariat for NEAFC og tidligere fiskeriminister for Færøyene, mener det er bemerkelsesverdig at EU har en høyere kvoteandel enn Færøyene med tanke på mangel på historisk tilstedeværelse av NVG-sild i EUs farvann. Han mener også at dette er kilden til fiendtligheten mellom disse to statene.⁹²

Kan det være at EU har underliggende motiver? EU har ikke satt opp krav om de skal få høyere kvoteandel, dette er mulig grunnet i at det ikke er noe som tilsier at de ikke har noen grunnlag for det. Det er klart at om en av statene får en høyere andel må denne andelen bli tatt fra en plass. EU kan med dette være redd for å miste ytterligere av sin kvoteandel. Hvorfor utøvet ikke EU samme trusler om sanksjoner mot Norge når de gjorde det samme som Færøyene? Sanksjonene til EU blir begrunnet med Regulation (EU) No 1026/2012 som ikke var etablert på tidspunktet Norge fastsatte en høy unilateral kvote. Færøyene virker heller ikke til å ha noen makt i form av samme straff til EU. Norge har derimot en slik makt som forklart tidligere.

EU valgte i 2013 å gjennomføre de planlagte sanksjonene mot Færøyene. Dette inkluderte å ikke tillate import av sild og makrell fra den atlanto-skandiske bestanden⁹³ som har blitt høstet av Færøyene, samt fiskeprodukter som inneholder denne bestanden. Det ble også innlagt restriksjoner for bruk av EUs havner for fiskefartøy som fisker på sild og makrell fra Færøyene. Den europeiske kommisjonen mener at de har gjort så mye de kan for å finne en løsning, til tross for gjentatte advarsler mot Færøyene valgte de å gjennomføre sin nye kvotefastsettelse. Grunnlaget for innførselen er å oppfordre Færøyene til å bidra til forvaltningen av bestanden.

⁹⁴

Færøyene valgte så å varsle WTO-sekretariatet 4. November 2013 om ønske om konsultasjon med EU grunnet deres sanksjoner. Når et land ber om en konsultasjon betyr det formelt at det varsles om en tvist i WTO. Gjennom konsultasjon gis det mulighet for å diskutere saken mellom partene, og dermed finne en tilfredsstillende løsning uten at det blir søksmål. Om konsultasjonene ikke fører frem til en løsning i løpet av 60 dager, kan landet som klager inn til

⁹² Thaler (25.97.2013)

⁹³ Atlanto-skandisk sild = Norsk vårgytende sild

⁹⁴ European commission (20.08.2013)

WTO be om vurdering fra et panel.⁹⁵ Færøyene baserte ikke varslet til WTO på havrettskonvensjonen, men på bakgrunn av GATT 1994 (Generalavtalen om tolltariffer og handel). Klagen ble basert på artikkel I:1, V:2 og XI:1. Færøyene mener at sanksjonene (både ved import av sildeprodukter, og nekte Færøyske skip adgang til EUs havner) at de ikke opptrer rettferdig for deres produkter ift. andres produkter.⁹⁶

”... any advantage, favour, privilege or immunity granted by any contracting party to any product originating in or destined for any other country shall be accorded immediately and unconditionally to the like product originating in or destined for the territories of all other contracting parties.”

(Artikkel I:1, GATT 1994)

Videre mener Færøyene at EU bryter artikkel V:2 ved å nekte transittfrihet gjennom EUS territorium og deres medlemsstater, via de ruter som er mest hensiktsmessige for internasjonal transitt, for trafikk i transitt til eller fra andre WTO-medlemmers territorium, og gjør sondringer basert på fartøyets flagg, opprinnelsessted, avgang, innreise, utreise eller destinasjon eller om forhold knyttet til eierskap av varer, skip eller andre transportmidler.⁹⁷

”There shall be freedom of transit through the territory of each contracting party, via the routes most convenient for international transit, for traffic in transit to or from the territory of other contracting parties. No distinction shall be made which is based on the flag of vessels, the place of origin, departure, entry, exit or destination, or on any circumstances relating to the ownership of goods, of vessels or of other means of transport.”

(Artikkel V:2, GATT 1994)

⁹⁵ World trade organization (04.11.2013)

⁹⁶ WorldTradeLaw (07.11.2013)

⁹⁷ *Ibid.*

Til slutt mener Færøyene at EU bryter artikkel XI:I i GATT 1994 ved å innføre eller opprettholde forbud eller restriksjoner, unntatt plikter, skatter eller andre avgifter, ved import av visse produkter fra Færøyenes territorium.⁹⁸

”No prohibitions or restrictions other than duties, taxes or other charges, whether made effective through quotas, import or export licences or other measures, shall be instituted or maintained by any contracting party on the importation of any product of the territory of any other contracting party or on the exportation or sale for export of any product destined for the territory of any other contracting party.”

(Artikkel XI:1, GATT 1994)

8. Januar 2014 ba så Danmark, på vegne av Færøyene, om at det skulle etableres et panel av WTO. 21. August 2014 annonserte Færøyene og EU om at de har kommet frem til en løsning.⁹⁹ 11 Juni 2014 kom EU med en presseuttalelse om at uenigheten om silda mellom EU og Færøyene nærmet seg slutt. Partene har kommet til en politisk forståelse om å ende deres uenighet om NVG-sild etter en lang dialog mellom partene. Færøyene har godtatt å slutte deres ikke bærekraftige fiske, og EU vil trekke sine restriksjoner mot dem.¹⁰⁰

Forhandlingene mellom Færøyene og EU falt derimot ikke i spesielt god jord hos den islandske fiskeriministeren eller den norske fiskeriministeren. I 2014 kom de ut med en felles uttalelse. De sier de er overrasket over at EU og Færøyene har gjennomført ”lange og intensive forhandlinger” over fangstnivået Færøyene har hatt på sild i 2014 uten å konsultere med de andre involverte kyststatene. Ministrene sier de er overasket over at EU har gitt tillatelse til Færøyene å fiske en kvote som er omlag dobbel så stor som den andelen de var tildelt av Norge, Russland, Island og EU i firepartsavtalen som ble inngått i 2014.¹⁰¹

⁹⁸ WorldTradeLaw (07.11.2013)

⁹⁹ World Trade Organization (21. 08.2014)

¹⁰⁰ European Commission (11.06.2014)

¹⁰¹ Regjeringen (2014) Norwegian-icelandic joint statement on norwegian spring-spawning (atlanto-scandian) herring)

EU drar sine sanksjoner litt lenger enn Norge. Norge stopper bilaterale avtaler med de andre statene og landing av NVG-sild i norske havner. Det er for Norges del en stor nok sanksjon, EU har ikke like stor kraft som Norge innen disse ”mindre” sanksjonene.

I 2013 og 2014 inngikk Norge, EU, Island og Russland 4-partsavtale. Det ble gitt Færøyene en kvote basert på deres tradisjonelle del av totalkvoten for silda. Det ble ikke inngått nye firepartsavtaler for 2015 og 2016.¹⁰² Etter møte i oktober 2016 ble det enighet – inkludert Færøyene – om å videreføre den opprinnelige forvaltningsplanen for NVG-sild fra 1999. Det ble enighet om å basere kvoteuttaket for 2017 på ICES rådgivning, som vil si noe lavere enn maksimalt bærekraftig nivå. Det ble også under dette møtet mangel på enighet om fordelingen. Dette gjorde at kvoten ble fastsatt unilateralt. Med utgangspunkt i en felles kyststatsrapport om NVG-sildas sonetilhørighet fastsatte Norge en kvote på hele 67% for 2017. Dette var da 6% høyere enn tidligere kyststatsavtaler.⁸⁰ Grunnet mangel på enighet mellom partene valgte Norge og EU å inngå en bilateral avtale om NVG-silda for 2017. Avtalen ble inngått 1. Desember 2016. Avtalen ga begge partene tilgang til å fiske sine tradisjonelle deler av kyststatskvote i hverandres farvann. Gjennom denne avtalen kommer det frem hvilke kvoter Norge og EU fastsatte for 2017. Norge endte med 67% av TAC etter overføringer og kvotebytte. Norge ga også tilgang til Russland å fiske sin kvote i norsk sone, dette for å unngå fiske på ungsild i den russiske sonen i Barentshavet.¹⁰³ Anbefalt kvote og fastsatt kvote for årene 2010 til 2016 kan sees i tabell 6.

¹⁰² Meld. St. 28 (2016-2017) Noregs fiskeriavtaler for 2017 og fisket etter avtalene i 2015 og 2017. s. 37

¹⁰³ *Ibid*

Tabell 6 - Oversikt over anbefalt kvote og avtalt kvote for NVG-sild for 2010 til 2016.¹⁰⁴

Totalkvote for norsk vårgytende sild		
År	Anbefalt kvote fra ICES (tonn)	Mengde (tonn)
2010	1 483 000	1 483 000
2011	988 000-1 170 000	988 000
2012	833 000	833 000
2013	619 000	692 000*
2014	418 487	436 893*
2015	283 013	328 206*
2016	316 876	376 612*

*viser når det ikke har vært inngått multilateralavtale

¹⁰⁴ Informasjon til tabell hentet fra: ICES (29.09.2017)

7. Dagens situasjon – Færøyene og Norge krever høyere andel av totalkvoten

Det er ikke inngått multilateral avtale om fordeling av norsk vårgytende sild for 2018. Den siste kyststatsavtalen som har vært i kraft er den samme som ble undertegnet 18. Januar 2007 av Norge, Russland, EU, Færøyene og Island. Avtalen fra 2007 inneholdt samme langsiktige forvaltningsplan som ble inngått i 1996. Grunnen til at det ikke er inngått ny fempartsavtale i dag er Færøyenes og Norges krav om høyere kvoteandel, samt et ønske om en revidering av kvotefordelingen. For 2017 ble det inngått fempartsavtale for den totale kvoten, men ikke for fordelingen av kvoten.¹⁰⁵

Agreed record of conclusions of fisheries consultations between the russian federation, the european union, the faroe islands, Iceland and Norway on the management of the norwegian spring-spawning (atlantio-scandian) herring stock in the north-east atlantic in 2018 ble underskrevet i København 7. Desember 2017. Det ble bestemt at totalkvoten ikke skulle overstige 435 000 tonn i 2018. Delegasjonene oppfordrer partene til å utvikle og koordinere deres vitenskapelige forskningsaktivitet for å bedre den tilgjengelige informasjonen for å kunne vurdere og forvalte NVG-sild. I punkt 9 i avtalen står det:

”The delegations agreed that the Parties may fish Norwegian spring-spawning (atlanto-Scandian) herring within their quotas in their respective zones of fisheries jurisdiction and in international waters.”

(punkt 9 i multilateral avtale om sild for 2018)

Hver stat kan med dette fiske deres kvote innen deres respektive økonomiske sone og i internasjonalt farvann. Det siste punktet (punkt 11) i denne avtalen er av viktighet. Det sier at partene har blitt enige om å be ICES om å gjøre ferdige prosessen om å re-evaluere referansepunktene for NVG-sild i løpet av første kvartal av 2018. Om ICES gjør ferdig dette arbeidet vil delegasjonen møtes igjen 15 mai 2018 for å diskutere en mulig revisjon av den

¹⁰⁵ Meld. St. 9 (2017-2018) Noregs fiskeriavtaler for 2018 og fisket etter avtalane i 2016 og 2017

langsiktige forvaltningsstrategien. Grunnlaget for revisjonen er å gå gjennom forvaltningsplanen og derav kunne gi en ny kvoterådgiving fra ICES for 2019 gjennom en ny forvaltningsplan.¹⁰⁶ Den nye rapporten fra ICES med nye referansepunkter ble utgitt 22. Oktober 2018.¹⁰⁷

Den anbefalte kvoten for 2018 fra ICES var på 284 197 tonn, men grunnet ikke internasjonal enighet om totalkvoten satte hver av nasjonene sine individuelle kvoter. Kvotene sammenlagt endte på en total på 546 448 tonn.¹⁰⁸ Norge valgte å øke sin andel fra 61% av TAC til 67%. Norge baserte dette på sonetilhørigheten i det norske farvannet. Senere – og med bakgrunn i en felles kyststatsrapport om NVG-silds sonetilhørighet - satt Norge en nasjonal kvote som utgjorde 70% av TAC for 2018.¹⁰⁹ Til tross for denne høye økningen til Norge har det ikke kommet like konsekvenser slik det gjorde for Færøyene når de gjorde det samme. Norges valg er ikke et brudd på havretten, da havrettskonvensjonen bare sier at det skal søkes etter enighet, og det har blitt gjort gjennom forhandlinger.

Kvoterådet for 2019 fra ICES er betraktelig høyere enn for 2018. Dette er blant annet grunnet de nye referansepunktene ICES har utarbeidet, og derav nye regler for hvor mye det er forsvarlig å fiske. ICES-rapporten evaluerte fire nye høstingsregler. Det var kyststatene som valgte hvilke av disse høstingsreglene det skulle forholdes til videre, og derav hva ICES skal basere sine råd på. På grunn av dette har kvoterådet for 2019 endt på 588 562 tonn. Dette er en økning på 204 365 tonn fra totalkvoten for 2018.¹¹⁰

¹⁰⁶ Agreed record of conclusions of fisheries consultations between the russian federation, the european union, the faroe islands, iceland and norway on the management of the norwegian spring-spawning (atlanto-scandian) herring stock in the north-east atlantic in 2018. Copehagen, 7 december 2017.

¹⁰⁷ ICES (22.10.2018)

¹⁰⁸ Havforskningsinstituttet (22.10.2018)

¹⁰⁹ Meld. St. 9 (2017-2018) Noregs fiskeriavtalar for 2018 og fisket etter avtalane i 2016 og 2017. s. 38-39

¹¹⁰ ICES (22.10.2018) og ICES (29.09.2017)

Norge og EU inngikk 7 desember 2017 en bilateral soneadgangsavtale for NVG-sild for påfølgende år. Avtalen gir nasjonene tilgang til å fiske deler av sine kvoter i hverandres økonomiske soner. Norge gir også Russland tilgang til å fiske sin kvote i norsk sone. Dette for å unngå fiske av ungfisk i oppvekstområdet i russisk sone. Det er ingen bilaterale avtaler mellom Norge-Færøyene eller mellom Norge-Island om NVG-sild. Norge og Færøyene inngikk tosidig avtale om fiskerisamarbeid og kvotebytte for 2018 den 4. Desember 2017. Avtalen bygger videre på avtalen fra 1979 om gjensidige fiskerettigheter. Den går i hovedsak ut på at Færøyene får fiske torsk, sei og hyse i Barentshavet, og Norge får bunnfisk og makrell av Færøyene. I tillegg til dette får Norge fiske kolmule av egen kvote i færøysk sone, i bytte med at Færøyene får fiske noe torsk og hyse (byttet til seg fra Russland) i den norske sonen.¹¹¹ Når man ser på de tosidige fiskeriattalene mellom Norge og Færøyene før uenighetene startet i 2013 er NVG-sild inkludert. Avtalen for 2012 sa at Færøyene fikk fiske 25 380 tonn sild i norsk sone nord for 62°N (men ikke overstige 18 873 tonn i NØS). Til gjengjeld fikk Norge fiske 19 523 tonn NVG-sild færøysk sone.¹¹²

For 2018 inngikk også det konfliktfylte forholdet Færøyene-EU fiskeriattale om NVG-sild. I avtalen får EU fiske 4000 tonn NVG-sild av sin kvote i færøysk farvann nord for 62°N, og Færøyene får fiske 4000 tonn av sin kvote i EUs farvann nord for 62°N.¹¹³ Det ble også inngått tosidige avtaler mellom Norge-Russland, EU-Norge, Norge-Grønland, Russland-Færøyene og Island-Færøyene.¹¹⁴

¹¹¹ Meld. St. 9 (2017-2018) Noregs fiskeriattaler for 2018 og fisket etter avtalane i 2016 og 2017.

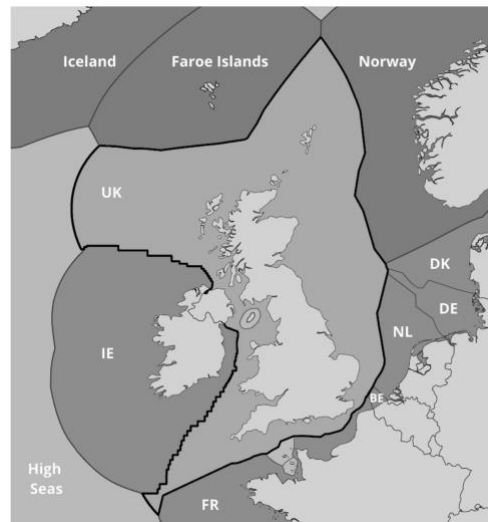
¹¹² Meld. St. 25 (2011-2012) Fiskeriattalane Noreg har inngått med andre land for 2012 og fisket etter avtalane i 2010 og 2011.

¹¹³ European commission (8. Desember 2017)

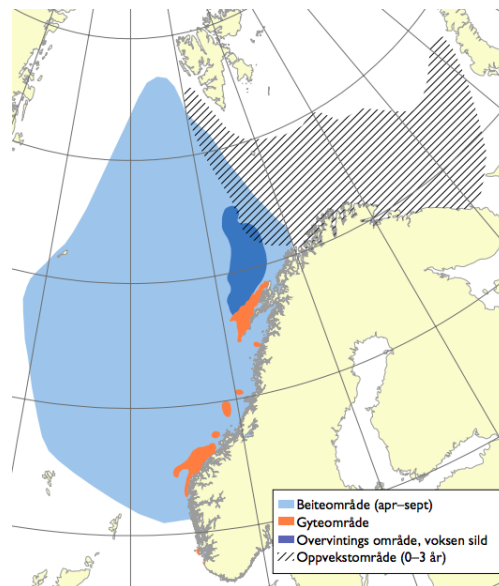
¹¹⁴ Meld. St. 9 (2017-2018) Noregs fiskeriattaler for 2018 og fisket etter avtalane i 2016 og 2017.

8. Konsekvens av Brexit

Brexit og dens konsekvenser på fiskeriområdet blir også nødt til å bli tatt i betraktning i denne sammenhengen. Har egentlig EU krav på NVG-sild etter Brexit?



Figur 10 – England eksklusive økonomiske sone som blir gjeldende etter Brexit. ¹¹⁵



Figur 11 - Utbredelsesområde for norsk vårgytende sild pr. 2017. ¹¹⁶

¹¹⁵ Institute for government (2018)

¹¹⁶ Havforskningsinstituttet (2017) Sild – Norsk vårgytende sild. s. 71.

Fra figur 10 og figur 11 ser man at den største andelen av NVG-sild i EUs farvann oppholdt seg i Englands eksklusive økonomiske sone. England har bestemt seg for å forlate CFP, og ta fullstendig kontroll over tilgang og forvaltning i eget farvann.¹¹⁷ Det vil si at nye avtaler må forhandles for å få plass til England i blant annet NEA-fiskeriene. England vil i så tilfelle være en ny stat som skal tildeles en andel av totalkvoten, og det vil bli nødvendig å benytte seg av kriteriene i åpne hav-konvensjonen.¹¹⁸ Om kvotefordelingen i fremtiden bare skal baseres på sonetilhørighet vil ikke EU ha krav på noen spesiell andel av kvoten. Ved historisk fordelingsprinsipp derimot vil EU kunne gjøre krav med tanke på det fiskeriet som har funnet sted også etter den første avtalen ble innført.

¹¹⁷ Institute for government (2018)

¹¹⁸ Se delkapittel 2.2

9. Muligheter for fremtiden

Det viser seg at det stadig oppstår konflikt om fordelingen av NVG-sild. Hvordan kan tvisten som er i dag løses, og hvordan kan man unngå et videre konfliktfylt forhold om NVG-sild? Finnes det et optimalt fordelingsprinsipp som kan benyttes slik at forhandlingene blir lettere? Det finnes flere mulige alternativer det er nødvendig å gå gjennom. Finnes den optimale fordelingen i andre regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner? Kan man fordele gjennom prinsipper fra åpne hav-konvensjonen? Er det mulig å videreføre ensidige løsninger? Hvordan kan man optimalisere forhandlingen mellom de berørte stater? Er det mulig å innføre kodifiserte fordelingsprinsipper? Det er også blitt klart at det ikke er noe i havretten som sier hvordan en fiskebestand skal fordeles mellom statene, annet enn at det skal være bærekraftig og at det skal søkes om enighet mellom partene. Hvordan skal man da kunne løse tvistene som stadig oppstår om fordelingen?

9.1 Forhandlede løsninger

Den optimale langvarige forhandlingsløsningen er som nevnt i kapittel 3 en vinn-vinn situasjon. Som gjennomgått tidligere har det i de tidligere tvistene endt med vinn-tap utfall, noe som kan ha bidratt til at det ikke har vært noen langvarige løsninger mellom partene. Gjennom artikkel 63.1 i havrettskonvensjonen skal det søkes om enighet, dette vil da også gjelde forhandlinger. Derfor vil en forhandlet løsning være rettmessig i henhold til havretten. Med en forhandlet løsning vil man ønske en situasjon som skaper et godt samarbeid, langvarig løsning og videre god forvaltning av NVG-sild. I følge Vidar Schei (2002) er det tre måter å oppnå et vinn-vinn resultat – tilføre ressurser, bytte saker og/eller benytte underliggende interesser.¹¹⁹ Er dette noe som kan benyttes i forhold til forhandling om fordeling av NVG-sild for å få en langvarig og tilfredsstillende fempartsavtale?

- **Tilføre ressurser**

Sild er en knapp ressurs. Det viser seg at det allerede blir benyttet å tilføre ressurser til forhandlingsbordet, som f.eks. andel av en annen fiskebestand. I dag krever Færøyene og Norge høyere andel, da er det en løsning at noen av de andre partene gir slipp på en

¹¹⁹ Schei (2002)

annen ressurs de har tilgjengelig for å komme til enighet om en multilateral avtale om fordelingen.

- **Bytteobjekter**

Det er også kommet frem at Norge har en svært stor forhandlingsmakt når det kommer til fiskeriattaler. Dette i motsetning til Færøyene. Færøyene har på mange måter krav om en større andel av TAC, dette med bakgrunn i f.eks. deres økonomiske avhengighet av silda (som Norge ikke har i samme grad) og større andel sild i deres økonomiske sone. Norge har derimot et stort havområde med mye lukrative ressurser. Dette gjør at Norge har en forhandlingsfordel ved at de bytter bort noe av sine fordeler mot en høyere andel av TAC. For eksempel har Norge ved flere anledninger byttet til seg prosentandeler av TAC fra de andre nasjonene ved å gi sonetilgang for sildefisket i NØS via bilaterale avtaler. Dette vil da i teorien si at sildefisket i NØS er av en mer ettertraktet kvalitet enn i de andre nasjoners soner. En annen forhandlet løsning for Færøyenes del kan være å få noe annet i bytte mot å skrive under en fempartsavtale om silda. En mulighet er da større tilgang til et annet fiskeri eller større sonetilgang i de andre partes økonomiske soner.

- **Underliggende interesser**

Det er ingenting som tilsier at Norge har underliggende interesser på nåværende tidspunkt for deres krav om høyere kvoteandel. For Færøyene derimot virker det til at det økonomiske aspektet til saken er svært viktig.

Det er for fremtiden mulig å benytte både tilførsel av ressurser, bytteobjekter og underliggende interesser for å skape en vinn-vinn løsning.

Det er også flere andre ulike forhandlingsstrategier som kan benyttes. En forhandlet løsning under press kan også være en mulighet. De resterende nasjoner kan velge å true Færøyene med kraftige sanksjoner enda en gang om de ikke velger å føye seg, og dermed skriver under på en fempartsavtale. Færøyene har likevel tidligere vist at de ikke lar seg pille på nesen. Når EU valgte å innføre sanksjoner, gikk Færøyene til WTO i stede for å gjøre det EU ville de skulle. Er det da mulig å innføre indirekte sanksjoner mot f.eks. Danmark ? Ved å gjøre det kan Danmark presse Færøyene til å inngå en avtale. Det er naturlig å tro at Danmark har en større forhandlingsmakt enn Færøyene. Denne løsningen kan derfor gå begge veier. Danmark kan

velge å hjelpe Færøyene ved å bruke sin forhandlingsmakt til deres fordel. Det kan også være mulig med indirekte sanksjoner direkte rettet mot Færøyene, på denne måten vil ikke Færøyene kunne gå til WTO for brudd av konvensjoner. Hvilke sanksjoner dette skulle være er ikke betraktet i denne oppgave. De samme prinsippene er mulig å benytte på Norge. Det kan likevel være mulig at de andre partene ikke ”tørr” dette, da Norge kan innføre kraftige sanksjoner tilbake.

Færøyene har i flere runder hevdet at de ikke blitt tatt hensyn til, og ikke blir hørt på. Deriblant hevder de å ha blitt ekskludert fra et av møtene mellom kystnasjonene. Om Færøyene mener de er så mindreverdige behandlet av de andre nasjoner – da spesielt av EU – kan det kanskje være en ide at f.eks. EU velger å ta til betraktning det Færøyene har å si, i stedet for å være så redd for å få en mindre andel av TAC. Dette er nok ikke noe som kommer til å bli en realitet. Det er harde bud som gjelder når forhandlinger tar sted, mindreverdighetskomplekser hører ikke nødvendigvis hjemme da. Om det er det bærekraftige forvaltningsperspektivet som er det viktigste når det kommer til forhandlinger om silda, ville det vært en fordel at kystnasjonene vegler å høre på hverandre.

9.2 Fremtidig fordeling gjennom eksisterende fordelingsprinsipper

Det finnes allerede et bredt spekter av ulike fordelingsprinsipper. I denne avhandlingen har det teoretiske grunnlaget for relativ stabilitet, historisk fangst og geografisk distribusjon blitt gjennomgått i kapittel 3, og kan nå veies opp mot historikken til kvotefordelingen mellom nasjonene. I forhold til havretten vil samtlige av disse tre prinsippene være juridisk gyldig så fremst kyststatene velger å forhandle for å samarbeide, og kommer frem til en bærekraftig løsning.

9.2.1 Relativ stabilitet

Relativ stabilitet blir i alle hovedsak allerede benyttet (selv om det er et prinsipp blant EU-medlemmer), da hver stat blir tildelt en viss prosentandel av TAC. De tre originale elementene som relativ stabilitet blir basert på er ikke nødvendigvis relevante å bruke som base i dagens kvotefordeling alene. Derimot vil en prosentandel tildelt hver berørte stat være viktig å videreføre, noe det mest sannsynlig er nødt til å bli. En alternativ endring til dette vil være fleksible prosentandeler – prosentandelen endres etter hvor stor del av bestanden som oppholder seg ved hver berørte stat i løpet av et år.

9.2.2 Historisk fordelingsprinsipp

Historisk fangst og historisk fiskeaktivitet blir basert på tall og statistikk fra tidligere år. Tallene og statistikken som fordelingen av NVG-silda må baseres på er nødt til å være fra før sildekrisen for å kunne vise et sant bilde. Kvotefordeling basert på tall fra 1960-tallet og tidligere. Å basere kvoteandel på tall som er 60 år og eldre vil mest sannsynlig kun videreføre uenighet. I tiden før 1969 var heller ikke tall og statistikk like pålitelig som det kanskje kan være i dag. Om det historiske skal baseres på tidsrommet 1969 til 1996 (første avtale) ville hele kvoten bli tildelt Norge og Russland, da silda bare oppholdt seg ved deres farvann. I tidsrommet 1969 og frem til i dag har det vært kvotefordeling, og derav ikke relevant. Utviklingen i bestanden, samt fangst, kan sees i figur 12. Den første grafen i figur 12 viser fangst i perioden 1988 til 2016. Den viser klart at det ikke er mye fangststatistikk å gå etter i perioden frem til den første avtalen ble innført. Om det i så fall skal baseres på historisk statistikk er det i samme periode svært liten rekruttering og SSB, som vil si at bestanden er svært liten i forholdt til senere år, og derav ikke spesielt relevant for dagens situasjon. Det er svært lite sannsynlig at kyststatene vil kunne gå med på å basere kvotefordelingen på dette prinsippet alene – da det vil tilsa at Færøyene, EU

og Island vil få en svært liten andel av TAC, om noen andel i det hele tatt. Dette prinsippet vil mest sannsynlig måtte bli tatt i betraktning når Storbritannia skal begynne å forhandle selv for sin eksklusive økonomiske sone. EU vil i den sammenhengen måtte pårope seg historisk fangst og historisk fiskeaktivitet for å bli tildelt en kvoteandel (som da kan baseres på tall og statistikk fra senere år).

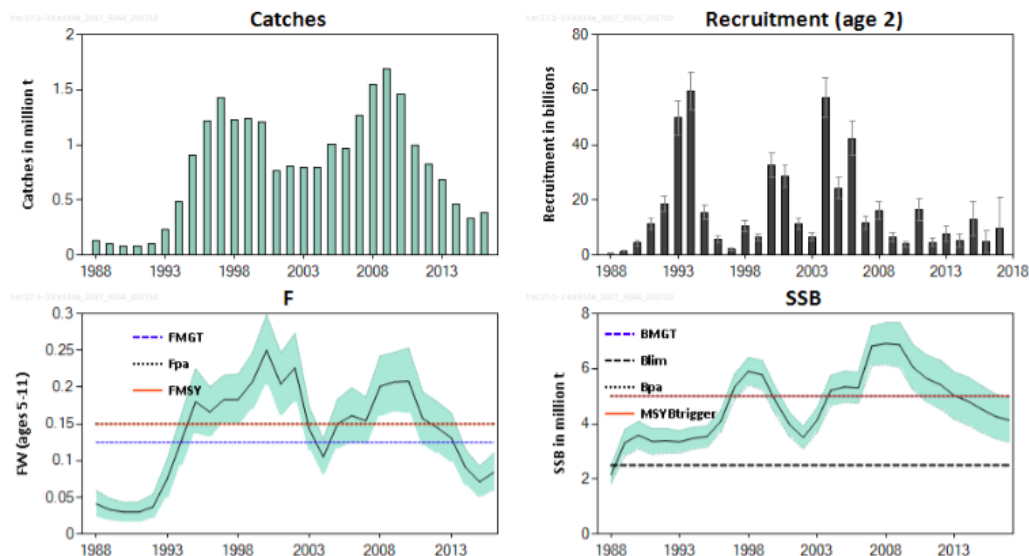


Figure 1[†] Herring in subareas 1, 2, and 5, and in divisions 4.a and 14.a (Norwegian spring-spawning herring). Summary of the stock assessment. Confidence intervals (95%) are included in the recruitment, fishing mortality, and spawning-stock biomass plots. FW is the fishing mortality weighted by the population numbers.

Figur 12 – Fangst, rekruttering, fiskedødelighet og gytemasse for norsk vårgytende sild i et historisk perspektiv. ¹²⁰

9.2.3 Sonetilhørighetsprinsippet

Sonetilhørighet er det mest brukte argumentet for kyststatene som har krevd høyere andel av TAC. Hvem har så rett i sine krav? Da ikke finnes noen internasjonale kriterier for hvordan man kalkulerer sonetilhørighet er det ikke rart at dette kan skape uenighet. En måte å basere sonetilhørighet på er gjennom kriteriene og faktorene som kommer frem i ICES rapport om *”The Biology, distribution and state of exploitation of the stocks in the North Sea area fra 1978.*

¹²¹

¹²⁰ ICES (29.09.2017)

¹²¹ Engesæter og Hamre (1993) s. 3

1. *Gyteområde*
2. *Distribusjon av egg og larver*
3. *Tilstedeværelse av juvenile og pre-rekrutt fisk*
4. *Tilstedeværelse og migrasjon av den fiskbare delen av bestanden*
5. *Fiskerihistorien, inkludert distribusjonen av fangst, rate av utnyttelse og fiskerireguleringer.*
6. *Statusen for utnyttelse av bestanden.*

Det er gjort klart i kapittel 3.3 at ICES mente kravene ville gi en urealistisk mengde arbeid ift. datainnsamling til kriteriene, og det på det tidspunktet ikke fantes noen objektive vitenskapelige metoder for å fastsette kriteriene til en slik fordelingsnøkkel.¹²² Da dette er 30 år siden og vitenskapen har utviklet seg betraktelig siden den tid, kan det være mulig å basere en fordelingsnøkkel på disse kriterier i dag. Det blir hvert år gjort ulike forskningstokter av blant annet ICES for å fastsette gyteområde, distribusjon av egg og larver, tilstedeværelse av juvenile og pre-rekrutt fisk, tilstedeværelse og migrasjon av den fiskbare delen av bestanden og status for utnyttelse av bestanden. I tillegg blir det med jevne mellomrom laget egne rapporter av ICES om distribusjonen til NVG-sild og andre migrerende fiskebestander. La oss så gå gjennom de ulike kriteriene ICES la frem i 1978.

1. *Gyteområde*

Gyteområdet til NVG-sild har gjennom hele perioden som er undersøkt vært langs norskekysten. Se figur 13, 14 og 15.

2. *Distribusjon av egg og larver*

Distribusjon av egg og larver har gjennom hele perioden som er undersøkt vært langs norskekysten og i Barentshavet i norsk og russisk sone. Se figur 13, 14 og 15.

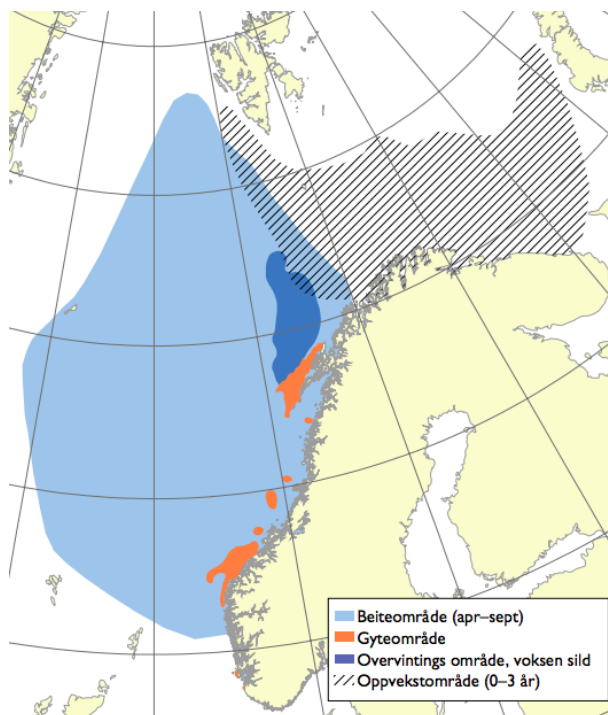
3. *Tilstedeværelse av juvenile og pre-rekrutt fisk*

Oppvekstområdet ligger i Barentshavet i norsk og russisk sone gjennom hele perioden som er undersøkt. Se figur 13, 14 og 15.

¹²² Engesæter og Hamre (1993) s. 2.

4. Tilstedeværelse og migrasjon av den fiskbare delen av bestanden

Det er under dette punktet de store endringene hos silda har vært merkbar, og som kan endres fra år til år.



Figur 13 - Utbredelsesområde for norsk vårgytende sild pr. 2017.¹²³

Figur 13 viser utbredelsesområdet for norsk vårgytende sild pr. 2017. Oransje viser gyteområde som ligger langs norskekysten. De sorte stripene referer til oppvekstområde som ligger over et stort areal i Barentshavet. Det helblå området viser beiteområdet, dette ligger over et stort areal i Norskehavet. Overvintringsområdet er vist ved det mørkeblå området som ligger langs kysten av Nord-Norge. Slik man kan se fra figur 13 av utbredelsesområdet og figur 3¹²⁴ av de ulike økonomiske sonene oppholder NVG-silda seg helt klart over flere nasjoners eksklusive økonomiske soner pr. 2017, og det er rimelig å anta at dette også gjelder for 2018. Disse kartene viser at silda har sitt oppvekstområde i russisk økonomisk sone, gyteområde og beiteområde i norsk økonomisk sone, beiteområde i islandsk, EUs og færøysk økonomisk sone (i tillegg til internasjonalt farvann i Smutthavet (Bananhullet)). Ved å sammenligne kartet i figur 13 med

¹²³ Havforskningsinstituttet (2017) Sild – Norsk vårgytende sild. s. 71

¹²⁴ Figur 3 finner du på s. 12

kartet i figur 14 som viser vandringsmønster for 2010 ser disse områdene nesten identiske ut. Det vil med det blotte øyet se ut til at vandringsmønsteret ikke har endret seg betraktelig på 7 år.



Figur 14 – Utbredelsesområde for norsk vårgytende sild 2010.¹²⁵

NEAFC og kyststatene bestilte en rapport om vidt migrerende bestander for 2018. Rapporten ble utarbeidet 28. august – 3. september 2018 på Færøyene og forklarer at det ikke er klart hva som driver variasjonene i migreringen til NVG-silda. Sannsynlige faktorer er biomasse og produksjon av zooplankton, men også matkonkurransen og oseanografiske forhold. Det kan også komme av aldersfordelingen av bestanden. Endring av migrasjonsmønster er ofte linket til at større årsklasser lager nye migreringsruter, som etterhvert blir adoptert av årsklassene som kommer etter. I 2017/2018 ble det observert et nordlig skifte i overvintringsområdet til silda. Mer vestlig beiteområde de siste årene kan skyldes en respons til matkonkurransen med makrell.¹²⁶ Til tross for at vandringsmønster for 2010 og 2017 gjennom figur 13 og 14 virker relativt identiske, viser det seg likevel at det er et skifte i migreringen.

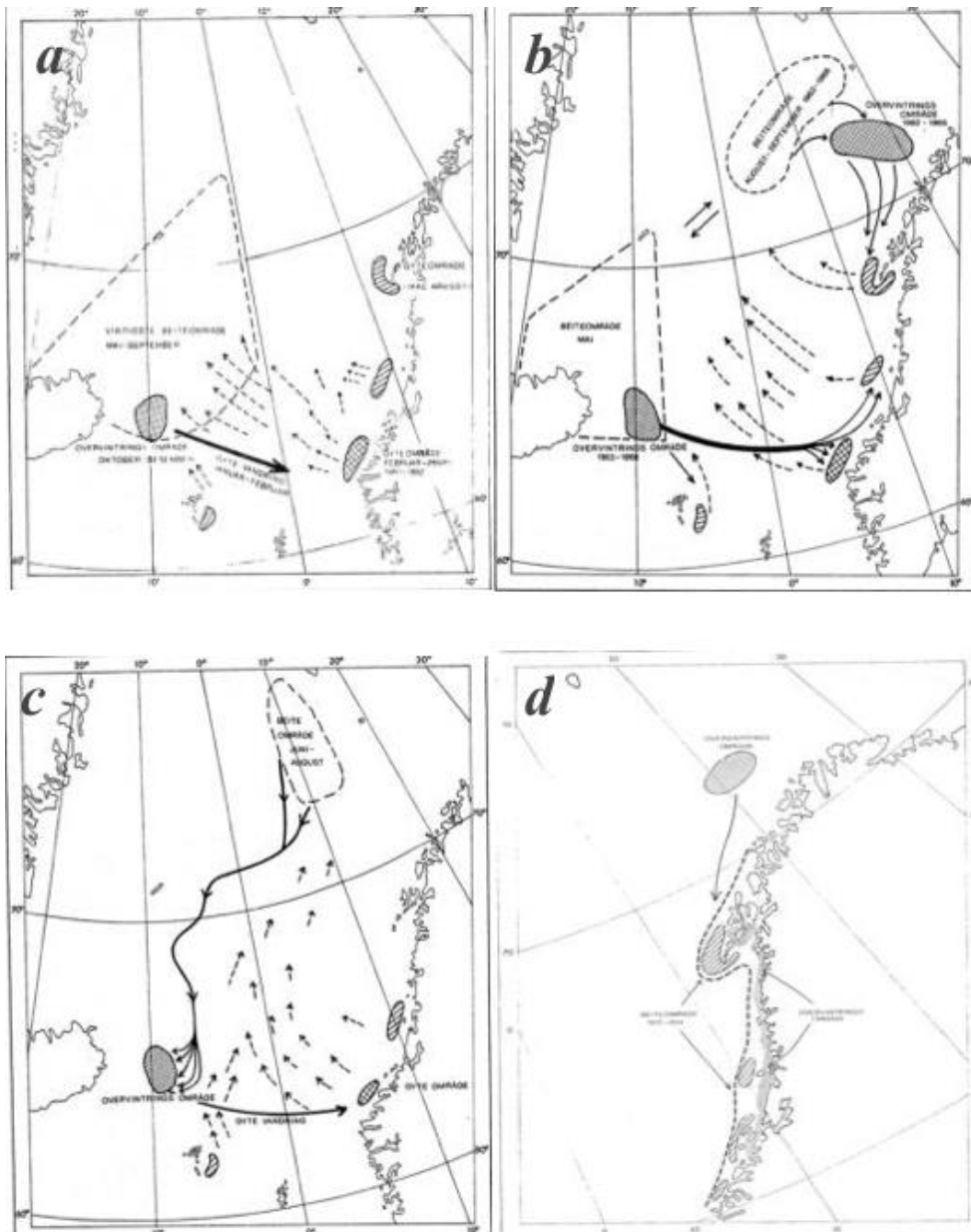
¹²⁵ Gjøsæter, Haug et al. (2010) s. 145.

¹²⁶ ICES (2018) Report of the working group on widely distributed stocks (WGWIDE). s. 153-154.

Endring i vandringsmønster er ikke et nytt konsept, og fiskepresset er også svært avgjørende for hvor NVG-sild oppholder seg. Før sildekrisen oppstod oppholdt silda seg i et langt større område som inkluderte blant annet kysten av Færøyene og Island. Se figur 15 a, b og c. Bare to komponenter av den umodne silda som overlevde kollapsen. Den ene bestandskomponenten var på oppvekstområdet i Barentshavet, og den andre var ved den norske kysten. Først i 1973 gyttte disse to for første gang, da på et gyteområde ved Norge. Etter gytingen holdt silda seg innaskjærs i Norge for å beite gjennom både sommeren og høsten, den migrerte ikke ut mot andre nasjoner slik den hadde gjort tidligere. Se figur 15 d. Det ble ikke observert gyting i 1974, og den nordlige komponenten begynte å migrere sør. Etter dette gjenopptok gytingen på sitt tradisjonelle område ved Møre og Trøndelag. Beiteområdet flyttet seg deretter lenger ut i havet og lenger nord.¹²⁷ Bestanden var fremdeles svært svak etter kollapsen, og hele bestanden besto bare av et par hundre tusen tonn. De to overlevende komponentene holdt seg altså ved norskekysten, og ved Russland i oppvekstområdet i Barentshavet.¹²⁸ Før kollapsen oppholdt silda seg slik som i dag – ved Færøyene, Island og EU i tillegg til Norge og Russland. Det var ikke lenger sild ved Færøyene og Island. Dette viser et tydelig skifte av oppholdssted mellom kyststatene, og om man ser dette i forhold til dagens eksklusive økonomiske soner ville disse endringene hatt svært mye å si på fordelingen av silda i dag. Endringen i vandringsmønster og oppholdsområder for NVG-sild i perioden 1950 til 1974 er vist i figur 15.

¹²⁷ Hamre (1990) s. 11

¹²⁸ Holst og Røttingen (27.04.2009)



Figur 15 – Utbredelsesområde for norsk vårgytende sild for 1950 til 1974. Bilde a viser vandringsmønster for norsk vårgytende sild for perioden 1950 til 1962. Bilde b viser vandringsmønster for perioden 1963 til 1966. Bilde c viser vandringsmønster for perioden 1967 til 1968. Bilde d viser vandringsmønster for perioden 1972 til 1974. ¹²⁹

Slik som det kommer frem her er dette punktet svært avgjørende for hvordan sonetilhørigheten skal avgjøres. Silda er vist å være en svært migrerende bestand, som også varierer oppholdssteder

¹²⁹ Myrseth (1976) s. 67-70

mye. Det vil i denne sammenhengen være svært avgjørende med gode vitenskapelige undersøkelser, minst en gang pr. år for å kunne fastslå hvor mye av den fiskbare bestanden som oppholder seg hvor. Det vil derfor være vanskelig å videreføre samme prosentandel i videre år basert på hvor mye sild det var det gitte året. Det vil ikke kunne skape en langvarig løsning, da det viser seg vanskelig å tildele en prosentandel som etterhvert ikke gjenspeiler mengde NVG-sild som oppholder seg ved den gitte nasjon. Det må likevel tas til betraktning at en stat må få mindre andel av kvoten, om et annen stat skal få en større andel.

5. Fiskerihistorien, inkludert distribusjonen av fangst, rate av utnyttelse og fiskerireguleringer.

Dette punktet er i stor grad allerede gjennomgått i kapittel 9.2.2. Fiskerihistorien virker ikke til å være av særlig betydning for Færøyene. Norge krever høyere andel basert på sonetilhørighet, og ikke fiskerihistorie. Likevel benytter Norge historiske fordelingsprinsipper ved bilateral avtale om sild med Russland. Ved forhandlinger om NVG-sild når Brexit er gjennomført vil EU mest sannsynlig pårope fiskerihistorie som svært viktig.

6. Statusen for utnyttelse av bestanden.

Status for bestanden blir årlig lagt frem i ICES-rapporter. Referansepunktene som brukes for norsk vårgytende sild har også vært en uenighetsfaktor for de ulike kyststatene. Det har ikke vært enighet angående disse punktene siden 2016. Med bakgrunn i dette ba kyststatene ICES om å utarbeide nye referansepunkter. Eventuelt nye punkter skal kunne være grunnlaget for en ny langsiktig forvaltningsstrategi. Det var et ønske om at disse nye referansepunktene skulle være klare i løpet av sommeren 2018.¹³⁰

”Delegasjonene ble enige om å be ICES om å fullføre prosessen med å revurdere referansepunktene for norsk vårgytende sild i løpet av første kvartal av 2018. Forutsatt at ICES har fullført sitt arbeid om referansepunkter, er delegasjonene enige om å møte før den 15. Mai 2018 for å diskutere en mulig revisjon av det langsiktige styringssystemet.”

*(ICES Special Request Advice 26. April 2018)*¹³¹

¹³⁰ ICES (26.04.2018) s. 1-2

¹³¹ *Ibid.*

Tabell 7 – Status for bestand og fiskeri relatert til referansepunkter for norsk vårgytende sild 2017. ¹³²

		Fishing pressure			Stock size					
		2014	2015	2016	2015	2016	2017			
Maximum sustainable yield	F_{MSY}	✓	✓	✓	Below	$MSY B_{trigger}$	✗	✗	✗	Below trigger
Precautionary approach	$F_{pa} F_{lim}$	✓	✓	✓	Harvested sustainably	$B_{pa} B_{lim}$	○	○	○	Increased risk
Management plan	F_{MGT}	✓	✓	✓	Below	SSB_{MGT}	✗	✗	✗	Below

Tabell 7 viser bestandens og fiskeriets status ift til referansepunkter fra ICES rapport på norsk vårgytende sild 2017.¹³³ Tabell 7 viser fiskepress for år 2014, 2015 og 2016, samt bestandsstørrelse for år 2015, 2016 og 2017. Fiskepresset er innenfor et respektabelt nivå på alle målbare punkter, og er derav merket av med grønt. Når man flytter seg over til bestandsstørrelsen ser det ikke like bra ut. MSY Btrigger er et biomassereferansepunkt. Dette punktet vil trigge en forbeholden respons innen ICES MSY rammeverk. For både 2015, 2016 og 2017 ligger dette referansepunktet under triggernivå, det er altså merket rødt, som vil si at det rett og slett ikke ser bra ut. Bpa er et føre-var referansepunkt for gytebestandens biomasse. Blim er et grensereferansepunkt for gytebestandens biomasse. Bpa og Blim er merket med gult for alle disse årene, som betyr at det er i en risikogruppe, og det burde gjøres noe med det med en gang. SSBmgt er tiltaksgrense for maksimalt langtidsutbytte. SSBmgt er også merket rødt, og er derfor under et akseptabelt nivå.

Det er i den nyeste rapporten benyttet nye kilder for referansepunkt enn hva som er blitt benyttet tidligere. Disse nye kildene er rapporter m.m. som har blitt utviklet i 2018. De nye rapportene som er utviklet og benyttet i den siste statusrapporten er *Report of the workshop on the determination of reference points for Norwegian Spring Spawning Herring*, *Report of the Working Group on Widely Distributed Stocks* og *Report of the Workshop on a long-term management strategy for Norwegian Spring-spawning herring*. Dette er alle rapporter som er blitt forespurt ICES av NEAFC og kyststatene. ¹³⁴

¹³² ICES (29.09.2017)

¹³³ *Ibid.*

¹³⁴ ICES (22.10.2018)

Tabell 8 – Status for bestand og fiskeri relatert til referansepunkter for norsk vårgytende sild 2018. ¹³⁵

	Fishing pressure			Stock size				
	2015	2016	2017	2016	2017	2018		
Maximum sustainable yield	F_{MSY}	✓	✓	✗ Above	$B_{trigger}$	✓	✓	✓ Above
Precautionary approach	F_{pa}, F_{lim}	✓	✓	✓ Harvested sustainably	B_{pa}, B_{lim}	✓	✓	✓ Full reproductive potential
Management plan	F_{MGT}	✓	✓	✗ Above	B_{MGT}	✓	✓	✓ Above

22. oktober 2018 kom det ny rapport om NVG-sild fra ICES.⁸⁹ Status for bestand og fiskeri relatert til referansepunkter er vist i tabell 8. Her ser man at statusen for 2016 og 2017 for bestandsstørrelse er endret fra rapporten for 2017. Alle punkter for bestandsstørrelse er nå merket grønt, og ikke rødt og gult slik det gjorde i rapporten fra 2017 (tabell 7). Dette viser at bestandsstørrelsen har vært i en bedre forfatning enn tidligere antatt. F_{msy} og F_{mgt} er merket rødt, som betyr at det ikke er akseptable tall. 2017-rapporten som er sett i figur 7 viser ikke denne kolonne for 2017. Maximum sustainable yield står for det største gjennomsnittlige fangsten som kan tas ut av bestanden under de eksisterende miljømessige forholdene. For 2017 var denne fangsten for høy. I tillegg er forvaltningsplanen merket rødt, det vil si at tallene er for høye og ikke tilstrekkelig. Alt i alt vil det si at bestandsstatusen er god, men fiskepresset er for høyt i rapporten fra 2018.

Bestandsstørrelsen holder på å minke etter at det tidligere har vært på et svært høyt nivå. Gytebestanden var målt til 3,586 millioner tonn for 2016, som er under føre-var-nivået. Føre-var-nivå ligger på 5 millioner tonn. Bestanden domineres fremdeles av den store 2004-årsklassen. Forskningsdata viser tegn til at alle årsklasser etter dette har vært svake. Det vil si at det ikke vil komme noen økning i bestandsstørrelsen før det kommer noen nye store årsklasser.¹³⁶ For 2017 var den anbefalte kvoten fra ICES satt til 437 364 tonn. Det ble ikke enighet om fordelingen av kvoten, men når man summerer opp de egensatte kvotene til kyststatene ligger den totale kvoten på 805 142 tonn. Den totale bestemte kvoten var 84% høyere enn den anbefalte kvoten fra ICES. For 2018 var det en anbefalt kvote fra ICES på 384

¹³⁵ ICES (22.10.2018)

¹³⁶ Havforskningsinstituttet (2016) Sild – Norsk vårgytende sild. s. 179

197 tonn.¹³⁷ Dette er ikke i tråd med havrettskonvensjonen, da fisket på denne måten ikke blir betraktet som bærekraftig. Da alle nasjonene gjør det samme, vil det ikke være noen som reagerer eller rapporterer dette inn for en havrettslig domstol. Vil det da være et brudd på konvensjonen, når ingen reagerer og derav ingen konsekvenser?

Bestemmelsene for hvilke elementer som skal inkluderes i kalkuleringen av sonetilhørighet og hvor mye de ulike kriteriene skal veie er et tema av forhandling mellom de inkluderte kyststater. Det er likevel klart at de 6 kriteriene er av viktighet i forhold til bestemmelsene om dagens sonetilhørighet. Det kan likevel være vanskelig å basere fordelingen kun på sonetilhørighet og disse kriteriene, da det må bestemmes hvordan kriteriene skal veies opp mot hverandre. Om det for eksempel skal veies høyere for den fiskbare delen av bestanden vil Russland få en betraktelig mindre kvoteandel, derfor vil Russland sannsynligvis motsette seg det. Færøyene, Island og EU vil nok derimot ønske å verdsette den fiskbare bestanden svært høyt, da det ligger innenfor deres soner. Det kan tenkes at EU også vil betrakte det historiske fiskeriet som svært viktig når de ikke lenger har jurisdiksjon over Storbritannias eksklusive økonomiske sone.

¹³⁷ Havforskningsinstituttet (29.09.2017)

9.3 Fordeling i andre regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner

Det er mange ulike regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner (RMFO) i verden. Noen av de største - i tillegg til NEAFC - er ICCAT, CCSBT, IOTC, IATTC, NAFO og CCAMLR. Alle disse organisasjonene har ulike metoder å fordele fiskebestandene – til en viss grad.¹³⁸

I følge tabell 9 bruker NEAFC historiske data om fangst, samt noe bestandsdistribusjon. Som et eksempel på en totalt annerledes metode bruker IATTC et fartøys bæreevne som data når de bestemmer fordeling. Se tabell 9 for hvordan data de ulike organisasjonene bruker for å avgjøre fordeling. Det er også oversikt over de ulike organisasjoner balansering av interesse for de ulike kyststater og adgang for nye kyststater i samme tabell.

¹³⁸ Cox (2009) s. 22

Tabell 9 - Kvotefordeling i de store RMFOer. ¹³⁹

Issues	ICCAT	CCSBT	IOTC	IATTC	NAFO	NEAFC	CCAMLR
Data used in making allocation decisions	Stock assessment, historical catch, bycatch	Original allocation basis unknown. Currently based on stock assessment, historical catch.	Gross registered tonnage, but catch data being used to prepare allocation plans	Vessel carrying capacity	Stock assessment, historical catch	Historical catch (and stock distribution in some cases)	Based on applications to fish
Balancing interests of coastal States and distant water fishing nations	Negotiated allocation criteria (balance of interest on a stock by stock basis)	Negotiated on balance of historical catch	Capacity restricted to protect bigeye stock. Preparation of a multi-year plan for allocations.	Longline negotiated on basis of historical catch. Purse seine fish carrying capacities frozen at 2002 levels	Negotiated settlements.	Herring, mackerel and blue whiting are allocated first by coastal States which determine a high seas proportion given to NEAFC. NEAFC allocates this high seas portion to non-coastal States.	TACs are determined by CCAMLR for areas under national control, but allocation not specified. Coastal States have right of veto.
Accounting for new entrants and aspirations of developing country members	Set aside portion of quota for developing countries. Small unassigned albacore quota pool. BFT quota offered to UK and France to join ICCAT.	Small unassigned quota pool in 2003. Korea and Chinese Taipei offered allocation as Members.	Allowed smaller fleets to expand within a development plan submitted to IOTC	Exemption for developing fleets from capacity limits on major fleets.	Quotas fully allocated, but non-Members can accede to NAFO. Limited fishing opportunities for new members within "Others" categories. ^a	Small quota (0.3%) for redfish (the only fishery primarily controlled by NEAFC) set aside for cooperating non-contracting parties	Harvesting restricted to current Members. New entrants discouraged.
Cases where compliance is used to determine allocations	Allocations for non-Contracting Parties to join or gain cooperating status. Notifications and sanctions for violators. Penalties for violating Members.	South African allocation reduced due to non-compliance. Japanese allocation reduced for 5 years following overcatch.	Compliance committee reviews applications for cooperating status	Removal of a vessel from register of fishing vessels, affecting the fishing capacity of a nation.	Quota reductions in subsequent periods to deal with over-runs. ^b	Nation can become cooperating non-contracting party is compliance record is good and has not engaged in IUU fishing.	List of IUU vessels. These cannot participate in exploratory fishery. Poor compliance by existing vessel may lead to being placed on IUU list.
Tradability or transferability of allocations between Parties	No Member may sell or trade quota. Exchanges are allowed.	No trade or transfer allowed. Under consideration.	No trade or transfer allowed. ?	No trade allowed.	Quota transfer allowed.	Quota transfer allowed.	Trade or transfer of quota not explicitly prohibited, but not undertaken.

¹³⁹ Cox (2009) s. 22

Det er ikke slik at det ikke finnes noen fiskerier med fastsatte retningslinjer for kvotefordeling. For eksempel er WCPFC-konvensjonen¹⁴⁰ et unntak. Denne konvensjonen lister opp hele 10 ulike faktorer som det må bli tatt hensyn til når de skal fordele TAC. Det finnes dog ingen retningslinjer for hvordan disse kriteriene skal bli brukt eller hvilke kriterier som har størst betydning. Følgende kriterier fremkommer i *Convention on the conservation and management of highly migratory fish stocks in the western and central pacific ocean* artikkel 10.3 (*In developing criteria for allocation of the total allowable catch or the total level of fishing effort the Commission shall take into account, inter alia*)¹⁴¹ ;

- (a) *the status of the stocks and the existing level of fishing effort in the fishery;*
- (b) *the respective interests, past and present fishing patterns and fishing practices of participants in the fishery and the extent of the catch being utilized for domestic consumption;*
- (c) *the historic catch in an area;*
- (d) *the needs of small island developing States, and territories and possessions, in the Convention Area whose economies, food supplies and livelihoods are overwhelmingly dependent on the exploitation of marine living resources;*
- (e) *the respective contributions of participants to conservation and management of the stocks, including the provision by them of accurate data and their contribution to the conduct of scientific research in the Convention Area;*
- (f) *the record of compliance by the participants with conservation and management measures;*
- (g) *the needs of coastal communities which are dependent mainly on fishing for the stocks;*
- (h) *the special circumstances of a State which is surrounded by the exclusive economic zones of other States and has a limited exclusive economic zone of its own;*
- (i) *the geographical situation of a small island developing State which is made up of non-contiguous groups of islands having a distinct economic and cultural identity of their own but which are separated by areas of high seas;*
- (j) *the fishing interests and aspirations of coastal States, particularly small island developing States, and territories and possessions, in whose areas of national jurisdiction the stocks also occur.*

¹⁴⁰ WCPFC = Western and Central Pacific Fisheries Commission

¹⁴¹ WCPFC (2018)

Flere av kriteriene nevnt ovenfor vil ikke være relevant for NEA – punkt h, d og i. De resterende kriteriene kan være av betydning. Bestandsstatus og fiskeinnsats, de respektive kyststaters interesse, historisk og nåværende fiskemønster, historisk fangst, bidrag til forvaltning og bevaring, små kystsamfunns avhengighet av bestanden, interessen til fiskeriet for kyststatene. Det overordnede som mangler i disse fordelingskriteriene er sonetilhørigheten til bestanden, som har vist seg å være av stor viktighet for de berørte kyststatene for NVG-sild. Dette viser likevel at en RMFO kan skape fordelingskriterier som kan passe spesielt sitt område. Derfor kan det også være mulighet for NEAFC å skape fordelingskriterier som er skreddersydd NEA. Kriteriene som er listet opp på forrige side er kriterier som passer for området til WCPFC.

9.4 Fordeling gjennom åpne-havkonvensjonen

Det kan bli tatt utgangspunkt i åpne hav-konvensjonens fordelingskriterier som kommer frem i artikkel 11 for ikke bare nye kyststater, men også de kyststater som også allerede er involverte i fiskeriet av bestanden. Disse punktene må uansett bli betraktet om Storbritannia ønsker en egen kvoteandel etter Brexit. Fordelingskriteriene er:

- a) situasjonen for vandrende fiskebestander og langtmigrerende fiskebestander og fiskeinnsatsens aktuelle nivå;*
- b) nye og gamle medlemmers eller deltakeres interesser, fiskemønstre og praksis i fisket;*
- c) nye og gamle medlemmers eller deltakeres respektive bidrag til arbeidet med å bevare og forvalte bestandene, med å innhente og spre nøyaktige data og med å utføre vitenskapelig forskning om bestandene;*
- d) behovene i fiskerisamfunn ved kysten som i hovedsak er avhengig av å fiske etter bestandene;*
- e) behovene i kyststater hvis økonomi i overveldende grad er avhengig av utnyttelsen av de levende ressurser i havet; og*
- f) interessene til utviklingsland i subregionen eller regionen, når bestandene også forekommer i områder under deres jurisdiksjon.*

Punkt a) ICES-rådene har blitt neglisjert til en viss grad når det ikke har oppstått fempartsavtale mellom de 5 avtalepartene. Rådene ble fulgt i 2003 og 2004 til tross for at det ikke ble inngått multilateral avtale. Kvotene summerte opp til en høyere mengde enn ICES anbefalte i 2005, 2006, 2013, 2014, 2015, 2016 og 2017. Det utgjør de 7 siste årene hvor det ikke har vært avtale om fordeling. Flere av disse årene har det vært avtale om totalkvote, men likevel endt med en høyere kvote totalt etter at kyststatene har satt sine egne kvoter. For Færøyene og Norge har aldri kvoterådet fra ICES vært grunnen til uenighet. Dette er også i sterk strid med havrettskonvensjonen da dette ikke kan betraktes som bærekraftig. Dette gjenspeiles også i delkapittel 9.2.3 i gjennomgangen av ICES statusrapport på NVG-sild fra 2018. Sonetilhørigheten til sildebestanden vil også komme under dette punkt. Det er nøye gjennomgått i delkapittel 9.2.3.

Punkt b) vil ikke være mer av viktighet enn det allerede er forklart i kapittel 8.1.2 om historisk fordelingsprinsipp da det ikke vil være tall og statistikk å forholde seg til som er nyere enn 30 år. Igjen må dette punkt betraktes når England går ut av EU.

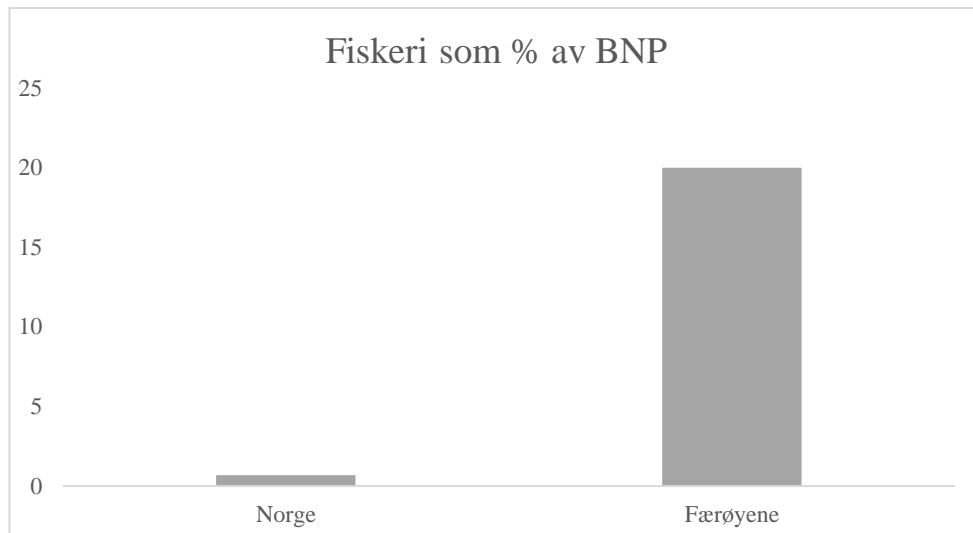
Punkt c) blir oppfylt av samtlige kyststater, da de bidrar til arbeidet med å bevare og forvalte sildebestanden gjennom datainnsamling og vitenskapelig forskning.

Punkt f) utelukkes i denne sammenhengen. Dette grunnet at ingen av de involverte kyststatene regnes som utviklingsland, og bestanden av NVG-sild forekommer ikke i områder som er under utviklingslands jurisdiksjon.

Dermed står man igjen med **punkt d) og e)** som kan være med å gjøre en forskjell på fordelingsnøkkelen for NVG-sild. Begge disse to omhandler det økonomiske perspektivet av viktigheten til fiskeriet for hver stat. Hvilke kyststat av Norge og Færøyene er mest avhengig av NVG-sild økonomisk sett? Av alle fiskeslagene som blir fisket på i Norge er sild fiskeslaget med størst kvantum. I Norge ble det ble fisket 526 168 tonn sild i 2017. Torsk stod for nest største kvantum, og det ble fisket 412 441 tonn torsk samme år.¹⁴² Fiskeri- og havbruksnæringen stod for 0,7 % av BNP i Norge i 2010. Færøyene har en liten og åpen økonomi, hvor det er fiskeriindustrien som i flere tiår har stått for hovedgrunnlaget. Fiskeri og relaterte industrier står for rundt 20% av BNP på Færøyene. I det færøyske fiskeri er sild på delt 2. plass for kvantum fisket i året. Sild står for 15% av totalfangsten i landet. Den viktigste/største bestanden det blir fisket på er kolmule, som står for 51% av det totale kvantumet fisket.¹⁴³ Sammenligning av fiskeri som prosentandel av BNP for Færøyene og Norge er vist i figur 16.

¹⁴² Statistisk sentralbyrå (2017) Fakta om fiske.

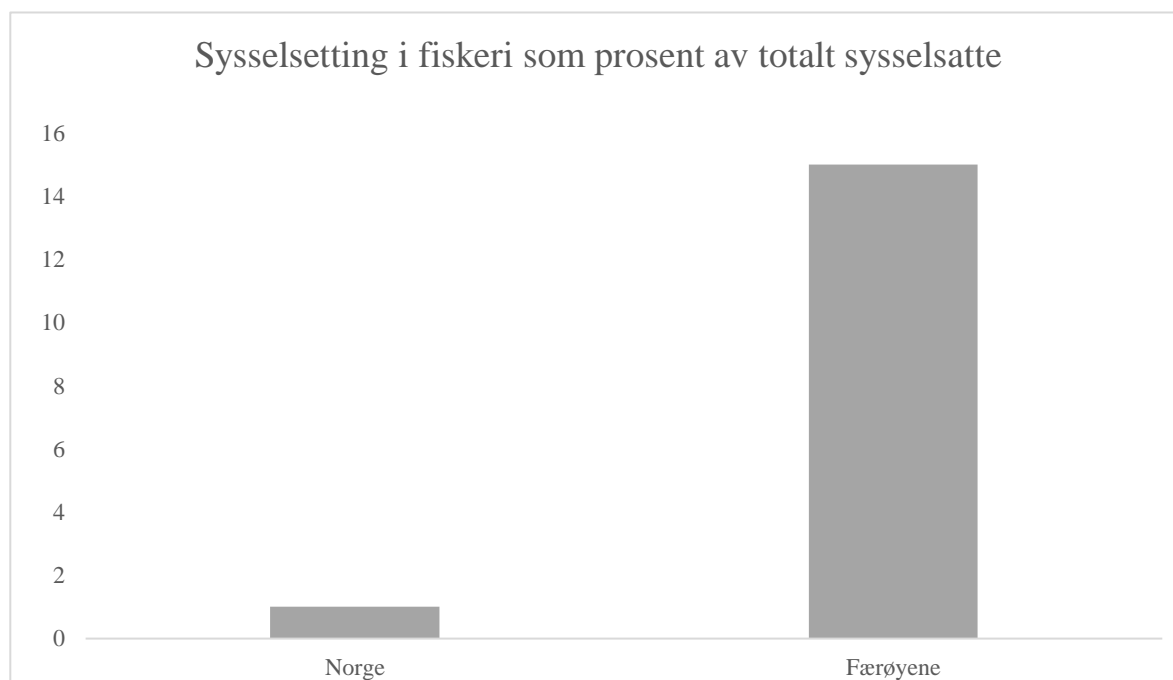
¹⁴³ Hagstova Føroya (2018)



Figur 16 – Fiskeri som prosentandel av BNP for Norge og Færøyene.¹⁴⁴

¹⁴⁴ Informasjon til figur hentet fra avsnitt over.

For den fiskeribaserte verdikjeden var det 28 600 årsverk (sysselsatte inkl. ringvirkninger) i i Norge i 2017.¹⁴⁵ For samme år var det ca. 2 850 000 årsverk totalt i Norge.¹⁴⁶ Det gjør at den fiskeribaserte sysselsettingen i Norge, inkl. ringvirkninger, var ca. 1% av den totale sysselsettingen i Norge. Fiskerinæringen på Færøyene står for ca. 15% av den totale arbeidskraften.¹⁴⁷ Sammenligning av sysselsetting i fiskeri som prosentandel av totalt sysselsatte i Norge og Færøyene er vist i figur 17.



Figur 17 – Andel sysselsatte i fiskerinæringen ift. totalt sysselsatte i Norge og Færøyene.¹⁴⁸

Fra figur 16 og figur 17 ser man klart at prosentandelen fiskeri (sysselsetting og BNP) er langt høyere på Færøyene enn i Norge. Dette gjelder både sysselsetting og fiskerandel av BNP. Dette kan gi en viss antydning for hvor viktig fiskeri er for de to nasjonene.

¹⁴⁵ Richardsen og Stoud (2018)

¹⁴⁶ Statistisk sentralbyrå (2018) Antall arbeidsforhold og lønn.

¹⁴⁷ Faroeislands.fo (2018)

¹⁴⁸ Informasjon til figur hentet fra avsnitt over.

Gjennom diskusjonsartikkelen *Allocation of Fishing Rights in the NEA* av en tverrfaglig Nordic Marine Think Tank (NMTT) prosjektgruppe blir fordelingskriteriene til åpne havkonvensjonen analysert. I artikkelen kommer NMTT med sine anbefalinger og forslag til hvordan fordelingskriteriene til åpne-havskonvensjonen kan brukes. Her kommer det frem at det første kriteriet (status for bestand og nåværende fiskeinnsats) burde være hovedkriteriet, at det altså skal legges størst vekt på dette punktet. Dette kriteriet vil være med å ta i betraktning ”spatio-temporal” distribusjon. Da det i denne artikkel skrives at endringer i spatio-temporal distribusjon er bakgrunnen til fordelingskonfliktene. Dette stemmer overens med problemstillingen i denne oppgave, da bakgrunnen for konflikten om silda omhandler påstått endret distribusjon av bestand. Kriteriet to (interesse, fiskemønster og fiskepraksis) finner NMTT som relevant. Denne relevansen bør begrenses i så mye som historie og praksis er innebygd i investeringer i fiskefartøy og kvoter, samt inntekt til regjeringen fra kvoteskatt. Det påpekes videre at det kan være vanskelig å lage en fast måte for å avgjøre tyngden av dette, og at det bør gjøres fra ”case to case”. Dette gjør at det ikke kan være en fast oppskrift på dette punktet, og derav kan det oppstå nye konflikter på bakgrunn av det. Det tredje kriteriet (bidrag til bevaring og forvaltning av bestand) vil være av stor viktighet. Fjerde kriteriet (kystlige fiskerisamfunns avhengighet) finner NMTT som begrenset relevant, da dette er svært vanskelig å håndtere og finne ut av. Det femte kriteriet (kyststat økonomisk svært avhengig av fiskeri) blir regnet som relevant for NEA siden noen av kyststatene i NEA er svært avhengig av fiskeriene. Det siste kriteriet (interessen fra utviklingsland) utelukkes da det ikke er noen utviklingsland i NEA-regionen.

Det er altså muligheter å benytte disse kriteriene for fordeling av NVG-silda da det dekker et stort område av det som diskuteres mellom partene. Likevel er det opp til de berørte statene å bestemme hvor mye det skal legges vekt på ved hvert punkt.

9.5 Ensidige løsninger

”I den eksklusive økonomiske sone har kyststaten suverene rettigheter for det formål å undersøke og utnytte, bevare og forvalte såvel levende som ikke-levende naturforekomster i vannmassene over havbunnen.”

(Artikkel 56.1.a, Havrettskonvensjonen)

Det er en mulighet for at ensidige løsninger kan finne sted. En kystnasjon har sine suverene rettigheter innen sin eksklusive økonomiske sone, da inkludert utnyttelse av levende naturforekomster i vannmassene over havbunnen. Det betyr at kyststaten kan velge å utnytte fiskebestandene i sin sone slik de selv ønsker. Likevel er det påkrevd et samarbeid mellom statene, og det skal bli tatt hensyn til andre staters rettigheter og plikter.

”Det skal ta tilbørlig hensyn til andre staters rettigheter og plikter, og skal opptre på en måte som er forenelig med bestemmelsene i denne konvensjonen...”

(Artikkel 56.2, Havrettskonvensjonen)

Til tross for at det i artikkel 56.2 i havrettskonvensjonen står at det skal ta hensyn til andre staters rettigheter og plikter vil ikke dette i utgangspunktet påvirke hva som skjer innad de andre nasjoners eksklusive økonomiske sone, hvor da kun gjeldende nasjon vil ha suveren jurisdiksjon og kan i teorien gjøre hva de selv ønsker så fremst det ikke påvirker det andre statene. I eventuelle ensidige løsninger må bevare og forvalte NVG-sild, og dette på en måte som ikke fører til fare for overbeskatning av bestanden. Det er mulig å kunne utføre ensidige løsninger ved forhandlinger (derav søke om enighet) og utført på en bærekraftig måte og derav ikke bryte havrettskonvensjonen. Om ensidige løsninger er ett brudd på havrettskonvensjonen, vil det være brudd på konvensjonen i 9 av årene det har vært forhandlinger om NVG-bestanden, da det er blitt satt ensidige kvoter de årene det ikke har vært enighet om multilateral avtale om NVG-sild.

Hva skjer så om kyststatene som fisker på NVG-sild velger å kjøre sitt eget løp? Erfaringsmessig fungerte dette dårlig når Færøyene prøvde dette ved å øke sin del av TAC uten samtykke fra de andre nasjonene. Det endte med sanksjoner. Når Norge har valgt å gjøre dette

har det ikke fått samme konsekvenser. Hva om så alle kyststatene velger å kjøre sitt eget løp og finner ut at dette vil gi dem den største økonomiske gevinsten.

Allmenningens tragedie er et utbredt begrep.¹⁴⁹ Vil det være mulighet for at en allmenningens tragedie kan oppstå ved ensidige løsninger? NEA statene som samarbeider om silda er alle fornuftige nasjoner, og har alle et mål om bevaring av fiskebestandene. Andre bestander som er innen fullstendig fiskerijurisdiksjon til disse statene blir i aller høyeste grad forvaltet på en fornuftig måte. Derfor er det ikke nødvendigvis noe som tilsier at en allmenningens tragedie kommer til å oppstå om det ikke lenger skal være samarbeid om bestanden. Det viser seg likevel at de årene det ikke har oppstått enighet (og derfor ikke avtale) har kvotene samlet oversteget anbefalingene fra ICES.

Under en omstendighet med ensidige løsninger kan Norge og Russland f.eks. bestemme seg å fiske ned NVG-sildebestanden til en nivå hvor bestanden kun vil oppholde seg innen norsk og russisk fiskerijurisdiksjon. Dette er dog et svært risikofylt alternativ, da ingenting er sikkert med en slik flyktig fiskebestand som silda. Som sett i delkapittel 9.2.3 vil vandringsmønsteret variere svært mye. Om silda blir fisket ned til et vist nivå vil ikke dette nødvendigvis resultere i et ønsket resultat. Det er heller ingen vitenskap som i dag kan fastslå hvor silda befinner seg om 10 år, dette vil derfor være svært risikabelt. Under et regime hvor det ikke er noen avtaler med for eksempel Russland vil ikke staten ha noen andre deler av bestanden å fiske på enn den som befinner seg i oppvekstområdet. Dette er som forklart tidligere en del av bestanden som ikke er sett på som biologisk ansvarlig å fiske på. Om da alternativet til Russland vil være å ikke fiske i det hele tatt, vil de mest sannsynlig ønske å benytte seg av ressursen de har i sitt farvann.

De fleste av utfallene som er gjennomgått ovenfor for ensidige løsninger vil være i strid med havrettskonvensjonen, da det må bli tatt hensyn til bevaring og forvaltning. Om det blir innført ensidige løsninger i stede for multilaterale eller bilaterale avtaler, vil likevel havrettskonvensjonen være gjeldene. Gjentakende overfiske vil etterhvert få kyststatene til forså at de ikke bare kan ta hensyn til sin egen utnyttelse av bestanden, men også nabostaters utnyttelse.

¹⁴⁹ Se Hardin, Garrett (1968) *The Tragedy of the Commons* for mer informasjon om allmenningens tragedie.

Er det økonomisk gunstig med ensidige løsninger? Det er blitt gjort mange økonomiske analyseringer av samarbeid mellom nasjoner om fiskebestander – også NVG-sild. Arnason et al. (2001)¹⁵⁰ har presentert et koalisjonsspill som inkluderer alle de 5 nasjonene som er involvert i utnyttelsen av NVG-sild. Deres analyse går ut på å finne det optimale utnyttelsesmønsteret mellom de 5 nasjonene (Norge, spiller 1. Island, spiller 2. Russland, spiller 3. Færøyene, spiller 4. EU, spiller 5). Et utvalg av resultatet er vist i tabell 10.

Tabell 10 – Koalisjonsspill mellom de 5 stater som fisker på NVG-sild¹⁵¹

Profitt til de individuelle deltakere							
Koalisjon	1	2	3	4	5	Total	Profitt til samarbeid
Ingen	3 407	50	140	373	4	3972	0
(1,2,3,5)	935	1554	1125	613	1171	5399	4786
(1,2,3,4,5)	2701	2583	2645	2607	2069	12605	12605
(2,3,4,5)	3754	275	255	398	208	4886	1132

Tabellen viser når Færøyene ikke er med i samarbeidet, når alle nasjonene er med i samarbeidet og når Norge ikke er med i samarbeidet. Det som viser seg er at den helhetlige profitten vil være størst når alle nasjonene samarbeider. Det viser seg at profitten til Færøyene – om de ikke vil være en del av samarbeidet – vil være 613. Om de derimot velger å være en del av samarbeidet vil profitten derimot være på hele 2069. EU vil tjene mer på at Færøyene er med i en fempartsavtale, enn om de ikke er med. Norge ville derimot ha vært tjent med å ikke være med i koalisjonen. Når Norge ikke er en del av koalisjonen vil de ha en profitt på 3754, men ved fullstendig koalisjon vil ha en profitt på 2701. Den helhetlige profitten vil være størst ved fullstendig samarbeid, og minst ved ensidige løsninger.

¹⁵⁰ Arnason, Ragnar et. Al. (2001). s. 293-319.

¹⁵¹ Informasjon til tabell hentet fra et utvalg av resultatet fra: Arnason, Ragnar et. al. (2001) s. 293-319.

9.6 Kodifiserte fordelingsprinsipper

For å hindre fremtidige konflikter – samt løse nåværende konflikter – kan det være en idé å kodifisere fordelingsprinsipper. Det er pr. nå ikke noen konkrete prinsipper for fordeling mellom NEA-stater om en ”felles bestand”. For at dette skal kunne fungere må det være et samarbeid mellom alle nasjoner – med tyngde på vitenskap. En fordeling basert bare på historisk data vil kunne vise seg vanskelig for de høyt migrerende bestandene. En historisk fordeling vil ikke kunne speile situasjonen som er i dag, og det vil være behov for mer bevegelige fordelingsprinsipper. I forhold til konflikten om NVG-sild, vil ikke en fordeling basert rent på historisk data være en løsning, spesielt grunnet at det er dagens situasjon av NVG-sild konfliktene omhandler. Det er mye som tilsier at dette også vil gjelde fremtidige konflikter. Likevel vil det være behov å gi historisk data oppmerksomhet, da det nok vil skape ytterligere konflikter om det ikke blir tatt med i betraktning. Spesielt med tanke på Storbritannia og EU i fremtiden.

For å kunne løse sildekonflikten, vil den beste løsningen være fordelingsprinsipper i hovedsak basert på distribusjon. Det virker nemlig ikke til at multilaterale avtaler om norsk vårgytende sild vil lykkes dersom kvoteandeler tildelt deltakende land er vesentlig mindre enn den mengde fisk som staten kan fiske innenfor sin eksklusive økonomiske sone. Etter sildekrisen har man fått et lite innblikk i hvordan bestanden har beveget seg alt etter hvor stor sildebestanden er. Jo større bestanden er, jo større område oppholder den seg i. Til tross for det finnes det ikke noen eksakt vitenskap som kan fortelle hvor silda vil oppholde seg det påfølgende året. Derfor vil det være behov for ”bevegelige” fordelingsprinsipper. For eksempel gjennom en prosentandel etter hvor mye av bestanden som oppholder seg i de respektives økonomiske soner. For å kunne gjennomføre en slik fordelingsstrategi kreves det en del vitenskap og kartlegging av bestanden. Det vil være nødvendig med mer enn en undersøkelse årlig for å kunne gi et godt nok innblikk i hvor silda oppholder seg, hvor lenge og lignende. For silda vil disse områdene inkludere gyteområde, oppvekstområde, beiteområde og overvintringsområde. Det er allerede innforstått innen kyststatene at Russland er nødt å få fiske sin del av kvoten i andre nasjoners økonomiske soner. Dette fordi man ikke ønsker fiske på ungsilda i oppvekstområdet som ligger i russisk sone. Gjennom kriteriene til ICES fra 1970-tallet som er gjennomgått i delkapittel 9.2.3. kan mange av kriteriene til de ulike nasjoner oppfylles. I tillegg viser Færøyene til sitt økonomiske behov for bestanden. Det økonomiske perspektivet kommer ikke frem i ICES kriterier, men i kriteriene til åpne hav-konvensjonen.

Kodifisering av fordelingsprinsippene vil derfor være en stor forhandlingsoppgave for statene og NEAFC. Det er likevel grunn til å tro at det vil kunne løse konflikter og skape en langvarig løsning på problemene som stadig oppstår for fordeling av en fiskebestand. Det kodifiserte fordelingsprinsippene er nødt til å ende med en vinn-vinn situasjon gjennom forhandlinger for alle statene for at det skal bli en langvarig og bærekraftig løsning.

10. Bibliografi

Lover og konvensjoner:

De forente nasjoners havrettskonvensjon av 10. desember 1982

De forente nasjoners pakt av 26. juni 1945.

Lov om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone av 27 Juni 2003 nr. 57.

Lov om Norges økonomiske sone av 17 desember 1976 nr. 91

NEAFC (2004) Convention of future multilateral cooperation in north-east atlantic fisheries.

Hentet fra: <https://www.neafc.org/system/files/Text-of-NEAFC-Convention-04.pdf>

(Lest 03.02.2018)

WCPFC (2018) Convention on the conservation and management of highly migratory fish stocks in the western and central pacific ocean.

Hentet fra: <https://www.wcpfc.int/system/files/text.pdf> (Lest: 16.02.2018)

Forskrifter:

Fiskeridirektøren. (01.10.1970) Melding fra fiskeridirektøren. J. 212. Forskrifter om forbud mot fangst av sild til annet enn menneskeføde eller agn. Bergen. Hentet fra:

<https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/124627/J1970212.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Lest 10.10.2018)

Fiskeridirektøren (14.02.1972) Melding fra fiskeridirektøren. J. 309. Forskrifter om forbud mot fangst og fangstbegrensninger av atlanto-skandisk sild i 1972. Hentet fra:

<https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/125389/J-1972-309.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Lest 10.10.2018)

Fiskeridirektøren (02.07.1973) Melding fra fiskeridirektøren. J. 399. Dispensasjon fra forbudet mot fangst av atlanto-skandisk sild i 1973. Minstemål 20 cm.

Hentet fra:

<https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/126623/J1973399.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Lest 10.10.2018)

Nærings- og fiskeridepartementet (20.12.2017) Forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild (nvg) i 2018. Hentet fra:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/forskrift-om-regulering-av-fisket-etter-norsk-vargytande-sild-nvg-i-2018/id2584305/> (Lest 10.10.2018)

Statsmeldninger:

Meld. St. 9 (2017-2018) Noregs fiskerieravtalar for 2018 og fisket etter avtalane i 2016 og 2017. Nærings- og fiskeridepartementet. Oslo.

Meld. St. 25 (2011-2012) Fiskerieravtalane Noreg har inngått med andre land for 2012 og fisket etter avtalane i 2010 og 2011. Fiskeri- og kystdepartementet. Oslo.

Meld. St. 28 (2016-2017) Noregs fiskerieravtalar for 2017 og fisket etter avtalane i 2015 og 2017. Nærings- og fiskeridepartementet. Oslo.

St. meld. nr. 43 (2002-2003) Om dei fiskerieravtalane Noreg har inngått med andre land for 2003 og fisket etter avtalane i 2001 og 2002. Fiskeridepartementet. Oslo.

St. meld. nr. 45 (2008-2009) Om dei fiskerieravtalane Noreg har inngått med andre land for 2009 og fisket etter avtalane i 2007 og 2008

Avtaler, NOU og andre nasjoners regelverk:

Agreed record of conclusions of fisheries consultations between the russian federation, the european union, the faroe islands, iceland and norway on the management of the norwegian spring-spawning (atlanto-scandian) herring stock in the north-east atlantic in 2018. Copehagen, 7 december 2017.

Hentet fra: <https://d3b1dqw2kzexi.cloudfront.net/media/10360/semja-um-nor%C3%B0havssild-fyri-2018.pdf> (Lest: 20.01.2018)

Avtale om gjennomføring av bestemmelsene i de forente nasjoners havrettskonvensjon av 10. desember 1982 om bevaring og forvaltning av vandrende fiskebestander og langtmigrerende fiskebestander av 04. august 1995. (Åpne hav-konvensjonen)

Fiskeridepartementet (1996) Protocol On the conservation, rational utilization and management of Norwegian spring spawning herring(atlanto-scandian herring) in the Northeast Atlantic. (Vedlegg 5 i St meld nr 48. Om dei fiskeriavtalene Noreg har inngått med andre land for 1996 og fisket etter avtalene i 1994 og 1995)

Hentet fra: https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Stortingsforhandlinger/Lesevisning/?p=1995-96&paid=3&wid=c&psid=DIVL1029&pgid=c_0777&s=True (Lest: 20.08.2018)

NOU 2016: 26 (2016) Et fremtidsrettet kvotesystem. Nærings- og fiskeridepartementet. Oslo.

Hentet fra:<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2016-26/id2523539/sec4> (Lest: 01.06.2018)

Protokoll for den 33. Sesjon i den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon (Oktober 2004)

Hentet fra:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/fkd/prm/2004/0002/ddd/pdfv/225563-protokoll_33._sesjon.pdf (Lest: 30.10.2018)

REGULATION (EU) No 1026/2012 of the european parliament and of the council of 25. October 2012. (Lest: 27.04.2018)

United Nations (1995) Agreement for the implementation of the provision of the united nations convention on the law of the sea of 10. December 1982 relating to the conservation and management of straddling fish stocks and highly migratory fish stocks. Hentet fra:

http://www.un.org/depts/los/convention_agreements/texts/fish_stocks_agreement/CO'NF164_37.htm (Lest: 02.01.2018)

Litteratur:

Arnason, Ragnar et. Al. (2001) The Norwegian Spring-Spawning Herring Fishery: A Stylized Game Model. *In Marine Resource Economics*, Volume 15. University of Iceland.

Bakketeig I.E., Hauge M. og Kvamme C. (red). (2017) Sild – Norsk vårgytende sild.

Havforskningsrapporten 2017. Fisken og havet, særnr. 1–2017. Bergen

Hentet fra: https://www.imr.no/filarkiv/2017/06/havforskningsrapporten_2017.pdf/nn-no (Lest: 10.12.2017)

- Bjordal, Åsmund (13.05.2016) Sildestrid i perspektiv. Havforskningsinstituttet. Bergen.
Hentet fra:
https://www.imr.no/publikasjoner/andre_publicasjoner/kronikker/2016/sildestrid_i_perspektiv/nn-no (Lest: 02.01.2018)
- Cox, Anthony (2009) Quota Allocation in International Fisheries. OECD
Food, Agriculture and Fisheries Papers, No. 22, OECD Publishing, Paris.
<http://dx.doi.org/10.1787/218520326143> (Lest: 20.10.2018)
- Dankel, Dorothy, Harladsson, Gunnar et. al (2015) Allocation of Fishing Rights in the NEA. Discussion Paper. Nordic Council of Ministers 2015. Danmark.
- Devold, Finn (1961) The life history of the Atlanto-Scandian Herring. Institute of Marine Research, Bergen. Hentet fra:
https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/101299/CM_1961_HerrSymp_40.pdf?sequence=1 (Lest: 10.12.2017)
- Dragesund, Olav. Johannessen, Arne og Ulltang, Øyvind (2012) Variation in migration and abundance of norwegian spring spawning herring (*clupea herngus* L.) University of Bergen, Department of Fisheries and Marine Biology, Bergen High-Technology Centre, N-5020 Bergen. Hentet fra:
https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00364827.1997.10413643?casa_token=pTqHNNqBGRQAAAAA%3A_MhmkFJfPuJNTKrIRDdLRnjiN_e7vWmrHIQQaDrEJR0cu1LkwkZxIUPu7ZDnGyfVyuXGiayUBkPGvw& (Lest: 10.12.2017)
- Dragesund, Olav. Østvedt, Ole Johan et al. (2008) Norwegian spring-spawning herring: history of fisheries, biology and stock assessment. Kapittel 4. *Norwegian Spring-Spawning herring & Northeast Arctic Cod*. Tapir Academic Press. Trondheim
- Engesæter, Sigmund; Hamre, Johs. (1993) Scientific input to international fishery agreements. International Challenges; Norway Vol. 13, Utst. 2.
- Gjøsæter, H., Haug, T., Hauge, M et. al. (2010) Sild – Norsk vårgytende sild. Havforskningsrapporten 2010. Fisken og havet, særnr. 1–2010. Bergen. Hentet fra:
https://www.imr.no/filarkiv/2010/07/havforskningsrapport2010_web.pdf/nb-no (Lest: 10.12.2017)
- Hamre, Johs. (1990) Life history and exploitation of the Norwegian spring spawning herring. Institute of Marine Research, Bergen
- Hoefnagel. Ellen, Vos, Birgit de (2015) Quota swapping, relative stability and transparency. The Hague. The Netherlands.

- Holst, Jens Christian (2011) Silden sin rolle i Norskehavet. Havforskningsinstituttet, Bergen.
Hentet fra:
http://www.imr.no/tokt/toktomtaler/okosystemtoktet_i_norskehavet/toktdagbok_2011silden_sin_rolle_i_norskehavet/nb-no (Lest: 10.12.2017)
- Holst, Jens Chr og Røttingen, Ingolf (27.04.2009) Sildens vandringsmønster gjennom historien. Havforskningsinstituttet, Bergen.
Hentet fra:
http://www.imr.no/nyhetsarkiv/2004/january/sildens_vandringsmonster_gjennom_historien/nb-no (Lest: 10.12.2017)
- Johansen, Karl Egil (2014) Oppbrot og omstilling. Kapittel 2. *Norges fiskeri- og kysthistorie bind III; En næring i omforming. 1880-1970*. Fagbokforlaget, Bergen.
- Martinelli, Dante og Almeida, Ana P (1998) Negotiation, management, and systems Thinking. Systemic Practice and action research. Vol 11, No. 3. Plenum Publishing Corporation. Hentet fra:
<https://link.springer.com/content/pdf/10.1023%2FA%3A1022904331127.pdf>
(Lest: 21.09.2018)
- Molenaar Erik J (2017) Relative stability in context International Fisheries Law. PowerPoint. Universiteit Utrecht.
- Myrseth, Bjørn (1976) Sild og sildefiske. Norges fiskerihøgskole. Tromsø.
Hentet fra:
<https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/116824/Myrseth.pdf?sequence=1> (Lest: 11.12.2017)
- Richardsen, Roger og Stoud Myhre, Magnus (2018) Rapport – Nasjonal betydning av sjømatnæringen. SINTEF Ocean AS og SINTEF Teknologi og samfunn. Hentet fra:
https://www.sildelaget.no/media/172662467/nasjonalverdiskapning_2018_endelig_100818.pf (Lest: 22.09.2018)
- Rognes, Jørn (1994) Forhandlinger. Tano Aschehoug.
- Schei, Vidar (2002) Vinn-vinn forhandlinger. MAGMA. Econas tidsskrift for økonomi og ledelse.
Hentet fra: <https://www.magma.no/vinn-vinn-forhandlinger> (Lest: 22.09.2018)
- Strakey, Birgid. Boyer. Mark A et. al. (2016) International Negotiation in a Complex World. Fourth edition. Rowman & Littlefield. Lanham, Boulder, New York, London.

Thaler, Andrew David (25.07.2013) Herring Wars: Quotas, Conflicts, and Climate Change in the North Atlantic.

Hentet fra: <http://www.southernfriedscience.com/herring-wars-quotas-conflicts-and-climate-change-in-the-north-atlantic/> (12.12.2017)

Internettreferanser uten forfatter:

European commission (20.08.2013) Commission adopts trade measures against Faroe Islands to protect the Atlanto-Scandian herring stock. Hentet fra: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-785_en.htm (Lest: 14.05.2018)

European commission (17.05.2013) Commission announces possible measures against the Faroe Islands over herring fisheries.

Hentet fra: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-441_en.htm (Lest: 14.05.2018)

European commission (11.06.2014) Herring dispute between European Union and Faroe Islands near end.

Hentet fra: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-668_en.htm (Lest: 14.05.2018)

European commission (8. Desember 2017) Agreed record of fisheries consultations between the faroe islands and the european union for 2018.

Hentet fra: https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/docs/body/2018-agreed-record-eu-faroe-islands_en.pdf (Lest: 20.10.2018)

FAO (2018) Norway/Russia 1978 Agreement.

Hentet fra: <http://www.fao.org/docrep/006/Y4698B/y4698b01.htm> (Lest: 17.02.2017)

Faroeislands.fo (2018) A dynamic and resilient Economy.

Hentet fra: <https://www.faroeislands.fo/economy-business/economy/>
(Lest: 30.10.2018)

Fiskeridepartementet (21.02.2003) Endret fordeling av norsk vårgytende sild.

Hentet fra:

https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/endret_fordeling_av_norsk_vargytende/id249904/ (Lest: 15.06.2018)

Fiskeri- og kystdepartementet (2006) Ressurs- og havavdelingen.

Hentet fra:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/fkd/bro/2005/0015/ddd/pdfv/263349-faktaark_2005_-odinb.pdf (Lest: 19.07.2018)

Hagstova Føroya (2018) Faroe Islands in figures 2018. Hentet fra:

[http://www.hagstova.fo/sites/default/files/Faroe Islands in figures 2018.pdf](http://www.hagstova.fo/sites/default/files/Faroe%20Islands%20in%20figures%202018.pdf)

(Lest: 10.10.2018)

Havforskningsinstituttet (27.06.2014) Norsk vårgytende sild. Bergen.

Hentet fra: http://www.imr.no/temasider/fisk/sild/norsk_vargytende_sild/nb-no (Lest: 09.05.2018)

Havforskningsinstituttet (2016) Sild – Norsk vårgytende sild. Havforskningsrapporten 2016. Bergen. Hentet fra:

https://www.imr.no/filarkiv/2016/05/sild_nvg.pdf/nb-no (Lest: 09.05.2018)

Havforskningsinstituttet (2013) Oversiktstabeller og kart. s. 194. *Havforskningsrapporten (2013)* Bergen Hentet fra:

https://www.hi.no/filarkiv/2013/03/oversiktstabeller_og_kart.pdf/nb-no

(Lest: 17.09.2018)

Havforskningsinstituttet (2017) Sild – Norsk vårgytende sild. *Havforskningsrapporten 2017*. Bergen. Hentet fra:

https://www.imr.no/filarkiv/2017/06/havforskningsrapporten_2017.pdf/nn-no

(Lest: 10.07.2018)

Havforskningsinstituttet (29.09.2017) Norsk vårgytende sild. Bergen

Hentet fra: https://www.imr.no/radgivning/kvoterad/kvoterad_for_2018/ices-rad_for_makrell_nvgsild_kolmule_vestlig_hestmakrell_og_hestmakrell_i_nordsjoen/makrell/nn-no (Lest: 09.05.2018)

Havforskningsinstituttet (22.10.2018) Kvoteråd for NVG-sild 2019: Opp til 588.562 tonn. Bergen

Hentet fra: <http://www.imr.no/hi/nyheter/2018/oktober/nvg-sild-kvote-2019>

(Lest: 23.10.2018)

ICES (29.08.2011) Report of the Working Group on Widely Distributed Stocks (WGWIDE)

Hentet fra:

<http://ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Expert%20Group%20Report/acom/2011/WGWIDE/WGWIDE%20Report%202011.pdf>

ICES (29.09.2017) Herring (*clupea harengus*) in subareas 1, 2, and 5 and in divisions 4.a and 14.a, Norwegian spring-spawning herring (the Northeast Atlantic and the Arctic Ocean). Hentet fra:

<http://ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2017/2017/her.27.1-24a514a.pdf> (Lest: 10.08.2018)

- ICES (2018) Report of the working group on widely distributed stocks (WGWIDE). *ICES WGWIDE report 2018*. Hentet fra:
<http://ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Expert%20Group%20Report/acom/2018/WGWIDE/01%20WGWIDE%20Report.pdf> (Lest: 03.11.2018)
- ICES (26.04.2018) Coastal states request for ICES to re-evaluate the reference points for Norwegian spring-spawning herring. *ICES Special Request Advice*.
Hentet fra:
http://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2018/Special_requests/CoastalStates.2018.6.pdf (Lest: 10.08.2018)
- ICES (22.10.2018) Herring (*clupea harengus*) in subareas 1, 2, and 5 and in divisions 4.a and 14.a, Norwegian spring-spawning herring (the Northeast Atlantic and the Arctic Ocean). Hentet fra:
<http://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2018/2018/her.27.1-24a514a.pdf> (Lest: 23.10.2018)
- Institute for government (2018) Common Fisheries Policy
Hentet fra: <https://www.instituteforgovernment.org.uk/explainers/common-fisheries-policy> (Lest:15.10.2018)
- Ministry of fisheries (28.01.2013) Statement regarding joint management of Norwegian Spring-Spawning (Atlanto-Scandian) herring
Hentet fra: <https://www.fisk.fo/fo/kunning/tidindi/statement-regarding-joint-management-of-norwegian-spring-spawning-atlanto-scandian-herring/>
(Lest: 10.08.2018)
- Ministry of fisheries (26.03.2013) The Faroese fishery for Atlanto-Scandian herring in 2013.
Hentet fra: <https://www.fisk.fo/fo/kunning/tidindi/the-faroese-fishery-for-atlanto-scandian-herring-in-2013/> (Lest: 10.08.2018)
- Ministry of fisheries (19.04.2013) Vestergaard concerned about Damanaki's misleading and incomplete information to the European Parliament. Hentet fra:
<https://www.fisk.fo/fo/kunning/tidindi/vestergaard-concerned-about-damanaki-s-misleading-and-incomplete-information-to-the-european-parliament/>
(Lest: 10.08.2018)
- Ministry of fisheries (17.06.2013) The Faroe Islands call on the EU to drop threats and return to consultations. Hentet fra: <https://www.fisk.fo/fo/kunning/tidindi/the-faroe-islands-call-on-the-eu-to-drop-threats-and-return-to-consultations/>
(Lest: 10.08.2018)

North-East Atlantic Fisheries Commission (2018) About the work of NEAFC.

Hentet fra: <https://www.neafc.org/about> (Lest: 02.01.2018)

Nærings- og fiskeridepartementet (11.02.2014) Forvaltningen av norsk vårgytende sild.

Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/mat-fiske-og-landbruk/fiskeri-og-havbruk/rydde-internasjonalt/forvaltningen-av-norsk-vargytende-sild/id437337/>
(Lest: 06.02.2018)

Nærings- og fiskeridepartementet (11.03.2014) Den nordaust-atlantiske fiskerikommisjonen.

Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/mat-fiske-og-landbruk/fiskeri-og-havbruk/rydde-internasjonalt/den-nordost-atlantiske-fiskerikommisjon-/id437340/>
(Lest: 02.01.2018)

Nærings- og fiskeridepartementet (11.03.2014) Forvaltningen av norsk vårgytende sild.

Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/mat-fiske-og-landbruk/fiskeri-og-havbruk/rad-1/fiskeri-ny/rydde-internasjonalt/forvaltningen-av-norsk-vargytende-sild/id437337/> (Lest: 10.01.2018)

Nærings- og fiskeridepartementet (11.03.2014) Havrettskonvensjonen.

Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/mat-fiske-og-landbruk/fiskeri-og-havbruk/rad-1/fiskeri-ny/rydde-internasjonalt/havrettskonvensjonen/id445763/>

Nærings- og fiskeridepartementet (12.03.2014) Norges økonomiske sone. Hentet fra:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/mat-fiske-og-landbruk/fiskeri-og-havbruk/rydde-internasjonalt/norges-okonomiske-sone/id434515/> (Lest: 10.11.2017)

Regjeringen (2011) Norges forvaltning av havets levende ressurser.

Hentet fra:

https://www.regjeringen.no/no/tema/nordomradene/forvaltning_ressurser/id442910/
(Lest: 10.11.2017)

Regjeringen (2014) Norwegian-icelandic joint statement on norwegian spring-spawning (atlanto-scandian) herring) Hentet fra:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fkd/norwegian_icelandic_joint_statement_on_herring.pdf (Lest: 10.08.2018)

Statistisk sentralbyrå (2018) Antall arbeidsforhold og lønn. Hentet fra:

<https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/arblonn> (Lest: 23.10.2018)

Statistisk sentralbyrå (2017) Fakta om fiske. Hentet fra: <https://www.ssb.no/jord-skog-jakt-og-fiskeri/faktaside/fiske> (Lest: 23.10.2018)

Utenriksdepartementet (27.06.2003) Norges sildekvote øker fra 57 til 61 prosent.

Hentet fra:

https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/norges_sildekvote_oker_fra_57_til/id251076/

(08.08.2018)

WorldTradeLaw.net (07.11.2013) World trade organization. European union – measures on atlanto-scandic herring.

Hentet fra: [http://www.worldtradelaw.net/document.php?id=cr/ds469-1\(cr\).pdf](http://www.worldtradelaw.net/document.php?id=cr/ds469-1(cr).pdf)

(Lest: 15.06.2018)

World trade organization (04.11.2013) Faroe Islands files dispute against the EU over fisheries measures. Hentet fra:

https://www.wto.org/english/news_e/news13_e/ds469rfc_04nov13_e.htm

(Lest: 15.06.2018)

World trade organization (21. 08.2014) DS469: European Union – Measures on Atlanto-Scandian Herring. Hentet fra:

https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds469_e.htm (Lest: 15.06.2018)